

Projekt

z dnia 14 sierpnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W RZEPINIE**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) uchwala się, co następuje:

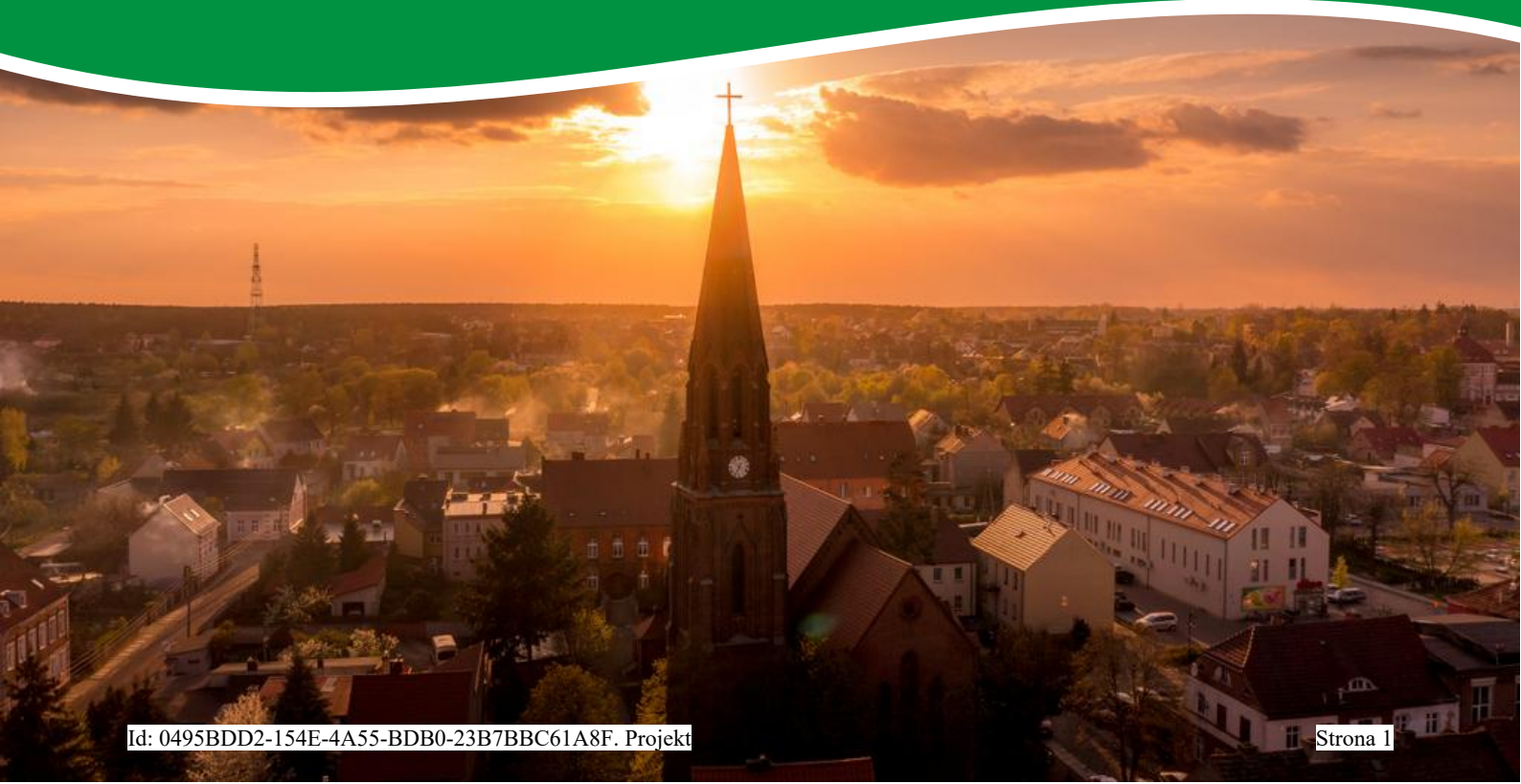
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzepina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY RZEPIN NA LATA 2023-2033

OPRACOWANIE:

Urząd Miejski w Rzepinie

we współpracy z Wielkopolską Akademią
Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością, Spółka komandytowa
oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

mgr Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

mgr inż. Iwona Nowacka,

mgr inż. Małgorzata Damińska – koordynator
projektu,

mgr inż. Maciej Łodyga.

*Szczególne podziękowania kierujemy dla
wszystkich osób – mieszkańców,
przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji
pozarządowych, instytucji publicznych, którzy
przyczynili się do powstania niniejszego
dokumentu.*

1 SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	6
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI.....	8
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	15
3.1.	Wprowadzenie.....	15
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna.....	15
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru.....	20
3.3.1.	<i>Sfera społeczna</i>	20
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza</i>	38
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa</i>	43
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>	50
3.3.5.	<i>Sfera techniczna</i>	57
3.4.	Lokalne potencjały obszaru.....	62
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	65
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	68
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	70
6.	OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM.....	72
7.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	81
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	82
7.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	96
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	99
8.1.	Kompleksowość programu.....	99
8.2.	Koncentracja programu.....	99
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	99
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna</i>	100
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa</i>	101
8.3.3.	<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna</i>	103
8.3.4.	<i>Komplementarność międzyokresowa</i>	103
8.3.5.	<i>Komplementarność źródeł finansowania</i>	106

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	107
10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	110
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	110
10.2. Koszty zarządzania	112
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	112
11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI	114
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	117
12.1. Monitoring programu	117
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	118
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	118
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	119
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI.....	120
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	120
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	120
16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	120
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	121
ZAŁĄCZNIKI	122
Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	122
Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna	123
Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	124
Spis tabel.....	125
Spis rycin.....	126

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Z tego względu, nadawanie nowych funkcji lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą stanowić jedynie narzędzie, a nie cel rewitalizacji.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyły rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w gminie nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485 ze zm.). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr LXXV/483/2023 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowanych ze środków polityki spójności.

Jedynym dotychczas sformalizowanym okresem, w którym gmina Rzepin prowadziła rewitalizację były lata 2013-2020, kiedy to obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji tj. „Lokalny Program Rewitalizacji Starego Miasta w Rzepinie na lata 2013-2020”. Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program

Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobieganie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych; inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej; podmioty, inne niż wymienione wyżej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza, Wójta albo Prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Gmina Rzepin to gmina o charakterze miejsko-wiejskim, położona w strefie przygranicznej z Niemcami, znajdująca się w zachodniej części województwa lubuskiego, w powiecie słubickim. Gmina sąsiaduje z następującymi jednostkami terytorialnymi: gminą Słubice (powiat słubicki), gminą Górzycza (powiat słubicki), gminą Ośno Lubuskie (powiat słubicki), gminą Torzym (powiat sulęciński), gminą Cybinka (powiat słubicki). Powierzchnia całkowita gminy wynosi 191 km², z czego około 11 km² powierzchni zajmuje miasto Rzepin, co stanowi 6% powierzchni całkowitej gminy. Na podstawie danych GUS gminę zamieszkiwało w 2020 roku 9527 mieszkańców, z czego 6495 mieszkańców na terenie miasta, a 3032 mieszkańców na obszarach wiejskich.

W skład administracyjny gminy Rzepin wchodzi miasto Rzepin, które stanowi jednocześnie siedzibę władz samorządowych oraz 15 miejscowości dzielących się na 10 sołectw, tj.: Drzeńsko, Gajec, Kowalów, Lubiechnia Mała, Lubiechnia Wielka, Radów, Serbów, Starków, Staroścín i Sułów.

Podstawę prawną dla wyznaczonego w gminie Rzepin obszaru rewitalizacji stanowi uchwała nr LXXV/483/2023 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, etap pierwszy dotyczył podziału gminy Rzepin na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru.

W procesie prac nad podziałem gminy na jednostki analityczne skorzystano z następujących źródeł danych: granice administracyjne, w tym granice gminy, miejscowości oraz granice sołectw, dane z ewidencji gruntów i budynków, w tym granice obrębów ewidencyjnych oraz działek ewidencyjnych, obszary zabudowy, użytki gruntowe i kontury klasyfikacyjne, funkcje terenu.

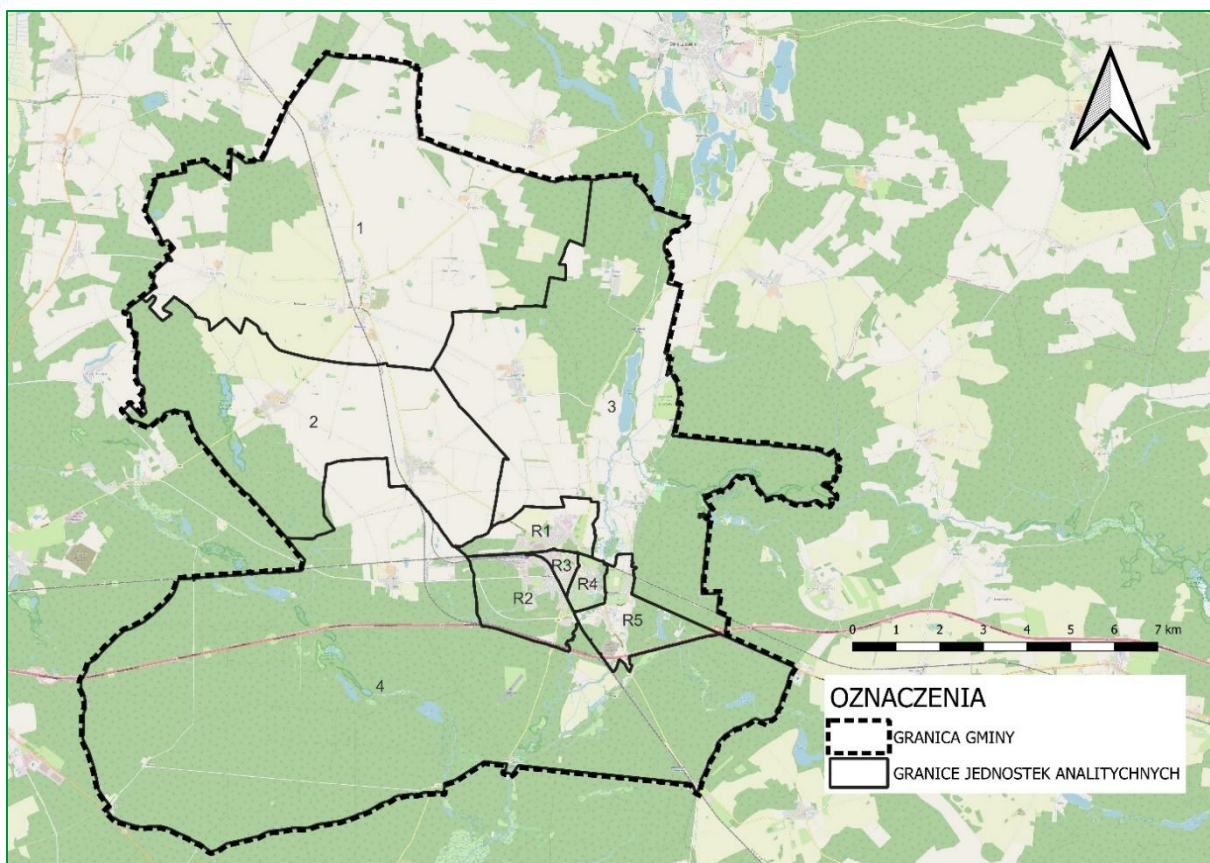
Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców zauważono, że miasto Rzepin zamieszkuje blisko 6 500 osób (stan na 31.12.2020 r. wg danych Urzędu Miejskiego w Rzepinie), co odpowiadało 67,0% ogółu mieszkańców gminy. Zgodnie z ustawą, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na 5 mniejszych jednostek, tym samym spełniając kryterium ustawowe. W ten sposób powstały jednostki: R1, R2, R3, R4, R5. Zaszeregowanie poszczególnych ulic do jednostek analitycznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Rzepin

Oznaczenie jednostki analitycznej	Miejscowości i ulice wchodzące w skład jednostki analitycznej	Typ jednostki
1	Kowalów, Radów, Serbów, Starków	obszar wiejski
2	Drzeńsko, Sułów	obszar wiejski
3	Lubiechnia Mała, Lubiechnia Wielka, Staroścín	obszar wiejski
4	Gajec	obszar wiejski
R1	Fabryczna, Kolejowa, Konstytucji 3 Maja, Krótka, 1 Maja, Czesława Miłosza, Nadrzeczna, Elizy Orzeszkowej, Ośniańska (część), Północna, Bolesława Prusa, Mikołaja Reja, Władysława Reymonta, Henryka Sienkiewicza, Juliusza Słowackiego (część)	obszar miejski
R2	Walentego Bayera, gen. Józefa Bema, Brzozowa, Bukowa, Celna, Dębowa, Grzybowa, św. Huberta, Jagodowa, Jaśminowa, Kalinowa, Kasztanowa, Klonowa, Konwaliowa, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Kwiatowa, Adama Mickiewicza (część), Nadtorowa, Okrężna (część), Ignacego Jana Paderewskiego, Podlaska, Poziomkowa, Puszczy Rzepińskiej, gen. Władysława Sikorskiego, Słoneczna, Słubicka (część), Sosnowa, Świerkowa, Towarowa, Wrzosowa, Zachodnia, Zielona	obszar miejski
R3	Agrestowa, Bolesława Chrobrego, Czereśniowa, Dworcowa, Papieża Jana Pawła II rondo, Marii Konopnickiej, Adama Mickiewicza (część), Mieszka I, Morelowa, Ośniańska (część), Juliusza Słowackiego (część), Słubicka (część), Śliwkowa, Wiśniowa, Władysława Łokietka, Aleja Wolności	obszar miejski
R4	Boczna, Bohaterów Westerplatte, Inwalidów Wojennych, Kościelny pl., Tadeusza Kościuszki, Księdza Stanisława Kusiaka, Lipowa, Adama Mickiewicza (część), Adama Mickiewicza rondo, Pocztowa, Poznańska (część), Okrężna (część), Ośniańska (część), Ratuszowa, Ratuszowy pl., Rolna, Wąska, Wojska Polskiego, Zapłocie	obszar miejski
R5	Akacyjowa, Fryderyka Chopina, Jana Kilińskiego, Jana Kilińskiego rondo, Leśna, Łukowa, Stanisława Moniuszki, Ogrodowa, Partyzancka, Poznańska (część), Poznańskie rondo	obszar miejski

Źródło: opracowanie własne.

W trakcie dokonywania podziału gminy Rzepin na jednostki analityczne, wyznaczono na jej obszarze dziewięć jednostek analitycznych, z czego cztery na obszarach wiejskich, a pięć na terenie miasta, ich położenie przestrzenne przedstawia poniższa rycina.

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie gminy Rzepin

Źródło: opracowanie własne.

W kolejnym kroku zebrano i obliczono dla tych jednostek wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer.

Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „-” oznacza występowanie negatywnych zjawisk, a „+” ich brak).

Były to jednostki: **R1, R3, R4, R5, 1, 2.**

Tabela 2 Obszary zdegradowane na terenie gminy Rzepin, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
R4	-0,356	+	+	+	-
R5	-0,225	+	+	-	-
R1	-0,164	+	+	+	-
R3	-0,156	+	+	-	+
1	-0,151	-	-	-	+
2	-0,109	-	-	-	+

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rzepin.

Ponadto przedstawiona została liczba ludności w poszczególnych jednostkach analitycznych oraz jej udział w całkowitej powierzchni gminy.

Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla gminy Rzepin w podziale na jednostki analityczne

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej	Udział w całkowitej powierzchni gminy (%)
R4	-0,356	1	1 241	12,7%	0,87	0,5%
R5	-0,225	2	691	7,1%	3,45	1,8%
R1	-0,164	1	1 135	11,6%	2,74	1,4%
R3	-0,156	1	2 325	23,8%	0,51	0,3%
1	-0,151	3	1 551	15,9%	44,14	23,1%
2	-0,109	3	605	6,2%	25,22	13,2%
R2	0,091	1	1 108	11,4%	3,86	2,0%
3	0,338	3	845	8,7%	37,32	19,5%
4	0,731	3	251	2,6%	72,88	38,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rzepin.

Na podstawie danych zawartych w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stwierdzono, że obszar zdegradowany objął swym zakresem 6 jednostek analitycznych, w jego skład weszły następujące miejscowości: Kowalów, Radów, Serbów, Starków, Drzeńsko, Sułów. Obszarem zdegradowanym na obszarze miejskim objęte zostały następujące ulice: Fabryczna, Kolejowa, Konstytucji 3 Maja, Krótka, 1 Maja, Czesława Miłosza, Nadrzeczna, Elizy Orzeszkowej, Ośniańska, Północna, Bolesława Prusa, Mikołaja Reja, Władysława Reymonta, Henryka Sienkiewicza, Juliusza Słowackiego, Agrestowa, Bolesława Chrobrego, Czereśniowa, Dworcowa, Papieża Jana Pawła II rondo, Marii Konopnickiej, Adama

Mickiewicza (część), Mieszka I, Morelowa, Słubicka (część), Śliwkowa, Wiśniowa, Władysława Łokietka, Al. Wolności, Boczna, Bohaterów Westerplatte, Inwalidów Wojennych, Kościelny pl., Tadeusza Kościuszki, Księdza Stanisława Kusiaka, Lipowa, Adama Mickiewicza rondo, Pocztowa, Poznańska, Okrężna (część), Ratuszowa, Ratuszowy pl., Rolna, Wąska, Wojska Polskiego, Zapłocie, Akacyjowa, Fryderyka Chopina, Jana Kilińskiego, Jana Kilińskiego rondo, Leśna, Łąkowa, Stanisława Moniuszki, Ogrodowa, Partyzancka, Poznańskie rondo.

Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosi 76,93 km², co stanowi 40,3% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje go łącznie 7548 osób, co stanowi 77,4% wszystkich mieszkańców gminy Rzepin.

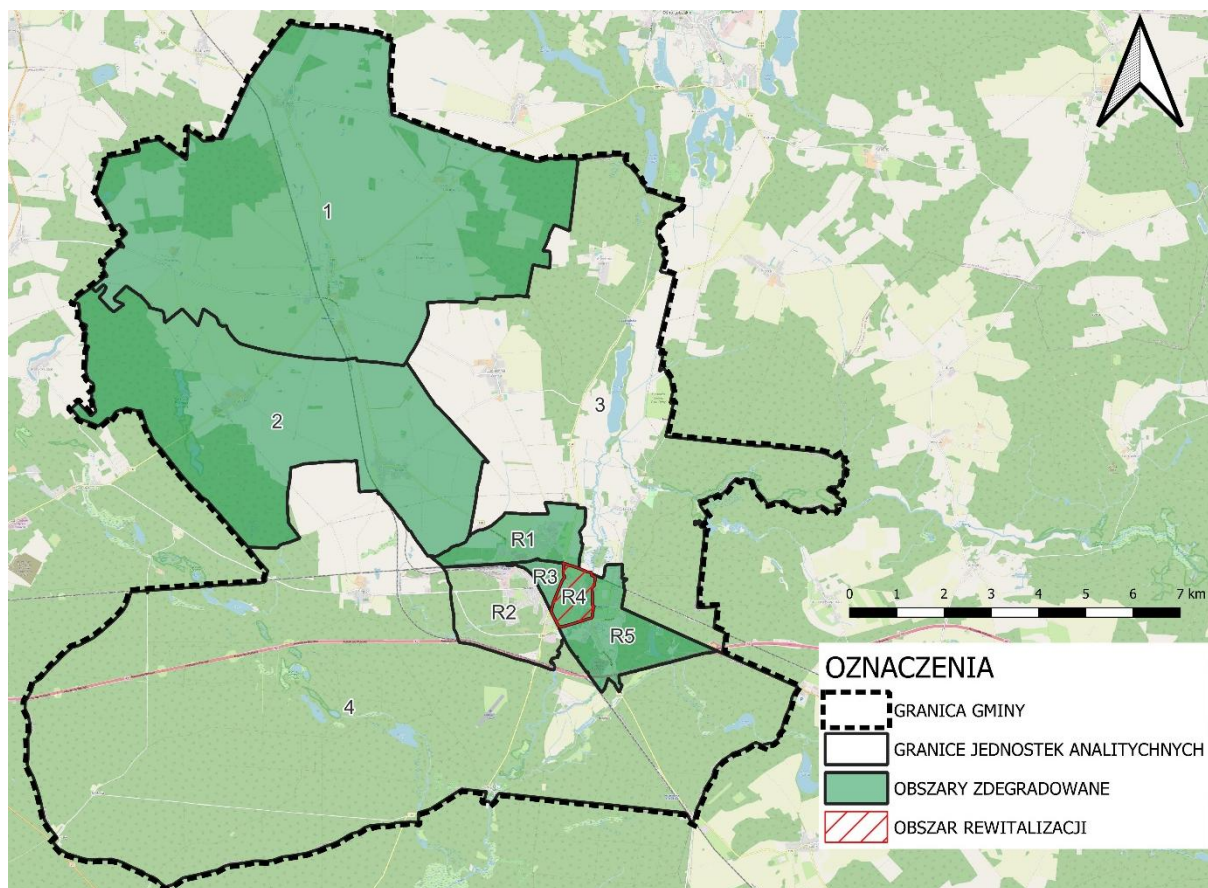
Na podstawie przeprowadzonych analiz jako obszar rewitalizacji w gminie Rzepin wyznaczono **jednostkę analityczną „R4”**, która obejmuje centralny fragment miasta Rzepin. Jednostka analityczna nr R4 została wybrana ze względu na największe natężenie negatywnych zjawisk społecznych, przy jednoczesnej dużej koncentracji mieszkańców na niewielkiej powierzchni. Ponadto w granicach jednostki analitycznej stwierdzono negatywne zjawiska w jednej z czterech pozostałych analizowanych sfer, tj. w sferze technicznej. Należy także zwrócić uwagę, iż w granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowane są główne instytucje administracyjne takie jak: Urząd Miejski w Rzepinie, Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkół w Rzepinie, Przedszkole Samorządowe Nr 2, Boisko MKS Ilanka Rzepin, Poczta Polska, a także inne usługi służące lokalnej społeczności.

W granicach obszaru rewitalizacji (jednostka analityczna R4) zlokalizowane są ulice: Boczna, Bohaterów Westerplatte, Inwalidów Wojennych, Kościelny pl., Tadeusza Kościuszki, Księdza Stanisława Kusiaka, Lipowa, Adama Mickiewicza (część), Adama Mickiewicza rondo, Pocztowa, Poznańska (część), Okrężna (część), Ośniańska (część), Ratuszowa, Ratuszowy pl., Rolna, Wąska, Wojska Polskiego, Zapłocie.

Ww. jednostka analityczna obejmuje 0,87 km², co stanowi 0,5% powierzchni gminy, obszar zamieszkuje 1241 osoby, które stanowią 12,7% ogólnej liczby mieszkańców gminy Rzepin.

Szczegółowy przebieg granicy obszaru rewitalizacji przedstawiają poniższe ryciny.

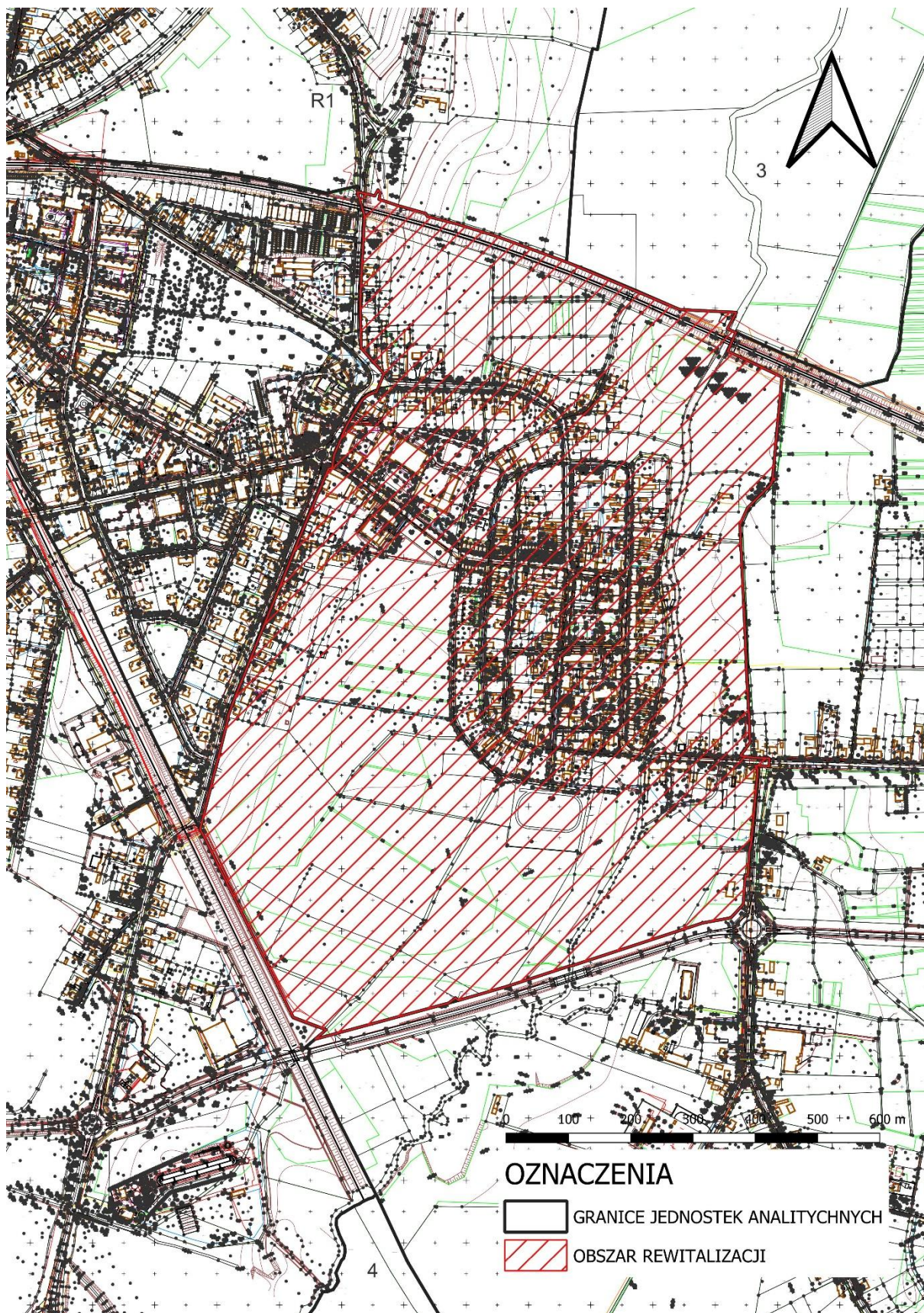

Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Rzepin

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rzepin.

Rycina 3 Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji gminy Rzepin

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rzepin.

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. WPROWADZENIE

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w Uchwale Nr LXXV/483/2023 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Rzepin oraz konsultacji społecznych.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiad pogłębiony, dyskusje, rozmowy) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. STRUKTURA PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA

Wyznaczony obszar rewitalizacji, który tworzy centrum miasta Rzepina, stanowi wielofunkcyjny, spójny teren. Z jednej strony znaczną, centralną część pokrywa ścisła zabudowa mieszkaniowa – zarówno wielorodzinna, jak i jednorodzinna, z drugiej natomiast południowy i północny fragment pokrywają tereny zielone – na południu są to Rodzinne Ogrody Działkowe, na północy łąki i tereny trawiaste, natomiast na wschodzie, w sąsiedztwie rzeki Ilanki, występują liczne zadrzewienia, po części stanowiące pozostałości po dawnym założeniu parkowym datowanym na koniec XIX w.

Obecnie nadrzędnym dokumentem planistycznym gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte na mocy Uchwały Nr XIV/11/2000 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 25 lutego 2000 r. ze zmianami w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzepin. Z uwagi na nowelizację ustawy o planowaniu przestrzennym, w trakcie obowiązywania niniejszego dokumentu, konieczne będzie jednak przez gminę opracowanie nowego dokumentu planistycznego obejmującego swym zasięgiem obszar całej gminy Rzepin – Planu Ogólnego.

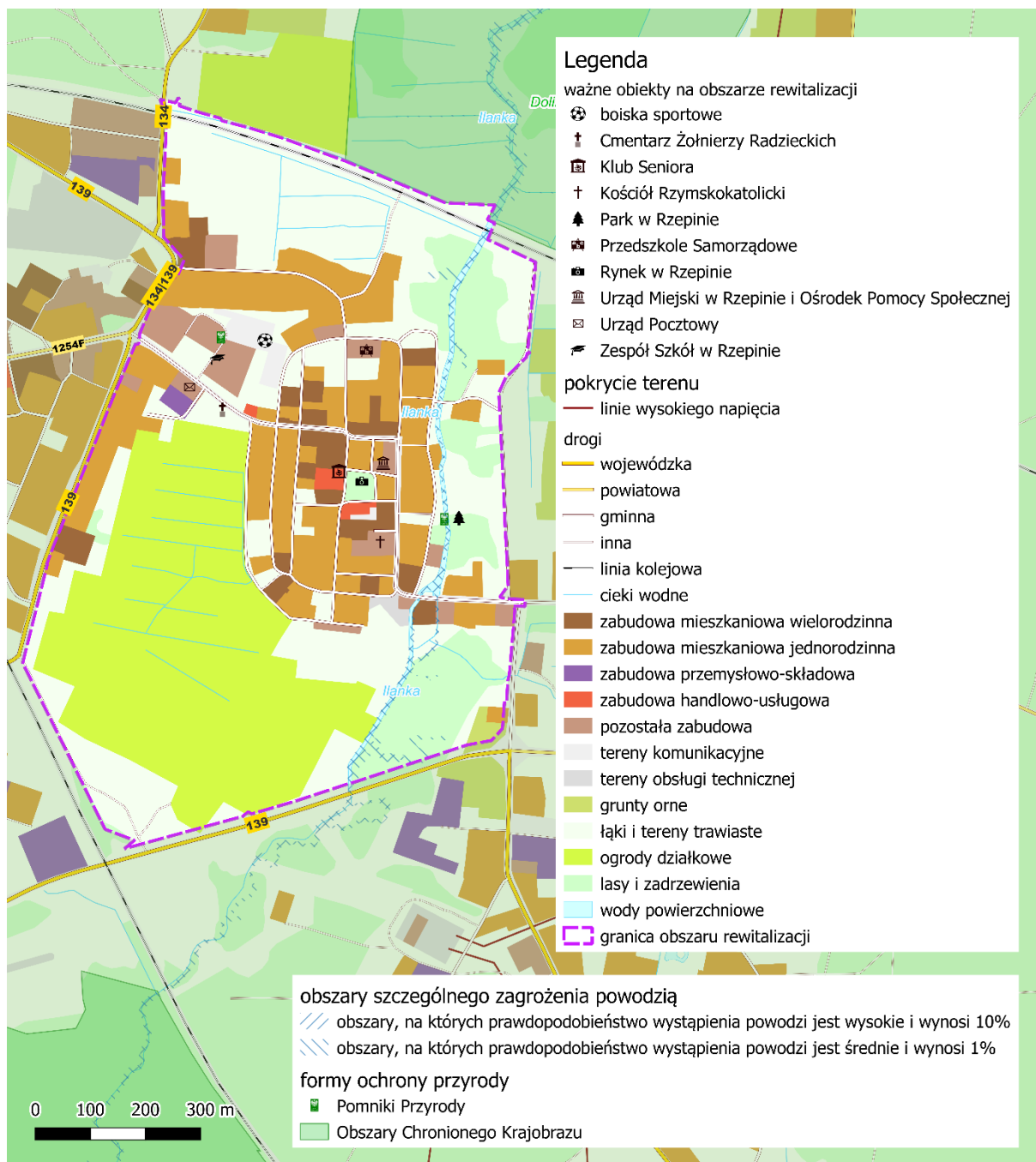
Fragment gminy objęty rewitalizacją obejmuje w swoim zasięgu szereg obiektów spełniających różnorodne funkcje i usługi społeczne przeznaczone nie tyle dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także całego miasta czy nawet gminy Rzepin. Do takich obiektów zaliczyć można m.in.: Rynek, Urząd Miejski i Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Senior+, Zespół Szkół wraz z pobliskimi boiskami sportowymi, Przedszkole Samorządowe nr 2, Urząd Pocztowy

czy Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie. Pośród zwartej zabudowy mieszkaniowej centrum, znajdują się tu także pojedyncze obiekty zabudowy przemysłowo-składowej, handlowo-usługowej i pozostałej zabudowy, do której częściowo należą ww. obiekty ważne dla lokalnej społeczności. Na obszarze rewitalizacji działają głównie małe przedsiębiorstwa specjalizujące się w usługach gastronomicznych, spożywczych, fryzjerskich czy handlu detalicznym.

Na obszarze rewitalizacji, spośród grupy form ochrony przyrody, zlokalizowane są jedynie dwa Pomniki Przyrody – Topola czarna „*Populus nigra*” oraz Dąb szypułkowy „*Quercus robur*”. Ponadto warto podkreślić, że tuż za północną granicą obszaru rewitalizacji mieści się Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ilanki”. Znajduje się on także na południe od obszaru rewitalizacji, jednak jedynie jego północny fragment bezpośrednio graniczy z obszarem rewitalizacji.

Z uwagi na przebiegającą przez wschodnią część obszaru rewitalizacji rzekę Ilankę zwrócić należy również szczególną uwagę na występujące w centrum Rzepina obszary szczególnego zagrożenia powodzią – na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz na których jest ono średnie i wynosi 1%. Nie występują obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego. W granicach występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne wynikające m.in. z ustawy prawo wodne np. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa Wodnego. Ponadto realizacja inwestycji w ich granicach może wiązać się z wymogiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W myśl art. 390 ustawy pozwolenia wodnoprawne wymagane są na m.in. na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obiektów budowlanych. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych ustala się nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej straty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się tylko jeden obiekt należący do wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Jest nim kościół parafialny pw. św. Katarzyny, obecnie pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa (nr rej.: L-420/A z 19.04.1971 i z 7.12.1976). Pochodzi on z przełomu XIII/XIV wieku. Ponadto w centrum Rzepina zlokalizowanych jest kilkanaście istniejących obiektów należących do Wojewódzkiej Ewidencji zabytków tj.:

- bank, ob. szkoła (budynek nr 2) / budynek użyteczności publicznej / ul. Wojska Polskiego 30 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.110220;

- poczta / budynek użyteczności publicznej / ul. Wojska Polskiego 25 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109869;
- cmentarz wojenny z 1945 r. / cmentarz / ul. Wojska Polskiego / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_CM.38297;
- dom / dom mieszkalny / ul. Bohaterów Radzieckich, ob. Bohaterów Westerplatte / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109276;
- dom / dom mieszkalny / ul. Wojska Polskiego 3 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109842;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 46 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109782;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 42 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109763;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 36 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109724;
- dom / dom mieszkalny / ul. Inwalidów Wojennych 1 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109306;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 19 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109581;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 8 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109495;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 6 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109480;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 4 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109465;
- dom / dom mieszkalny / ul. Tadeusza Kościuszki 2 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.109339;
- młyn wodny, ob. elektryczny / młyn / ul. Poznańska 14 / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_BK.110271;
- grodzisko, st. 25 / grodzisko / Rzepin / Inspire id: PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_08_AR.198322.

Rycina 5 Mapa istniejących zabytków nieruchomych znajdujących się na obszarze rewitalizacji wpisanych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Źródło: opracowanie własne na podstawie serwisu Narodowego Instytutu Dziedzictwa, <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/> (dostęp na 20.09.2023 r.).

Ponadto warto wyszczególnić, iż na mocy Zarządzenia Nr ROO.0050.75.2018 Burmistrza Rzepina z dnia 10 września 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Rzepin, w obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest również wiele zabytków wpisanych do tejże Ewidencji. Są to: budynki mieszkalne przy Pl. Kościelnym 2 i 3 (nr działek: 592/4, 592/3); plebania przy Pl. Kościelnym 4 (nr działki: 595); Ratusz przy Pl. Ratuszowym 1 (nr działki: 584/2); budynek mieszkaniowo-usługowy przy Pl. Ratuszowym 2 (nr działki: 588/2); budynki mieszkalne przy ul. Bohaterów Westerplatte 3, 9, 11, 27, 29, 31, 38, 39, 45 (bud. mieszkalno-usługowy), 47, 51, 53-55, 57, 59, 68, 74, 76, 77, 80, 91, 93, 95, 97, 103, 105, 107 (nr działek: 621/1, 620, 619, 616/9, 613/6, 601/15, 428/11, 601/8, 601/12, 601/11, 396/14, 396/15, 396/16, 396/17, 396/18, 406/1, 406/3, 405, 398/2, 403, 402, 400/3, 400/5, 389/1, 389/3, 388, 384/4); dawna remiza i warsztat przy ul. Bohaterów Westerplatte 5 (nr działki: 697); budynek mieszkalny przy ul. Inwalidów Wojennych 1 (nr działki: 592/8); kościół paraf. p.w. św. Katarzyny ob. p.w. NSPJ i cmentarz przykościelny przy ul. Kościuszki 15 (nr działki: 594); budynki mieszkalne i mieszkalno-usługowe przy ul. Kościuszki 2, 4, 6, 8, 12, 13, 16, 16A, 18, 18A, 19, 20, 21, 22, 30, 30A, 31-33, 32, 34, 36, 38, 40, 41, 42, 44, 46, 50, 51, 54, 56, 58-60, 76 (nr działek: 1292, 575, 576/9, 576/8, 576/20, 596/5, 576/15, 576/16, 577, 592/5, 578/5, 592/9,

578/3, 580/1, 429/2, 429/1, 581, 582/6, 582/5, 582/3, 582/2, 428/25, 582/8, 582/7, 431/3, 432, 428/19, 433/5, 433/2, 433/7, 433/6, 435/4); budynki mieszkalne przy ul. ks. Kusiaka 6, 24, 26, 28, 32-34, 40, 44, 46, 67, 70, 72, 74, 79, 88, 92, 94, 96, 98 (nr działek: 397, 394/8, 394/7, 394/6, 394/1, 394/5, 860, 605, 609/6, 621/18, 863, 864/5, 864/6, 599/2, 864/4, 890, 891/1, 891/12, 862); budynki mieszkalne przy ul. Mickiewicza 3, 9, 13, 18, 37 (nr działek: 659/10, 657, 656, 663/9, 652/7); młynarzówka i magazyn przy ul. Poznańskiej 12 oraz młyn ob. magazyn przy ul. Poznańskiej 14 (nr działek: 906/2, 906/1); budynki mieszkalne przy ul. Rolnej 1 i 2 (nr działek: 417, 422/1); budynek mieszkalny przy ul. Słubickiej 1 (nr działki: 385/1); budynki mieszkalne przy ul. Wąskiej 3 i 15 (nr działek: 599/7, 600); cmentarz żołnierzy radzieckich przy ul. Wojska Polskiego (nr działki: 893); hotel przy ul. Wojska Polskiego 1 (nr działki: 583); budynki mieszkalne przy ul. Wojska Polskiego 1A, 5, 7, 8, 9 (nr działek: 584/3, 586/7, 601/10, 428/3, 601/9); budynek poczty przy ul. Wojska Polskiego 25 (nr działki: 658/1); szkoła przy ul. Wojska Polskiego 28 i 30 (nr działek: 385/4, 385/1) czy wreszcie układ urbanistyczny m. Rzepin.

Planowane działania na terenie układu i przy zabytkach powinny być prowadzone w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

3.3. PRZYCZYNY DEGRADACJI OBSZARU

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony obszar rewitalizacji – jednostka analityczna R4 charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykonana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała szczególnie problemy w zakresie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, poziomu edukacji oraz wysokiej liczby osób ze szczególnymi potrzebami

Poniższa tabela przedstawia porównanie przeanalizowanych wskaźników dotyczących sfery społecznej pomiędzy obszarem rewitalizacji, a średnią gminną.

Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Średnia dla gminy
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	2,40	1,40
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,91	2,26
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,0%	0,57%
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	36,9%	24,75%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	8,9%	6,82%

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	0,9%	2,03%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	1,8%	1,21%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	20,6%	17,67%
Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	5,10	5,86
Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	2,04	2,18
Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	28,70	19,64
Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	41,43	24,26
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,73	0,47
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	1,5%	1,48%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	0,7%	0,70%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	7,4%	10,71%
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	4 150,68	4 149,36
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	21 747,06	13 279,05
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	2 439,37	2013,56
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	23,1%	19,51%
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	25,10	29,05
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	15,4%	18,01%
Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki)	44,14	44,57

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,32	0,18
---	------	------

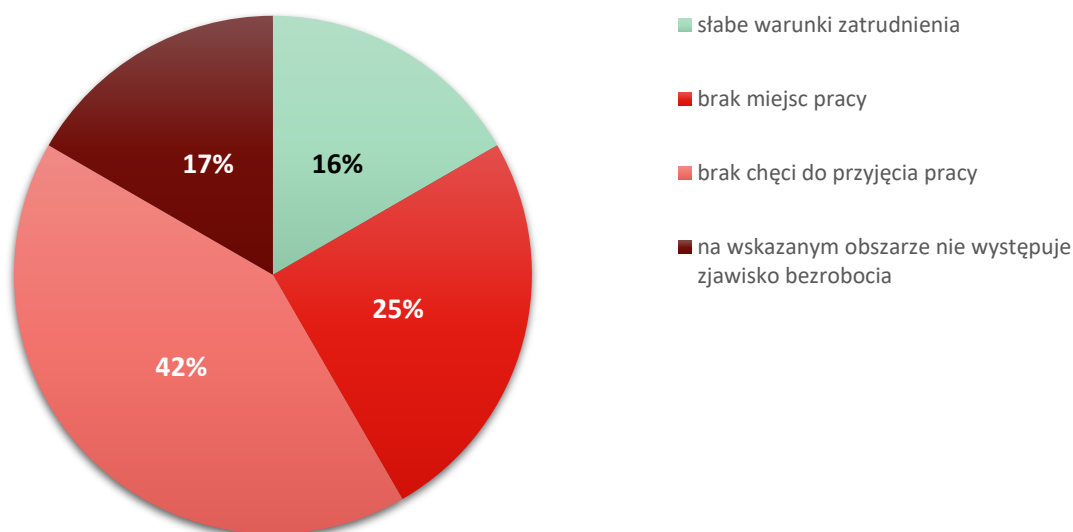
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

Bezrobocie

Analizując problem bezrobocia, na obszarze rewitalizacji zauważono negatywne wartości wskaźnika dotyczącego liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wartość wskaźnika 2,40. Na problemy z bezrobociem wskazał także wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – wartość wskaźnika 3,91 oraz wskaźnik opisujący udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym – wartość wskaźnika 1,0%. Alarmująca jest także wysoka wartość procentowa udziału osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie mieszkańców. Z analizy wynika, że aż prawie 37,0% osób bezrobotnych posiadało jedynie wykształcenie podstawowe. Wysoki udział osób, które przez długi czas nie mogą znaleźć pracy oraz tych, którzy mają tylko podstawowe wykształcenie, może wskazywać na istnienie problemów z zatrudnieniem wśród tych grup. To może wynikać z różnych czynników, takich jak brak dostępnych miejsc pracy, niewielkie zainteresowanie pracodawców takimi osobami lub też brak gotowości takich osób do podjęcia zatrudnienia. Długotrwałe utrzymywanie się negatywnych wartości badanych wskaźników może skutkować m.in. trudnościami finansowymi – pogłębianiem zjawiska ubóstwa, utratą umiejętności zawodowych, wzrostem ryzyka wykluczenia zawodowego, problemami na tle zdrowotnym i psychicznym, a także obciążeniem systemu pomocy społecznej.

Podczas przeprowadzania ankiet wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, zadano pytanie dotyczące głównej przyczyny, dla której występuje problem bezrobocia w tym obszarze. Wyniki pokazały, że prawie połowa ankietowanych (42,0%) wskazała, że główną przyczyną jest brak chęci do podjęcia pracy, z kolei ¼ osób stwierdziła, że jest to brak miejsc pracy. Rozmowy z mieszkańcami potwierdziły wyniki badania ankietowego. Podczas wywiadów dowiedziano się, iż część mieszkańców nie jest zainteresowana podjęciem pracy z powodu braku motywacji lub braku dostępnych ofert pracy odpowiednich do ich umiejętności lub kwalifikacji oraz występowania atrakcyjnych świadczeń socjalnych. Poniższa rycina przedstawia zestawienie wszystkich odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące bezrobocia.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna zjawiska bezrobocia na obszarze rewitalizacji?

Rycina 6 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia na obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Rozważając kwestię poprawy sytuacji zatrudnienia na obszarze rewitalizacji, można dojść do wniosku, że nie jest to problem wymagający natychmiastowych i znaczących interwencji ze strony gminy. Niemniej jednak, istnieją potencjalne środki, które mogą przyczynić się do poprawy aktualnej sytuacji bezrobocia. Jednym z możliwych rozwiązań jest zorganizowanie szkoleń i warsztatów doszkalających dla mieszkańców tego obszaru. Takie inicjatywy mogą pomóc podnieść kwalifikacje zawodowe osób bez pracy, co z kolei może zwiększyć ich atrakcyjność na rynku pracy. Otwarcie nowych miejsc pracy o stabilnych i atrakcyjnych warunkach zatrudnienia przyczyni się do poprawy sytuacji zatrudnienia. Analiza dostępnych ofert pracy na popularnym portalu OLX.pl wskazuje, że w samym mieście Rzepin pojawia się niewielka liczba ofert pracy – często jako miejsce wykonywania pracy wskazywane są Niemcy. Wśród dostępnych ofert z pewnością obserwuje się zapotrzebowanie na pracowników produkcji, pracowników technicznych, kierowców, dostawców itp.

Alkoholizm

Alkoholizm to termin wieloznaczny, w wąskim znaczeniu to choroba alkoholowa, czyli uzależnienie od alkoholu etylowego, a w szerokim znaczeniu to następstwa nadmiernego używania alkoholu, nie tylko zdrowotne, lecz również społeczne.

Problem alkoholizmu na obszarze rewitalizacji został zbadany za pomocą dwóch wskaźników – odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców oraz odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Oba badane wskaźniki przekroczyły wartość średniej dla całej gminy Rzepin i wyniosły analogicznie 1,8% i 20,6%. Oznacza to, że niewielki (ale jednak) odsetek mieszkańców potrzebuje wsparcia społecznego w związku z alkoholizmem. Choć problem nie dotyczy dużej liczby mieszkańców, to jednak nie można go lekceważyć, ponieważ ma realne konsekwencje

dla tych osób i społeczności jako całości. Problemy alkoholowe prowadzą często do utraty pracy, rozpadu rodzin, przestępczości, bezdomności i innych. Wysokie wartości badanych wskaźników oznaczać mogą, że alkoholizm ma negatywny wpływ na społeczność, generując konieczność interwencji pomocowej. Przyjęcie działań prewencyjnych i wsparcia dla osób dotkniętych alkoholizmem może pomóc zminimalizować negatywne skutki tego problemu.

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa odnosi się do sytuacji, w której osoby nie mają wystarczających środków do zaspokojenia swoich podstawowych potrzeb takich jak jedzenie, opłaty za mieszkanie czy opieka zdrowotna. To z kolei prowadzi do wielu problemów, do których zaliczyć można: brak perspektyw, uczucie bezsilności, izolację społeczną i obniżenie jakości życia itp. Oznacza to, że ubóstwo charakteryzują nadmierne rozpiętości w poziomie zaspokojenia potrzeb w społeczeństwie.

Problem ubóstwa w gminie Rzepin został zbadany za pomocą 7 wskaźników. Porównano udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców, kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców, kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej oraz na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, a także liczbę uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów i liczbę uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów.

Z wyników badań wynika, że na obszarze rewitalizacji, 4 z 7 analizowanych wskaźników wykazywały wyniki powyżej średnich wartości obserwowanych w całej gminie. Co oznacza, że obszar ten jest charakteryzowany przez niekorzystne wskaźniki w większości analizowanych aspektów związanych z ubóstwem. Zaobserwowano wyższy niż w gminie udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców (wartość tego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 8,9%, a dla gminy 6,82%). Negatywne wartości odnotowano również w przypadku kwoty wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz w przeliczeniu tego wskaźnika na 100 mieszkańców i liczbę osób korzystających z pomocy społecznej. Największe różnice w przypadku wspomnianych wskaźników, w porównaniu do średniej gminnej, kształtowały się w przypadku kwoty wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji były to kwoty rzędu 21 747,06 zł, natomiast średnia gminna wynosiła 13279,05 zł. Wysokie kwoty w przeliczeniu na poszczególne wskaźniki świadczą o skali problemów z jakimi borykają się klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzepinie, a zarazem skali wymaganej pomocy przeznaczonej dla poszczególnych osób.

Badając sytuację w szkołach, na obszarze rewitalizacji, zauważalne jest, że średnio 5 na 100 uczniów otrzymywało stypendium socjalne (co stanowi nieco mniej niż średnia dla gminy wynosząca około 6 na 100 uczniów). Z kolei z posiłków finansowanych przez OPS w granicach obszaru rewitalizacji korzystało średnio 2,04 uczniów w przeliczeniu na 100, zatem nieco mniej niż wynosi średnia dla gminy (2,18 na 100 uczniów). Mimo, że powyższe wskaźniki dla obszaru

rewitalizacji są nieco niższe niż średnia gminna, wciąż wskazują one na istnienie problemu ubóstwa wśród najmłodszych mieszkańców tego obszaru.

Narastające problemy związane z ubóstwem prowadzą do szeregu niekorzystnych konsekwencji, które wpływają nie tylko na osoby bezpośrednio dotknięte tym problemem, ale także na całą społeczność lokalną. Wzrastająca frustracja związana z trudnymi warunkami życia może prowadzić do pojawienia się patologii społecznych, konfliktów w rodzinach, a nawet przemocy. Szczególnie niekorzystna jest sytuacja, gdy większa grupa mieszkańców doświadcza ubóstwa, często koncentrując się w określonych obszarach gminy. Mieszkańcy ci mogą doświadczać stygmatyzacji, co jeszcze bardziej nasila negatywne zjawiska, w konsekwencji prowadzi to do wykluczenia społecznego zarówno mieszkańców jak i konkretnych obszarów.

Przestępczość

Problem przestępczości w gminie Rzepin zbadano na podstawie trzech wskaźników: liczby stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców, liczby stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czynów karalnych nieletnich na 1000 mieszkańców oraz liczby osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa pozwoliła wykazać, że wszystkie badane wskaźniki osiągnęły negatywne wartości w porównaniu do średniej dla gminy. Obszar rewitalizacji wykazywał wyższą liczbę stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców w porównaniu do całej gminy – wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 28,7, natomiast średnia gminna 19,64. To sugeruje, że w granicach obszaru rewitalizacji zauważa się większy problem z przestępczością niż na pozostałych terenach gminy, co może być spowodowane trudnymi warunkami życia i społecznymi wyzwaniem w tym regionie. Jeśli chodzi o przestępstwa i wykroczenia inne niż drogowe i gospodarcze, sytuacja kształtowała się tu podobnie – w porównaniu do średniej gminnej w obszarze rewitalizacji odnotowano prawie dwa razy tyle przestępstw i wykroczeń omawianej kategorii. Badania pozwoliły także wykazać, że obszar rewitalizacji cechuje się wyższymi wartościami ilości osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” – wskaźnik dla obszaru rewitalizacji osiągnął wartość 0,73, a średnia gminna wyniosła 0,43. Procedura "Niebieskiej Karty" jest formalnym środkiem mającym na celu zwalczanie przemocy w rodzinie. W roku 2020, w granicach obszaru rewitalizacji, procedurę tą zastosowano w przypadku 9 osób, gdzie wynik ogólny dla całej gminy wynosił 63 osoby. Należy zaznaczyć, że podobne zachowania mogą występować w większej skali, ale nie zawsze są zgłaszane, co utrudnia dokładną ocenę rozmiaru problemu przemocy w rodzinie.

Przestępczość jest ogólnym pojęciem, które obejmuje różne rodzaje przestępstw, jednym z nich jest wandalizm. Akty wandalizmu odnoszą się do celowego niszczenia lub uszkodzania mienia publicznego lub prywatnego bez zgody właściciela. Wandalizm może przybierać różne formy, takie jak zniszczenie budynków, graffiti, wybijanie szyb, przewracanie znaków drogowych, czy wrywanie roślin. Wizja lokalna przeprowadzona z przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Rzepinie pozwoliła wskazać problem z wandalizmem na obszarze rewitalizacji.

Rycina 7 Przykłady aktów wandalizmu w postaci graffiti na obszarze rewitalizacji - okolice Zespołu Szkół i Rynku w Rzepinie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 07.09.2023 r.

Zarówno przestępczość, jak i akty wandalizmu stanowią naruszenia prawa i mają negatywny wpływ na społeczeństwo, wobec tego wymagają interwencji organów ścigania i działań prewencyjnych mających na celu ograniczenie tych zachowań – mogą to być np. rozwiązania instytucjonalne czy społeczne ograniczające dostęp do alkoholu w późnych godzinach wieczornych lub wzbogacenie oferty społeczno-kulturalnej, aby osoby te znalazły odpowiednie wsparcie, czy miały możliwość spędzenia swojego wolnego czasu w innych, akceptowalny społecznie sposób.

Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Problem zaspokojenia potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zbadano na podstawie trzech wskaźników:

- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Wyższymi wartościami niż średnia gminna (1,48%) odznaczał się odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców. Kształtował się on na poziomie 1,50%, czyli niewiele wyższym niż średnia całej gminy. W 2020 roku według danych gminnych pozyskanych na etapie delimitacji, 19 spośród 147 osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności zamieszkiwało obszar rewitalizacji, co stanowiło ok. 13%. W przypadku dwóch pozostałych wskaźników, na obszarze rewitalizacji zaobserwowano sytuację korzystniejszą niż w porównaniu do całej gminy. Z pomocy oferowanej osobom borykającym się długotrwałą lub ciężką chorobą skorzystało w 2020 roku 8 mieszkańców obszaru rewitalizacji, gdzie w całej gminie beneficjentami tej formy pomocy było 71 osób. Mieszkańcy centrum Rzepina stanowili więc ok. 11% wszystkich korzystających z tej formy wsparcia, w przeliczeniu na ogół osób korzystających z pomocy społecznej było to 7,4% osób. Warto podkreślić, że mieszkańcy tego obszaru stanowią jedyne 12,7% całej populacji gminy.

Pomimo tego, iż procent osób ze szczególnymi potrzebami na obszarze rewitalizacji może wydawać się niewielki, nie należy zapominać o tym, że centrum Rzepina, jest sercem życia dla wielu mieszkańców, nie tylko zamieszkujących ten obszar. Tutaj bowiem znajduje się Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), czy „Klub Senior +”, czyli miejsca, które stanowią nieocenione wsparcie dla społeczności lokalnej. OPS jest instytucją, która oferuje wsparcie finansowe i socjalne osobom w trudnych sytuacjach życiowych. Dzięki niemu wielu mieszkańców całej gminy może otrzymać niezbędne środki do życia oraz profesjonalną opiekę. Z kolei ŚDS to miejsce, gdzie osoby ze szczególnymi potrzebami mogą rozwijać swoje umiejętności społeczne, zawodowe i życiowe. To nie tylko przestrzeń do nauki, ale także społeczność, która wspiera się wzajemnie i integruje. Natomiast „Klub Senior +” zrzesza starszych mieszkańców mogących aktywnie spędzać czas, uczestnicząc w różnych zajęciach, nawiązując nowe przyjaźnie i utrzymując tym samym zdrowie psychiczne i fizyczne.

Udział osób borykających się z różnego rodzaju problemami zdrowotnymi wymaga powzięcia odpowiednich działań mających na celu poprawę jakości życia także tej grupy interesariuszy rewitalizacji – np. dostosowanie przestrzeni publicznej do ich potrzeb, zniwelowanie barier

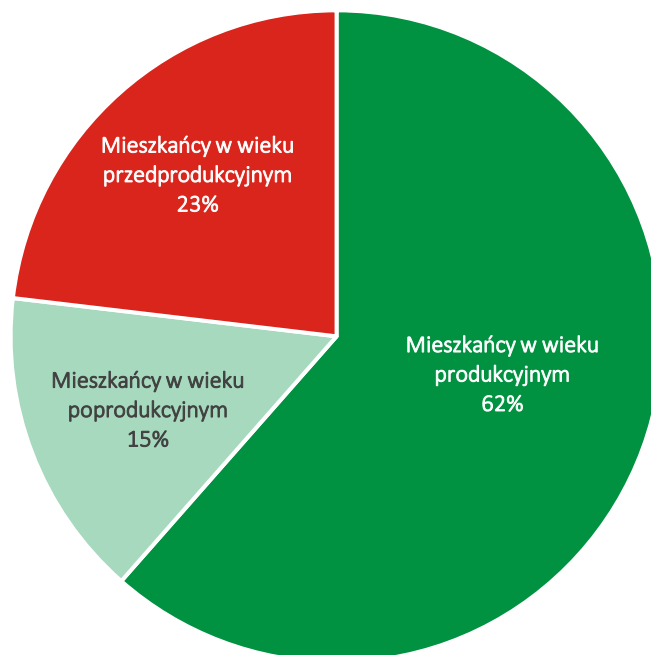
architektonicznych czy stworzenie oferty różnego rodzaju zajęć ukierunkowanych na osoby z niepełnosprawnościami, w taki sposób, aby przeciwdziałać poczuciu wykluczenia społecznego u tych osób.

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Podobnie jak w przypadku innych kwestii, sytuację kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji oraz w całej gminie, przeanalizowano stosując podejście oparte o badania wskaźnikowe. Dokładniej, sytuację demograficzną zbadano za pomocą 3 wskaźników: udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym oraz udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Analiza demograficzna obszaru rewitalizacji pozwoliła na zrozumienie zmian zachodzących w strukturze wiekowej populacji w tym obszarze. Jednostkę R4 (centrum Rzepina) w 2020 roku zamieszkiwało 1241 osób, co stanowiło 12,7% wszystkich mieszkańców gminy. Osoby w wieku produkcyjnym to 763 mieszkańców (61,5%), którzy stanowią zdecydowaną większość. Jest to oznaką aktywności zawodowej i możliwości rozwoju gospodarczego tego obszaru. Należy również zwrócić uwagę, iż liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosząca 287 (23,1%) jest wyższa niż liczba osób w wieku poprodukcyjnym – 191 osób (15,4%), co świadczy o braku problemu z zastępowalnością pokoleń na rynku pracy. Wysoka liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wskazuje na istniejącą potrzebę zapewnienia odpowiednich usług edukacyjnych i opiekuńczych dla najmłodszych mieszkańców Rzepina.

Rycina 8 Sytuacja demograficzna w granicach obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Taka sytuacja może sprzyjać bardziej stabilnej strukturze demograficznej. W przypadku, gdy liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym jest wyższa od liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, istnieje większa szansa na płynne przekazywanie wiedzy, doświadczenia i umiejętności między pokoleniami. Oprócz tego wiąże się to ze zrównoważoną sytuacją na rynku pracy, młodzi ludzie mają większe szanse na podjęcie aktywności zawodowej i znalezienie wymarzonej pracy, z kolei osoby starsze także nie muszą czuć się zagrożone, jeśli chodzi o miejsca pracy. Taka równowaga wpływa także na system opieki społecznej, ponieważ wpływy z podatków od osób pracujących mogą równoważyć wydatki na obsługę emerytur i innych świadczeń. Warto jednak pamiętać, że aby poprawnie zdiagnozować sytuację, należy także wziąć pod uwagę inne czynniki, takie jak migracje, zmiany w strukturze ekonomicznej itd.

Względna równowaga struktury wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji nie oznacza jednak, że nie występują tu problemy społeczne z zakresu świadczenia usług dla osób starszych, czy znalezienia pracy dla ludzi młodych, co potwierdziły wywiady z interesariuszami rewitalizacji. Wciąż widnieje konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb starszych mieszkańców oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami, takich jak osoby z niepełnosprawnościami sensorycznymi, intelektualnymi, fizycznymi, rodziny z dziećmi, podróżni itd.

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym

Aktywność społeczna mieszkańców i ich poziom uczestnictwa w życiu publicznym przejawia się m.in. liczbą i częstotliwością inicjatyw oddolnych oraz liczbą uczestników tychże wydarzeń. Na pewno wpływ na nią ma także funkcjonowanie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych oraz jednostek organizacyjnych gminy – atrakcyjność i jakość ich oferty społecznej, kulturalnej lub sportowej dla szerokiej grupy mieszkańców. Zróżnicowanie to wynika m.in. z wieku uczestników życia publicznego, ich zamożności, statusu społecznego czy ich najbliższego otoczenia oraz zainteresowań.

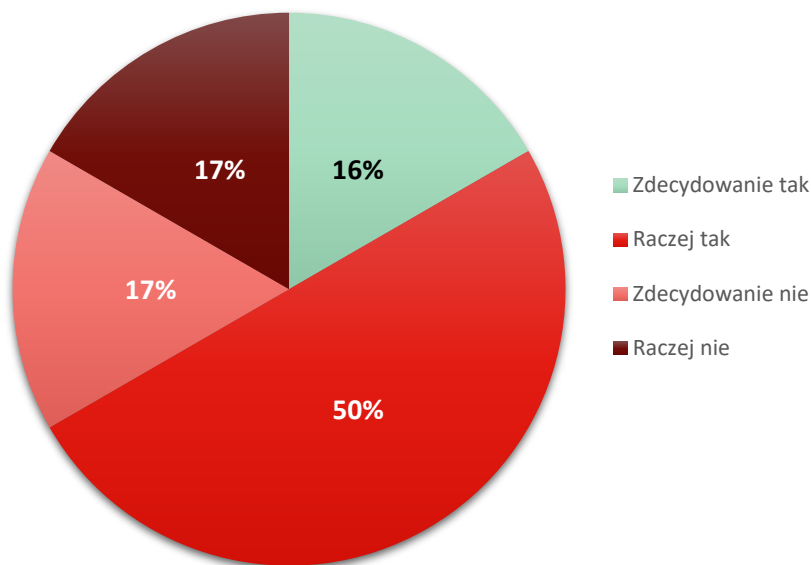
Aspekt poziomu uczestnictwa w życiu publicznym na etapie delimitacji zbadano dla poszczególnych jednostek analitycznych za pomocą wskaźnika obrazującego liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten osiągnął wartość bardziej korzystną dla obszaru rewitalizacji niż dla średniej gminnej – 0,32 i przewyższał średnią gminną o 0,14. Spośród 17 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających w gminie 4 funkcjonują na obszarze rewitalizacji. Warto podkreślić, że nie wszystkie spośród nich posiadają dogodną przestrzeń na prowadzenie działalności. Niedobór miejsc, w których członkowie fundacji, stowarzyszeń i organizacji mogliby się spotykać, znacząco wpływa na aktywność ich członków. Stanowi to dużą przeszkodę dla organizacji różnego rodzaju spotkań i wydarzeń. Na obszarze rewitalizacji pojawia się więc problem nie tyle liczby takowych organizacji, co miejsc przystosowanych do udostępnienia im w celu ich większej aktywizacji i przyciągnięcia większej liczby członków. Obecnie w Rzepinie (na obszarze rewitalizacji) takimi miejscami są: budynek Urzędu Miejskiego w Rzepinie, w którym mieści się Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy działający w budynku Szkoły oraz „Klub Senior +” działający przy Rynku w Rzepinie. Jednak we wszystkich budynkach dostrzega się brak dostatecznej liczby pomieszczeń, aby pomieścić wszystkie zainteresowane podmioty.

Badania społeczne

W celu dokładniejszego poparcia otrzymanych wyników badania wskaźnikowego przeprowadzone zostały także badania ankietowe, wywiad pogłębiony z przedstawicielami Urzędu Miejskiego i mieszkańcami oraz wizja lokalna.

Podczas badania ankietowego wypełnionych zostało 12 formularzy dotyczących obszaru rewitalizacji, jest to niewielka liczba, dlatego wyniki ankiet przedstawiono w celach informacyjnych. W pierwszej kolejności ankietowani wyrazili opinię czy według nich obszar rewitalizacji wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy stanu przestrzeni publicznej. Ponad 65% ankietowanych, a więc większość, przyznała, że według nich teren ten wymaga takowych działań. Szczegóły przedstawia rycina poniżej.

Czy Pana/Pani zdaniem obszar rewitalizacji wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego oraz poprawy stanu przestrzeni publicznej?

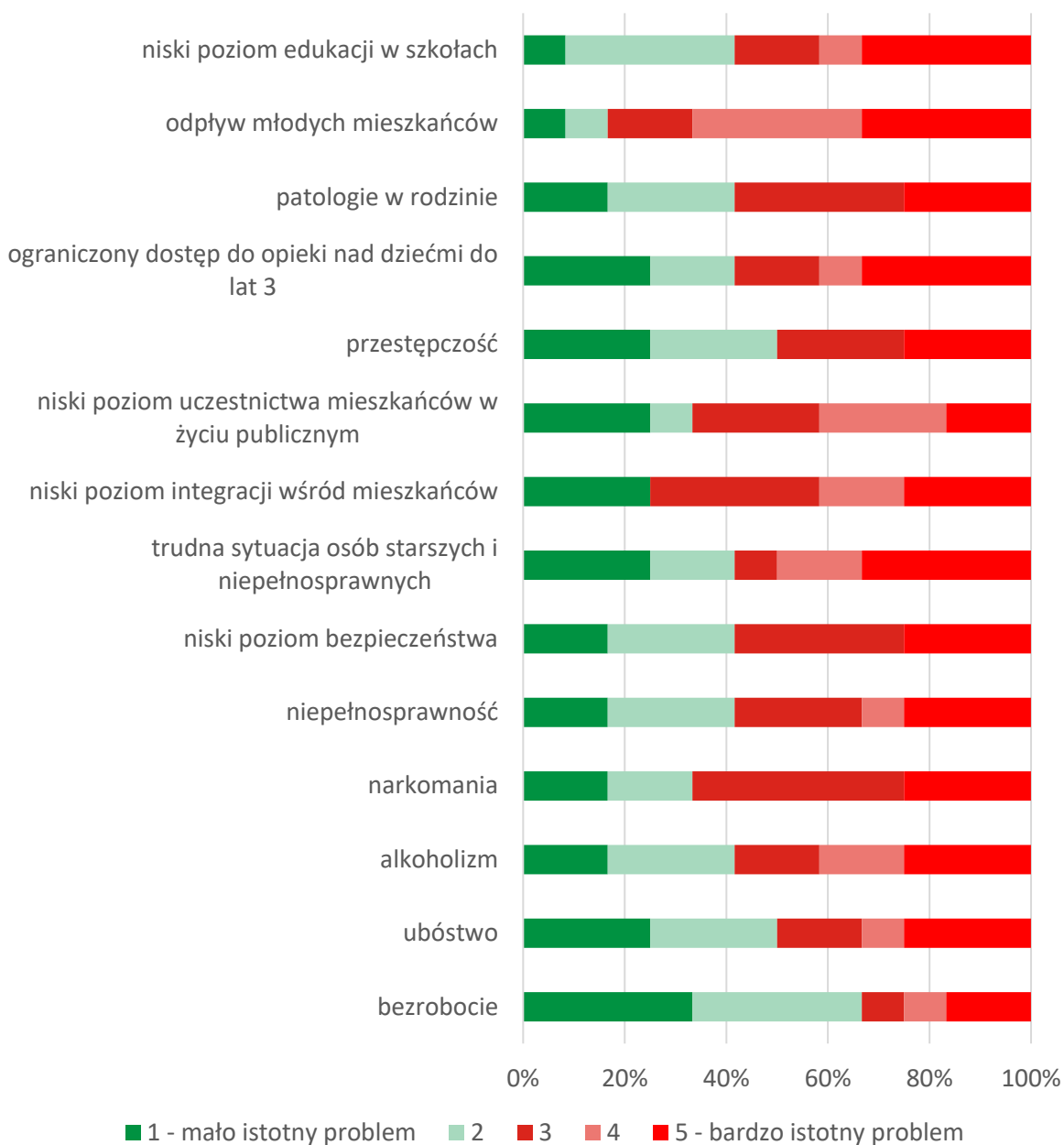
Rycina 9 Ocena potrzeb działań rewitalizacyjnych według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto mieszkańcom zadano szereg pytań dotyczących problemów występujących na tym obszarze w poszczególnych strefach.

W sferze społecznej za najważniejsze problemy ankietowani uznali: problem odpływu młodych mieszkańców (8 z 12 ankietowanych wskazało, iż jest to bardzo istotny lub istotny problem), trudna sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych (6 z 12 ankietowanych wskazało, iż jest to bardzo istotny lub istotny problem), alkoholizm, niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym, niski poziom integracji wśród mieszkańców, ograniczony dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3, niski poziom edukacji w szkołach – we wszystkich aspektach 5 z 12 ankietowanych wskazało, iż jest to bardzo istotny lub istotny problem. Szczegóły przedstawia rycina poniżej.

Sfera społeczna

Rycina 10 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Problem odpływu młodych ludzi został rozwinięty dodatkowym pytaniem ankietowym. Za główną przyczynę zjawiska wskazano przede wszystkim brak różnorodnej oferty pracy w obecnym miejscu zamieszkania (42,0% głosów) oraz brak uczelni/szkół ponadpodstawowych dających m.in. możliwość zdobycia wyższego wykształcenia (również 42,0% głosów). Wśród pozostałych odpowiedzi pojawiał się brak wystarczającej oferty zakupu lub wynajmu własnego mieszkania na obszarze rewitalizacji oraz brak zapewnienia podstawowych potrzeb (usług) w obecnym miejscu zamieszkania. Żaden z ankietowanych nie wskazał jako by powyższy problem nie występował na obszarze rewitalizacji.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji?

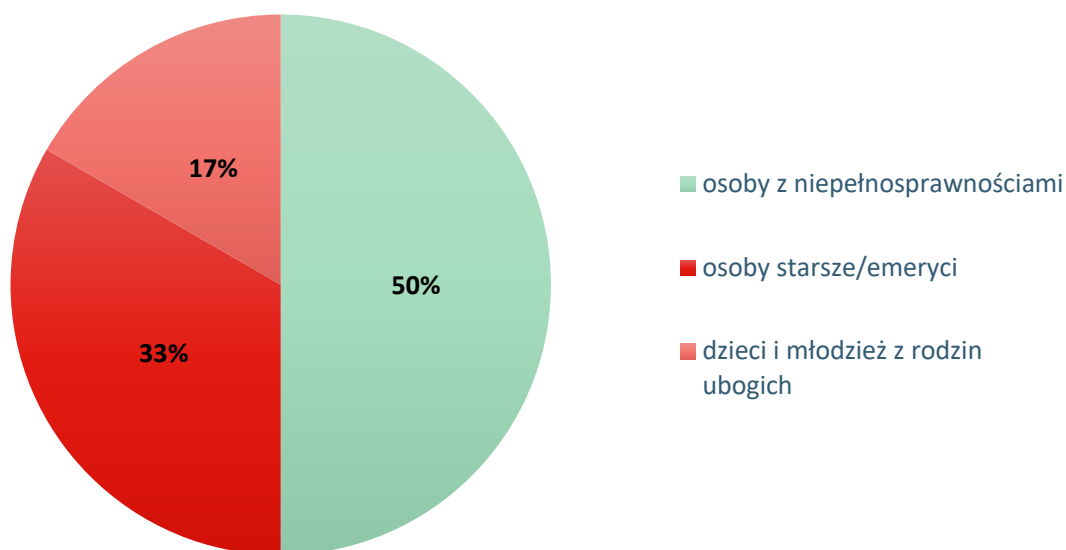

Rycina 11 Przyczyny zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Jednym z problemów, który został poruszony, był niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie publiczne oraz brak silnej więzi społecznej między nimi. Ten problem został rozważony w kontekście grup społecznych, które są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne. Badanie wykazało, że spośród tych grup najbardziej zagrożonymi są osoby z niepełnosprawnościami – na tę grupę wskazało 50% ankietowanych oraz osoby starsze i emeryci – na tę grupę wskazało 33% ankietowanych. Respondenci jako grupę wymagającą uwagi wskazali także na dzieci i młodzież z rodzin ubogich. To oznacza, że istnieje widoczna potrzeba skoncentrowania działań społeczno-kulturalnych, zwłaszcza na tych trzech grupach wiekowych, aby poprawić ich sytuację i integrację społeczną. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa rycina.

Która grupa społeczna zamieszkująca obszar rewitalizacji jest według Pani/Pana w największym stopniu zagrożona wykluczeniem społecznym?

Rycina 12 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Poziom edukacji

W ramach analizy wskaźnikowej zbadano także poziom edukacji na obszarze rewitalizacji. Posłużył do tego wskaźnik obrazujący średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki). W centrum Rzepina, w ramach Zespołu Szkół funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące oraz Szkoła Podstawowa. Początki Szkoły sięgają 1945 roku, kiedy to 4 września odbyło się uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego – około 80 dzieci głośno odśpiewało wtedy hymn „Jeszcze Polska nie zginęła”. Początkowo udało się zorganizować 4 klasy szkoły powszechnej, które umieszczono w budynku przy ulicy Pocztowej 9 w prywatnym mieszkaniu. Z roku na rok Szkoła rozrastała się zmieniając swoje siedziby, z czasem podzielono ją na Szkołę Podstawową i Liceum Ogólnokształcące. W latach 70-tych ubiegłego wieku w strukturze liceum funkcjonowały różnego rodzaju studia zawodowe, które zaspokajały miejscowe potrzeby. Po wielu staraniach udało się również otworzyć internat dla uczniów dojeżdżających, który funkcjonuje do dziś (jednak w zmienionej lokalizacji). W 1988 roku Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica weszło w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących razem ze Szkołą Podstawową nr 1 i Liceum Wieczorowym. W grudniu 2020 roku „rzepiński ogólniak” obchodził swoje 75-lecie. Dziś na Zespół Szkół składa się:

1. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 im. Henryka Sienkiewicza;
2. Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica;
3. Internat LO;
4. Hala widowiskowo - sportowa;
5. Stołówka ZS.

W 2020 roku w tejże placówce z egzaminu ósmoklasisty uzyskano następujące średnie wyniki:

- j. polski – 53,84%,
- matematyka – 34,44%,
- j. angielski – 57,63%.

Dla porównania w roku poprzednim, a więc w 2019 z języka polskiego dzieci osiągnęły średni wynik 60,06%, z matematyki 39,60%, z języka angielskiego 54,59%. Osiągnięte wyniki w 2020 roku były więc niższe niż w roku poprzednim ze wszystkich przedmiotów z wyjątkiem j. angielskiego, z którego osiągnięto lepszy wynik. Jednak porównując wyniki do średnich wartości z powiatu słubickiego z 2020 roku (j. polski – 50,88%, matematyka – 36,25%, j. angielski – 50,16%) okazuje się, że dzieci z gminy Rzepin osiągnęły lepsze wyniki z języka polskiego oraz z języka angielskiego oraz minimalnie gorsze wyniki z matematyki. Dlatego nie dostrzega się znaczącego problemu poziomu nauczania dotyczącego tej części przedmiotów.

Wywiad pogłębiony

Podczas wywiadu pogłębionego przeprowadzonego 7 września 2023 roku z przedstawicielami gminy Rzepin oraz mieszkańcami, uczestnicy uwypuklili po raz kolejny problemy poruszone w ankiecie i nie tylko. Opowiadając o problemach interesariusze rewitalizacji skupili się na wskazywaniu problemów dla konkretnych grup społecznych, były to:

- osoby bezrobotne oraz zmagające się z problemem ubóstwa,
- osoby ze szczególnymi potrzebami (w tym osoby z niepełnosprawnościami i rodziny z dziećmi),
- organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy,
- pozostali mieszkańcy.

Dla pierwszej grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji wskazano kilka kluczowych problemów. Po pierwsze, wskazano na praktykę wykonywania pracy w tzw. "szarej strefie", co oznacza ukrywanie części lub całości dochodów przed organami administracji państwowej, podatkowej, celnej itp., co jest popularnie nazywane pracą "na czarno". To zjawisko może prowadzić do unikania obowiązków podatkowych i prawnych związanych z oficjalnym zatrudnieniem. Po drugie, mieszkańcy zauważyli, że atrakcyjne świadczenia społeczne, takie jak pomoc społeczna, mogą wprowadzać pewne uzależnienie i jednocześnie ograniczać szanse na znalezienie pracy w ramach oficjalnego stosunku pracy. Po trzecie, część tej grupy mieszkańców preferuje utrzymanie obecnego statusu, kierując się zasadą "żyje się tu i teraz". Brak perspektyw na przyszłość może powodować, że nie widzą oni motywacji do podejmowania trudu związanego z poszukiwaniem oficjalnej pracy.

Kolejną grupą były osoby ze szczególnymi potrzebami. Większość problemów dotycząca tej grupy odpowiadała na problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Przede wszystkim zwrócono uwagę na znaczne bariery architektoniczne, które utrudniają dostęp do budynków użyteczności publicznej. Słaba dostępność do tych miejsc sprawia, że osoby z ograniczeniami fizycznymi często napotykają na trudności w korzystaniu z usług i obiektów dostępnych dla ogółu społeczeństwa. Kolejnym problemem było parkowanie pojazdów na chodnikach, co powoduje brak możliwości swobodnego poruszania się, taka sytuacja nie tylko utrudnia codzienne życie, ale również zwiększa ryzyko wypadków oraz utrudnia dostępność do różnych

miejsz w mieście. Innym problemem było zwrócenie uwagi, iż w obszarze rewitalizacji (centrum miasta) brakuje atrakcyjnych przestrzeni do spędzania czasu wolnego. Cytując uczestników wywiadu, „wszędzie trzeba dojeżdżać, nie ma nic na miejscu”, dalekie odległości od przestrzeni i atrakcji ogólnodostępnych wpływają na komfort życia i uczestnictwo w życiu społecznym. Problemami zdiagnozowanymi dla tego grupy w sferze społecznej był długi czas oczekiwania na wizytę u lekarza specjalisty, zwłaszcza w kwestiach związanych z rehabilitacją. Mieszkańcy odpowiadali, że często łatwiej jest umówić się na wizytę w sąsiednich miejscowościach, takich jak Ośno czy Słubice, niż w Rzepinie, co jest bardzo uciążliwe. Ostatnim ze zgłoszonych problemów wśród tych odbiorców, był brak dostępu do usług lekarzy specjalistów, w szczególności psychologów. To ogranicza możliwość uzyskania pomocy w dziedzinie zdrowia psychicznego, co jest istotne dla dobra i samopoczucia osób ze szczególnymi potrzebami.

Następną grupą omawianą podczas wywiadu pogłębionego były organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy. Dla tej grupy nie wskazano problemów w sferze społecznej. Za główne problemy dotyczące organizacji pozarządowych uznano brak odpowiednio dużych siedzib mogących pomieścić wszystkie osoby chcące uczestniczyć w działaniach prowadzonych przez m.in. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Stoneczko”, Świetlicę, Środowiskowy Dom Samopomocy, Miejski Klub sportowy Ilanka, „Klub Senior+”, Stowarzyszenie Seniorów Rzepińskich, Terenowe Koło Diabetyków. Z kolei jako problemy przedsiębiorców wskazano problemy z infrastrukturą, przeszkody biurokratyczne i zawite regulacje prawne, brak odwagi do otwarcia własnego biznesu.

Ostatnią analizowaną grupą byli pozostali mieszkańcy, na których składały się dzieci, młodzież, dorośli oraz seniorzy. Jako problemy wśród dzieci wskazano, przede wszystkim uzależnienie od elektroniki, które staje się coraz bardziej powszechne w dzisiejszym społeczeństwie. Nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, takich jak telefony komórkowe, tablety czy komputery, może negatywnie wpływać na rozwój fizyczny i społeczny dzieci, a także ograniczać czas spędzany na aktywnościach na świeżym powietrzu. Kolejnym problemem dla tej grupy wiekowej była ograniczona oferta zajęć pozalekcyjnych, zwłaszcza w weekendy. W ciągu tygodnia funkcjonuje Miejski Dom Kultury, który dostarcza różnorodnych aktywności, brakuje jednak możliwości uczestniczenia w ciekawych zajęciach w dni wolne od szkoły. W wieku wczesnoszkolnym najbardziej atrakcyjnymi miejscami są place zabaw – w tym aspekcie uczestnicy wywiadu również wskazali na problemy w braku tego rodzaju infrastruktury. Problemem okazała się również ograniczona oferta bezpłatnych zajęć dla najmłodszych. Dostępność bezpłatnych aktywności może być kluczowa dla rodzin o niskich dochodach, a brak takiej oferty może prowadzić do wykluczenia społecznego i braku możliwości rozwijania pasji i zainteresowań u najmłodszych mieszkańców. Problemy dotyczące młodzieży powiązane były z tymi wskazanymi dla młodszych dzieci, w tej grupie wiekowej również zauważono problemy z uzależnieniem i nadmierną ekspozycją na media społecznościowe i nowe technologie, brak edukacyjnej i kulturalnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz brak dostępu do ciekawych i bezpiecznych miejsc, w których młodzież może zwyczajnie posiedzieć, przez co osoby te gromadzą się często w miejscach niedozwolonych. Oprócz tego, w tej grupie wiekowej coraz częściej obserwuje się problemy z paleniem papierosów elektronicznych i spożywaniem nadmiernej ilości napojów

energetycznych. Pobudzona młodzież niemająca miejsca na rozładowanie swojej młodzieńczej energii często wyraża emocje np. niszcząc świeżo posadzone drzewka, śmiejąc, malując graffiti lub nie przestrzegając zasad ciszy nocnej. Z kolei wśród problemów osób dorosłych skupiono się na niedostatecznej integracji mieszkańców, braku zaangażowania w lokalne wydarzenia, braku motywacji do wzięcia udziału w życiu publicznym. Natomiast wśród seniorów sytuacja kształtowała się zupełnie odwrotnie. W tej grupie wiekowej jest aż nadto chętnych do uczestniczenia w imprezach i wydarzeniach gminnych oraz w zajęciach organizowanych przez szereg instytucji, problemem jest brak odpowiedniej ilości miejsc zapewniających aktywne uczestnictwo wszystkich seniorów w warsztatach, spotkaniach czy wyjazdach.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,
- niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym,
- niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów oraz niedostateczna współpraca pomiędzy poszczególnymi podmiotami w tym zakresie,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- niedostateczna przestrzeń będąca do dyspozycji podmiotów zajmujących się pomocą społeczną,
- utrudniony dostęp do podstawowych usług (pomoc dla osób starszych, wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej, pomoc psychologiczna czy doradztwo zawodowe),
- brak dostępu do opieki zdrowotnej i porad medycznych,
- problemy związane z uzależnieniami,
- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem, alkoholizmem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- wyludnianie się obszaru, odpływ młodych mieszkańców,
- pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Biorąc po uwagę wyłącznie wyniki analizy wskaźnikowej, na obszarze rewitalizacji nie zidentyfikowano występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej. W analizie wskaźnikowej zbadano aktywność gospodarczą na podstawie dwóch wskaźników: liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców oraz liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców.

Analizując wskaźniki odnoszące się do podmiotów zarejestrowanych, każdy ze wskaźników osiągnął w obszarze rewitalizacji wyniki lepsze od średniej gminnej. Obserwowano zarówno większą liczbę zarejestrowanych podmiotów ogółem przypadającą na 100 mieszkańców, jak również liczbę podmiotów zarejestrowanych w 2020 roku oraz korzystniejszy stosunek podmiotów zarejestrowanych w 2020 roku do podmiotów ogółem. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin

Wskaźnik	obszar rewitalizacji	średnia dla gminy
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	6,00	5,29
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	0,44	0,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

Pod koniec 2020 roku w granicach obszaru rewitalizacji zarejestrowanych było w sumie 75 podmiotów gospodarczych z 551 zarejestrowanych na terenie całej gminy Rzepin. W roku 2020 w obszarze rewitalizacji zarejestrowano 6 spośród 28 nowych podmiotów gospodarczych powstałych w gminie. Na podstawie przeprowadzonej wizji lokalnej stwierdzono, że na obszarze rewitalizacji brakuje miejsc dostosowanych do otworzenia nowych usług. Nie ma tu lokali wystawionych na wynajem czy sprzedaż. Firmy, które chcą otworzyć się np. na rynku, potrzebują przestrzeni do działania, a ograniczona dostępność lokali stanowi dla nich barierę. Posiadanie miejsc dostosowanych do otwarcia nowych usług może wpłynąć pozytywnie na lokalną gospodarkę. Nowe firmy generują miejsca pracy, zwiększają popyt na lokalne usługi i produkty, a także przyczyniają się do wzrostu dochodów dla lokalnych przedsiębiorców. Nowe usługi mogą również przyczynić się do rozwoju społecznego i kulturalnego obszaru rewitalizacji. Mogą to być mobilne kawiarnie, małe sklepy, lokale gastronomiczne itp. Te miejsca mogą stać się miejscami spotkań społeczności, co przyczyni się do budowania więzi między mieszkańcami.

Warto zaznaczyć, że gmina Rzepin stanowi 1 z 29 podstref inwestycyjnych Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zarządzającym strefą jest spółka Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą. Cała strefa obejmuje grunty o powierzchni 1868,0492 ha z czego 4,52 ha należą do gminy Rzepin. KSSSE jest jedną z największych i najszybciej rozwijających się stref ekonomicznych w Polsce. Z sukcesami wspiera polskich i zagranicznych inwestorów udzielając decyzji o wsparciu

w postaci zwolnienia z podatku dochodowego CIT lub PIT – czyli największej dostępnej ulgi finansowej w Polsce.

Do największych pracodawców zlokalizowanych na terenie całej gminy zalicza się m.in.:

- Steipol Central Services sp. z o.o. oddział w Rzepinie – należy do światowego koncernu produkującego meble tapicerowane,
- Alblas Transport sp. z o.o. – firma transportowa, której sednem działalności jest transport drogowy i kombinowany w Europie Środkowej i Zachodniej,
- „Latteria Tinis” sp. z o.o. – mleczarnia, profil działalności: przetwórstwo mleka i wyrób Serów,
- Przedsiębiorstwo Wodno-Kanalizacyjne „EKO” sp. z o.o. – przedmiotem działalności firmy jest realizacja zadań związanych z ujmowaniem, uzdatnianiem i dostawą wody, a także odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków na terenie Gminy Rzepin,
- PPHU Mika – istniejąca od 1992 roku piekarnia i cukiernia,
- „WIME” Usługi Budowlane sp. z o.o. – firma zajmuje się budową rurociągów z rur PE: gazociągów średniego ciśnienia, wodociągów i kanalizacji. Wykonuje przeciski pod drogami, przewiertu sterowane,
- Nadleśnictwo Rzepin – oprócz typowej działalności gospodarczej polegającej w głównej mierze na produkcji oraz handlu surowcem drzewnym zgodnie z wymogami ekologizacji środowiska leśnego, nadleśnictwo oferuje również inne usługi np. turystyczne,
- PKP Cargo S.A. – Zakład Przewozów Towarowych Sekcja Przewozów i Ekspedycji – firma świadcząca usługi z zakresu transportu kolejowego,
- Schell Industries Polska Sp. z o.o. – firma zajmująca się produkcją wysokiej klasy mebli medycznych,
- Seagold Sp. z o.o. – firma działająca w branży spożywczej. Rodzaj świadczonej przez nią działalności to przetwarzanie i konserwowanie ryb oraz produktów rybołówstwa,
- Przedsiębiorstwo Usługowe Eljot Juliusz Liczycki – firma działająca w branży transportowej. Podstawowym profilem działalności jest międzynarodowy transport chłodniczy,
- FHU FARYS Janusz Cyrankowski – firma działająca w branży motoryzacyjnej zajmująca się sprzedażą wyposażenia warsztatów samochodowych,
- Skat Sp. z o.o. Transport – międzynarodowy operator transportowo – logistyczny,
- Firma Factory sp. z o.o – producent wód i napojów orzeźwiających,
- PKP Rzepin,
- WALDEMAR Sp. z o. o, - agencja celna, transport, spedycja,
- Waimea Logistic Park Rzepin – powierzchnie magazynowe,
- BeNe- sprzedaż hurtowa i detaliczna,
- Andrzej Cegłowski – systemy grzewcze, woda kanalizacja, gaz,
- PHU KASIO Mariola Krynicka,
- Jerzy Sularz – Zakład Usługowo Handlowy.

Główne źródła utrzymania w gminie można podzielić na kilka kategorii, które odzwierciedlają dominujące dziedziny działalności gospodarczej. Wartością kluczową dla gospodarki Rzepina jako terenów wiejskich jest rolnictwo, czyli uprawa roślin i hodowla zwierząt, które stanowią istotny składnik dochodu mieszkańców. Innym ważnym elementem gospodarki gminy jest działalność produkcyjna, która obejmuje produkcję różnych towarów. W mieście znaczący udział w zatrudnieniu mieszkańców mają sektory takie jak edukacja, opieka zdrowotna i administracja, dziedzinami generującymi zatrudnienie w mieście, ale i poza nim, są funkcje związane z: transportem, składowaniem, łącznością i usługami produkcyjnymi. Miasto pełni ważną rolę jako centrum logistyczne, gdzie towary są transportowane, przechowywane i dystrybuowane.

Warto zaznaczyć, że większość obszaru gminy Rzepin zajmują obszary wiejskie, na których dominuje zabudowa jednorodzinna. W tych obszarach występują przede wszystkim mniejsze skupiska mieszkalne, przez co zrozumiałe jest, że aktywność gospodarcza na takich terenach jest zazwyczaj niższa w porównaniu do większych wsi lub miast, które pełnią rolę lokalnych centrów. Przykładem takiego miasta jest Rzepin, który nie tylko jest siedzibą władz samorządowych, ale także posiada rozwiniętą infrastrukturę i większą liczbę usług oraz zakładów przemysłowych.

Na obszarze rewitalizacji, stanowiącym ściśle centrum miasta, znaleźć można szereg przedsiębiorstw specjalizujących się w różnego rodzaju usługach. Mieszkańcy tego obszaru zaspokajają swoje podstawowe potrzeby w większości w lokalnych, małych przedsiębiorstwach i sklepach. Pomimo, że obszar rewitalizacji stanowi centralną część tejże miejscowości, w skład którego wchodzi m.in. rynek, wokół którego rozmieszczone są funkcje usługowe, wizja lokalna oraz wywiad pogłębił problem słabej kondycji niektórych przedsiębiorstw i problemów z tym związanych. Sami mieszkańcy w dużym stopniu pracują dla podmiotów zlokalizowanych poza granicami obszaru rewitalizacji – w innej części miasta lub poza jego granicami, a nawet poza granicami kraju. Według mieszkańców, głównym powodem ich przybywania na rynek, jest lokalizacja przy nim marketu oraz Urzędu Miejskiego. Podczas wywiadu padło stwierdzenie, iż Rzepin ma dwa centra – to gdzie znajduje się rynek i to, gdzie znajduje się część mieszkalna i to właśnie ta druga jest bardziej atrakcyjna dla mieszkańców.

Słaba kondycja lokalnych firm w centrum Rzepina jest wynikiem kilku czynników. Po pierwsze, przedsiębiorcy w tej okolicy często nie osiągają satysfakcjonujących przychodów z prowadzenia swojej działalności, co sprawia, że muszą podnosić ceny swoich produktów lub usług. Z drugiej strony, pracownicy również nie otrzymują odpowiednich pensji, jakie dostępne są w większych miastach. Dlatego też, zarabiający niewiele mieszkańcy nie są skłonni korzystać z coraz droższych usług oferowanych przez lokalne przedsiębiorstwa, ponieważ są zmuszeni zaspokoić tylko najpilniejsze potrzeby. Dodatkowo, na stan lokalnych przedsiębiorstw negatywnie wpłynęła z pewnością pandemia COVID-19, która rozpoczęła się w 2020 roku, wprowadzając niepewność i ograniczenia w prowadzeniu działalności.

Niestabilna sytuacja na rynku pracy, wzrastająca inflacja, a także wojna w Ukrainie to kolejne czynniki mające niekorzystny wpływ na gospodarkę.

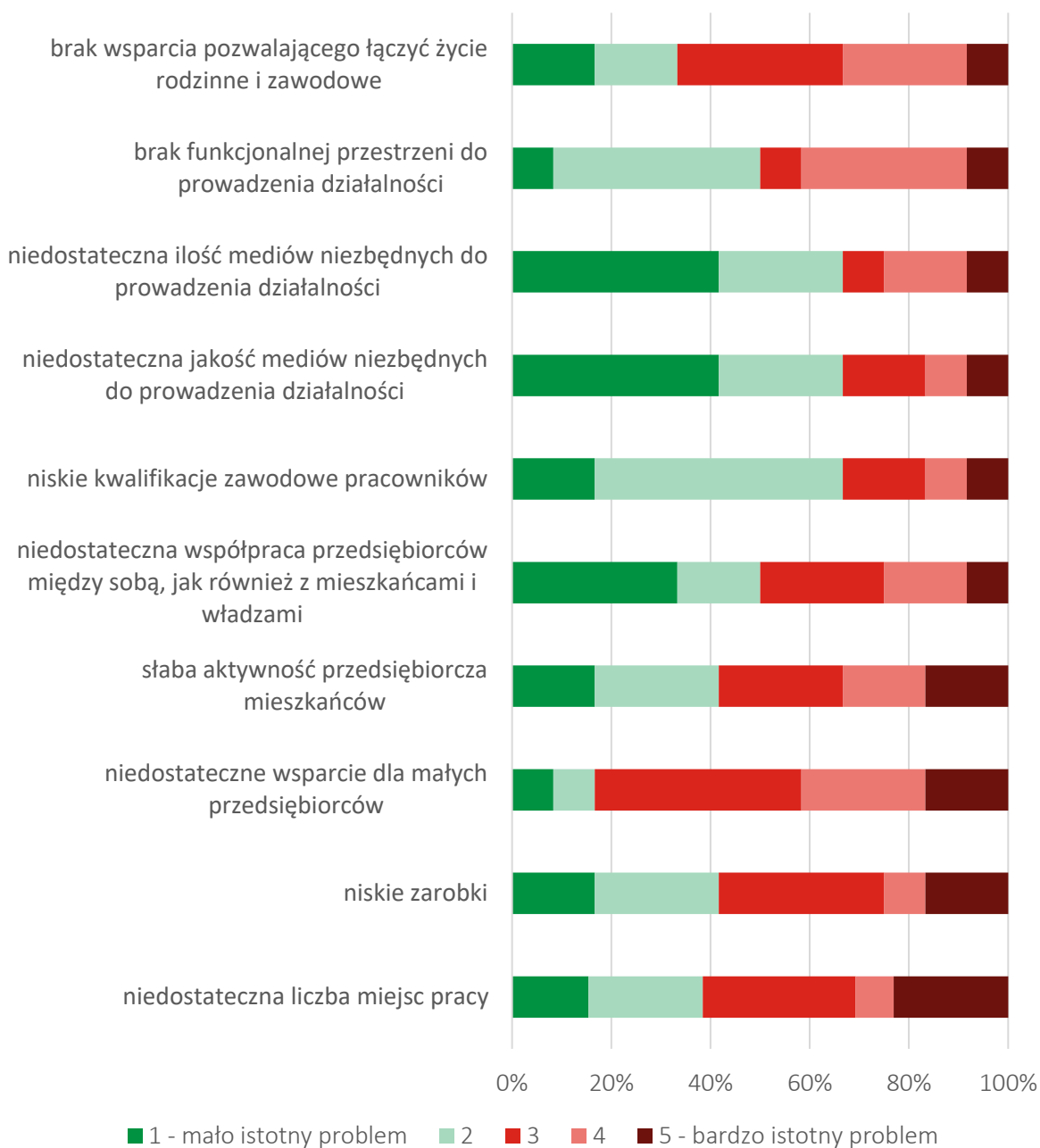

Rycina 13 Przykłady przedsiębiorstw świadczących usługi występujących na obszarze rewitalizacji (okolice rynku w Rzepinie oraz lokale przy ul. Wojska Polskiego)

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

Sytuację gospodarczą na obszarze rewitalizacji zweryfikowano również za pomocą wyników badania ankietowego. Wyniki te wykazały, że najistotniejszymi problemami na obszarze rewitalizacji były przede wszystkim niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorców oraz brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności (5 spośród 12 ankietowanych wskazało te zjawiska jako istotny lub bardzo istotny problem). Dalej jako problemy wskazano niedostateczną liczbę miejsc pracy, słabą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców oraz brak wsparcia pozwalającego łączyć życie rodzinne i zawodowe (w kwestii wszystkich wymienionych problemów 4 spośród 12 respondentów uznało je jako istotny lub bardzo istotny problem). Szczegółowe wyniki ankiet przedstawiono na poniższej rycinie.

Sfera gospodarcza

Rycina 14 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Problemy gospodarcze zaobserwowane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji pokrywają się z tymi zdiagnozowanymi podczas wizji lokalnej i wywiadu pogłębionego. Jednym z potencjalnych rozwiązań tych problemów jest wprowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, czyli w ścisłym centrum miasta Rzepin. Dzięki temu możliwe będzie utworzenie przestrzeni, która będzie bardziej przyjazna dla nowych przedsiębiorstw i zachęcająca do rozwoju istniejących. To z kolei może prowadzić do wzrostu aktywności

gospodarczej w okolicy rynku, tworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawy sytuacji finansowej małych firm.

Główne problemy w sferze gospodarczej występujące na obszarze rewitalizacji:

- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności i niedostateczne wsparcie małych przedsiębiorstw,
- niedostateczna liczba atrakcyjnych miejsc pracy,
- słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nie wykazała problemów w obszarze środowiska dotyczących obszaru rewitalizacji, jednak wzięto w niej pod uwagę jedynie występowanie materiałów zawierających azbest na budynkach. Szczegółowe wartości wskaźników przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin

Wskaźnik	obszar rewitalizacji	średnia dla gminy
Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków	0,2%	0,93%
Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców	0,08	0,59
Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	4,78	117,58
Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	2,10	74,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

W 2021 roku w ramach zadania „Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rzepin w 2021 roku” dofinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, na obszarze gminy Rzepin unieszkodliwiono lub zabezpieczono 26,54 Mg odpadów azbestowych za łączną kwotę 34 076,70 zł. Gmina Rzepin otrzymała dotację w łącznej kwocie 7 431, 20 zł, z czego 4 458,72 zł pochodziło ze środków NFOŚiGW w Warszawie, a 2 972,48 zł pochodziło ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze. W ramach zadania wykonano: demontaż, odbiór, transport oraz unieszkodliwienie azbestu i wyrobów

zawierających azbest (płyty z pokryć dachowych i ścian budynków) z obiektów położonych na terenie gminy Rzepin, w następujących miejscowościach: Rzepin, Kowalów, Lubiechnia Wielka, Radów, Serbów, Gajec.

Przeprowadzenie działań związanych z usuwaniem azbestu jest istotnym krokiem w kierunku ochrony zdrowia ludzi i środowiska naturalnego. Wsparcie finansowe z funduszy środowiskowych stanowi ważne narzędzie w realizacji takich projektów na poziomie lokalnym.

Ponadto na podstawie porozumienia podpisanego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Gorze gmina Rzepin zobowiązała się do pomocy przy wdrażaniu programu priorytetowego „Czyste Powietrze” mającego na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Dotację można otrzymać na mikroinstalację fotowoltaiczną, nową instalację centralnego ogrzewania (w tym kolektorów słonecznych), ocieplenie przegród budowlanych, wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła, okien i drzwi zewnętrznych. Współpraca polega na propagowaniu programu „Czyste Powietrze”, pomocy przy wypełnianiu wniosków mieszkańcom gminy, realizacji i rozliczeniu inwestycji oraz wydawaniu zaświadczeń o dochodach niezbędnych do wnioskowania o wyższy poziom dofinansowania. Poniższa tabela przedstawia realizację Programu „Czyste Powietrze” w gminie Rzepin w roku 2023.

Tabela 7 Realizacja Programu „Czyste Powietrze” w gminie Rzepin na stan 30.06.2023 r.

Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie (szt.)	Liczba zawartych umów o dofinansowanie (szt.)	Kwota wypłaconych dotacji dla przedsięwzięć z terenu gminy	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć (szt.)
121	101	944 063,02 zł	61

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej gminy Rzepin [dostęp z dnia 01.09.2023 r.].

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Rzepin znajduje się w strefie lubuskiej – dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. Jak wynika z tabeli, według kryterium ochrony zdrowia, w strefie lubuskiej nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM2,5 i PM10 oraz zawartego w pyłu zawieszonym ołowiu, arsenu, kadmu i niklu. Występowały natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie benzo(a)pirenu (klasa C).

Tabela 8 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie lubuskiej w 2022 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	pył PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	pył PM2.5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

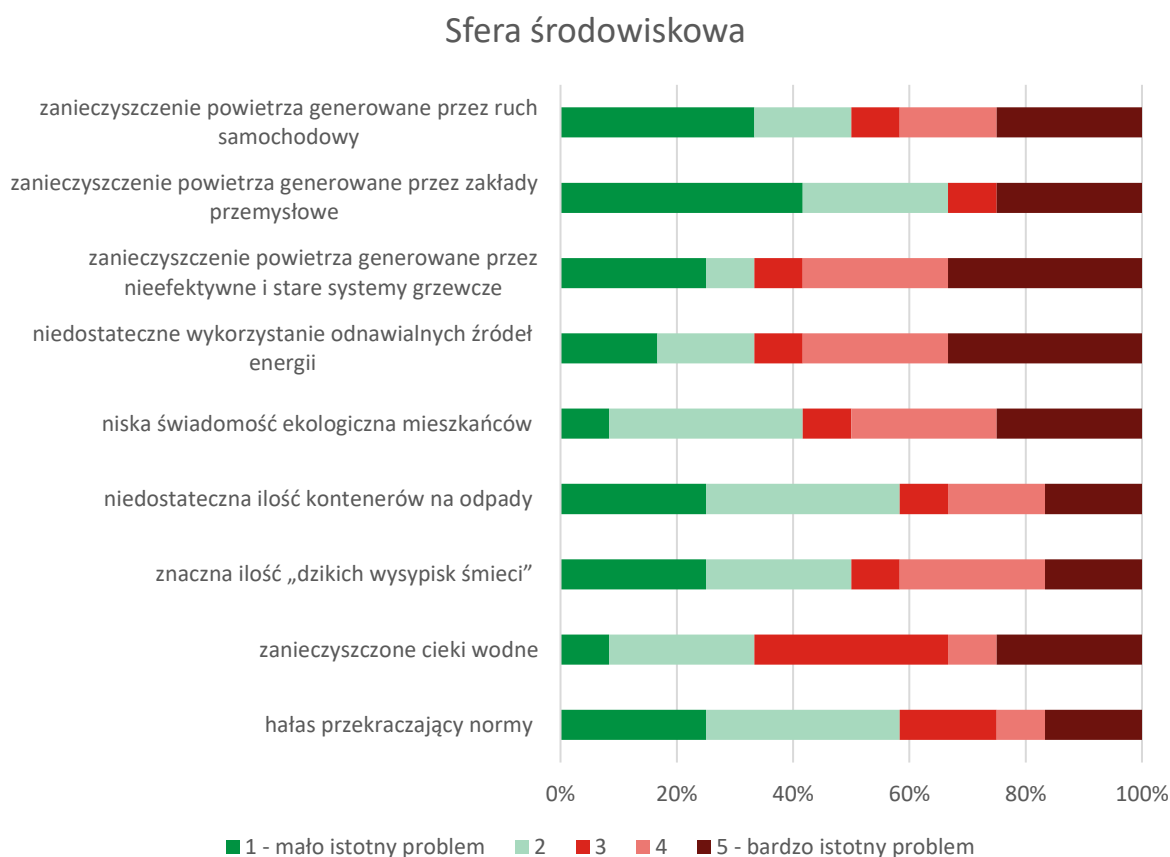
klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Tabeli 7.28. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5) z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2022”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Zielonej Górze.

Jednym z zagrożeń dla jakości powietrza na obszarze rewitalizacji jest tzw. niska emisja. Definiowana jest ona jako emisja pyłów i gazów do atmosfery ze źródeł nieprzekraczających 40 m wysokości. Wiąże się ona z niską efektywnością energetyczną budynków, wynikającą z przestarzałych technologii budowlanych i brakiem ich konserwacji m.in. brakiem ocieplenia i izolacji cieplnej, nieszczelności pokrycia dachowego, stolarki okiennej. Przez nieszczelność zabudowy, część ciepła wydostaje się na zewnątrz, co powoduje straty ciepła i konieczność dalszego dogrzewania mieszkań, aby utrzymać odpowiednią temperaturę. Dużym problemem są również kwestie finansowe. Narastający kryzys energetyczny spowodował wysokie podwyżki cen paliw i prądu, co w połączeniu z niskimi zarobkami ogranicza możliwości wymiany pieców i termomodernizacji budynków. Przeszkodę stanowią także skomplikowane i długotrwałe procedury prawne w zakresie wymiany źródeł ciepła (m.in. uzyskiwanie zezwoleń czy dofinansowań), co dodatkowo zniechęca mieszkańców do przejścia na ekologiczne formy ogrzewania budynków czy skorzystania z OZE w postaci np. paneli fotowoltaicznych. Dodatkowym problemem jest również niska świadomość ekologiczna mieszkańców, która w połączeniu z problemami finansowymi, skutkuje paleniem w piecu „czym popadnie”, co dodatkowo pogarsza jakość powietrza w obszarze rewitalizacji. Wizja lokalna połączona z wywiadem pogłębianym potwierdziły występowanie problemu. Mieszkańcy podczas spotkania wskazali na zanieczyszczenie powietrza. Potwierdzili oni, że wpływ na jakość powietrza ma niska świadomość ekologiczna mieszkańców oraz piece starej generacji.

Problemy w sferze środowiskowej zostały także zdiagnozowane przez osoby uczestniczące w badaniu ankietowym. Respondenci, w obszarze rewitalizacji dostrzegli największe problemy w zakresie zanieczyszczenia powietrza generowanego przez nieefektywne i stare systemy grzewcze (7 z 12 ankietowanych uznało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem) i przez niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (również 7 z 12 ankietowanych

uznało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem). Kolejnym wskazywanym przez ankietowanych problemem obszaru rewitalizacji była niska świadomość ekologiczna mieszkańców (6 z 12 ankietowanych uznało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem). Z kolei po 5 spośród 12 ankietowanych uznało za bardzo istotne lub istotne problemy ze znaczną ilością „dzikich wysypisk śmieci” oraz zanieczyszczeniem powietrza generowanym przez ruch samochodowy. Wyniki te są zgodne z wcześniejszymi obserwacjami przeprowadzonymi podczas wizji lokalnej oraz wywiadu pogłębionego z mieszkańcami. Oznacza to, że zarówno ankietowani, jak i pozostali interesariusze, zgłaszają te same istotne problemy środowiskowe. Szczegóły przedstawia rycina poniżej.

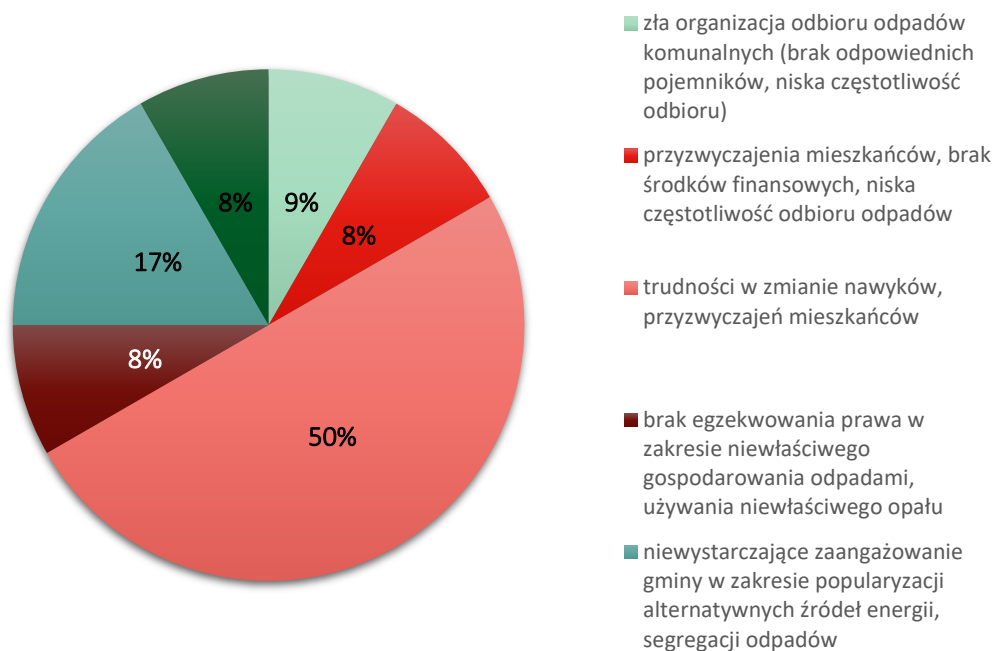
Rycina 15 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Badanie ankietowe, zawierało również pytanie dotyczące przyczyn, dla których mieszkańcy wykazują niską świadomość ekologiczną. Okazało się, że połowa ankietowanych wskazała trudności związane z próbą zmiany swoich codziennych nawyków i przyzwyczajeń jako główny powód tej sytuacji. Drugą najczęściej wymienianą przyczyną była niewystarczająca aktywność gminy w promowaniu alternatywnych źródeł energii oraz segregacji odpadów – 17% respondentów podało tę odpowiedź. Takie odpowiedzi mogą sugerować o braku wiedzy lub dostępu do odpowiednich informacji i zasobów edukacyjnych. Dlatego, należy skoncentrować się na edukacji mieszkańców w zakresie świadomego i ekologicznego stylu życia, dostarczając im narzędzi i informacji niezbędnych do zmiany nawyków. Jednocześnie, lokalne władze

powinny zwiększyć swoje zaangażowanie w promowanie proekologicznych inicjatyw, aby zachęcić mieszkańców do bardziej ekologicznych wyborów. Działania te mogą przyczynić się do zwiększenia świadomości ekologicznej w społeczności i przyspieszenia procesu zmiany na bardziej zrównoważony tryb życia. Szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie przedstawia poniższa rycina.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców?

Rycina 16 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Podczas wizji lokalnej zidentyfikowano również występowanie miejsc, w których zalegają odpady komunalne. Są to głównie opakowania bądź butelki po napojach alkoholowych lub artykułach spożywczych, a także odzież. Odpady te pojawiają się najczęściej w miejscach słabo oświetlonych i rzadziej uczęszczanych – przy dawnym parku miejskim, na tyłach budynków mieszkalnych przy zaniedbanych podwórkach. Pozostawianie odpadów w miejscach niewyznaczonych może być spowodowane zbyt małą liczbą koszy na śmieci, ale także niską świadomością ekologiczną mieszkańców. Zjawisko zaśmiecania ma ogromny wpływ na środowisko, ale także i zdrowie mieszkańców. Wyrzucanie odpadów w miejscach publicznych, takich jak ulice, parki czy rzeki, jest aktem braku odpowiedzialności i nieposzanowania wspólnej przestrzeni. Skutkuje to obniżaniem poziomu estetyki przestrzeni, ale także powoduje zanieczyszczenie gleb, wód gruntowych i powierzchniowych. Rozkładające się śmieci mogą emitować toksyczne substancje chemiczne do gleby i wód, co w konsekwencji prowadzi do zanieczyszczenia ekosystemów i zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Rycina 17 Przykłady zaśmieconych miejsc na obszarze rewitalizacji – przy dawnym parku miejskim oraz okolicach Rynku w Rzepinie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

Tak jak wspomniano wcześniej jest to także odzwierciedlenie braku świadomości ekologicznej i etycznego podejścia do środowiska. W rezultacie, problem zaśmiecania przestrzeni publicznych wymaga kompleksowego podejścia, które łączyć będzie różnego rodzaju działania zaczynając od edukacji, po akcje środowiskowe i ustalenia prawne mające na celu ograniczenie zanieczyszczeń i poprawę jakości środowiska.

Problemem zdiagnozowanym podczas wizji lokalnej, w sferze środowiskowej było także zanieczyszczenie rzeki Ilanki (spowodowane zaśmiecaniem), przepływającej przez teren dawnego parku miejskiego w Rzepinie. Ogólne zanieczyszczanie rzek ma poważne konsekwencje dla ludzi, przestrzeni i środowiska. Rzeka Ilanka, ze względu na swój nieuregulowany brzeg i stopniowe zarastanie traci swoje walory, wpływa to negatywnie na wiele aspektów. Pierwszym najszybciej dostrzegalnym, jest aspekt estetyczny – zaniedbane przestrzenie zniechęcają do przebywania w nich, ale także zachęcają do pogłębiania problemów, ponieważ brak utrzymywania rzeki w pożądanym stanie może być swego rodzaju przyzwoleniem np. na dalsze jej zaśmiecanie. Oprócz aspektów estetycznych, znaczne zarastanie rzeki wpływa na zmniejszenie przepustowości wody, co prowadzi do obniżenia jakości wód. Dodatkowo, zanieczyszczenia, które gromadzą się w zarośniętej rzecznej roślinności, mogą wpływać na ekosystem rzeki, prowadząc do ubożenia flory i fauny wodnej oraz zakłócania naturalnej równowagi ekosystemu. W związku z powyższymi problemami, konieczne jest podjęcie działań przede wszystkim na poziomie lokalnym, które przeciwdziałają będą dalszemu zaniedbaniu rzeki.

Warto jednak zaznaczyć, iż na rzece Ilance, w 2019 roku, a także w latach 2021-2023 prowadzone były przez Wody Polskie prace konserwacyjne. Wcześniej prace te prowadził corocznie Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

Na obszarze rewitalizacji obejmującym swym zakresem jednostkę R4 występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych ustala się nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

Główne problemy w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- nagromadzenie odpadów komunalnych w miejscach niedozwolonych – „dzikie wysypiska śmieci”,
- zanieczyszczenie rzeki Ilanki,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- niska efektywność energetyczna budynków.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeanalizowano na podstawie danych takich jak: udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później (po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) w ogólnej powierzchni, liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków oraz liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców.

Pierwszy badany wskaźnik dotyczył poziomu ładu przestrzennego. Ład przestrzenny odnosi się do planowego, zorganizowanego i harmonijnego zagospodarowania przestrzeni. Jest to koncepcja i praktyka, która ma na celu kontrolowanie, kształtowanie i optymalne wykorzystanie przestrzeni w celu osiągnięcia określonych celów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. W utrzymywaniu odpowiedniego poziomu ładu przestrzennego odgrywają dużą rolę miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany miejscowe określają, w jaki sposób ma kształtować się przestrzenny rozwój danego obszaru, wskazuje się w nich lokalizację nowych budynków, dróg, terenów zielonych i innych elementów infrastruktury. Dzięki temu można kontrolować i zapewniać spójny i zrównoważony rozwój miejsca. Analiza wskaźnikowa wykazała niewielkie problemy związane z ładem przestrzennym na obszarze rewitalizacji – zdiagnozowano tu problem z brakiem pokrycia terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że część gospodarki przestrzennej na terenie gminy opiera się o decyzje o warunkach zabudowy. Mogą one negatywnie wpływać na ład przestrzenny. Analizując wyniki badanego wskaźnika – udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni stwierdzono, że na obszarze rewitalizacji nie uchwalono żadnego miejscowego planu w okresie od 2015 roku do 2021 roku.

Kolejne badane wskaźniki dotyczyły zabytków na obszarze rewitalizacji. Z przeprowadzonych badań wynika, że na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest stosunkowo dużo obiektów zabytkowych (szczegółową listę zabytków wraz z rozmieszczeniem przedstawiono w rozdziale 3.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna). Warto wspomnieć, iż pomimo wielu zabytkowych obiektów, co jest niewątpliwie atutem ośrodków miejskich, wiele z nich pozostaje w złym stanie co negatywnie wpływa na odbiór przestrzeni. Zabytki mają ogromną wartość kulturową i historyczną, która jest integralną częścią dziedzictwa gminy. Obiekty te odzwierciedlają historię i tożsamość miejsca, przyciągają turystów, niekiedy stanowią także źródło edukacji i wiedzy. Jednak ich zaniedbanie prowadzi do utraty tego dziedzictwa, co jest nieodwracalnym procesem. Niszczące, popadające w ruinę budynki czy obiekty stanowią także potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Uszkodzenia strukturalne i brak konserwacji mogą prowadzić do awarii, a nawet zawalenia się tych obiektów, co stanowi poważne ryzyko dla mieszkańców i przechodniów. Dodatkowo, zaniedbane, zabytkowe budynki mieszkalne zlokalizowane głównie przy Rynku w Rzepinie, charakteryzujące się niszczącą elewacją lub/i połącją dachową wpływają negatywnie na estetykę i atrakcyjność tego obszaru. Mogą one

odstraszać poniekąd inwestorów, turystów, a nawet mieszkańców. Wieloletnie zaniedbania takich obiektów prowadzą do obniżenia wartości nieruchomości. Analizując badane wskaźniki stwierdzono, że do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisanych jest 18,4% obiektów zabytkowych spośród wszystkich budynków, gdzie na terenie całej gminy omawiany wskaźnik wynosił 5,36%. Z przeliczenia tego wskaźnika na 100 mieszkańców wynika, że na obszarze rewitalizacji, na 100 mieszkańców przypada 8,06 obiektów zabytkowych – średnia dla całej gminy Rzepin wynosiła 2,59 takich obiektów. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

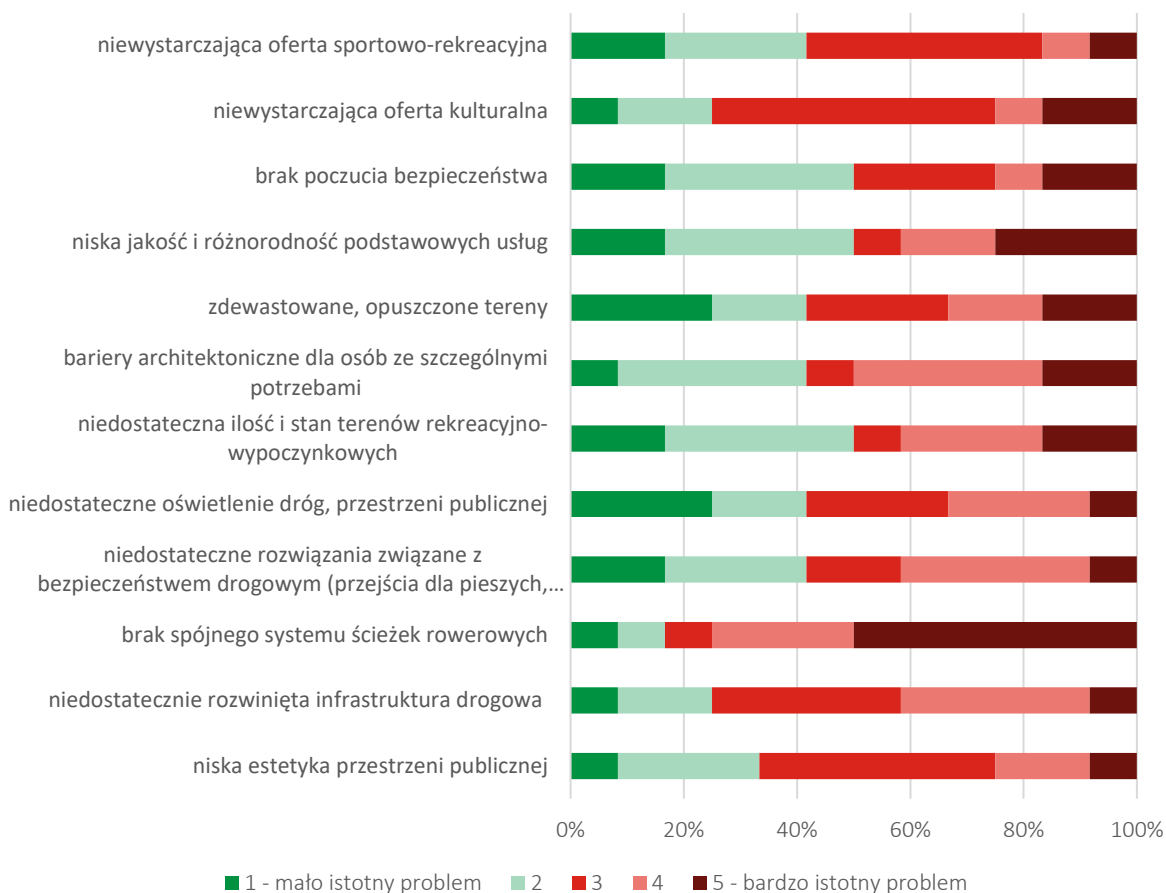
Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Średnia dla gminy
Udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni	0,0%	0,77%
Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków	18,4%	5,36%
Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	8,06	2,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin*.

Na podstawie informacji zgromadzonych za pomocą ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy oraz wywiadów przeprowadzonych na wizji lokalnej wynika, że na obszarze rewitalizacji za najbardziej problematyczne w sferze przestrzenno-funkcjonalnej uznaje się: brak spójnego systemu ścieżek rowerowych (9 z 12 ankietowanych uznało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem), bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami (6 z 12 ankietowanych uznało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem), niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa, niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania), niska jakość i różnorodność podstawowych usług, niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (po 5 z 12 ankietowanych uznało każdorazowo, że są to bardzo istotne lub istotne problemy). Pogłębiając wyniki badań ankietowych, podczas rozmów z mieszkańcami, zwrócono szczególną uwagę na niewystarczającą ofertę kulturalną. Szczegółowe wyniki ankiet przedstawione zostały na poniższej rycinie.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Rycina 18 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Powyższe wyniki ankiet potwierdziła wizja lokalna oraz wywiad pogłębiony z mieszkańcami gminy. Podczas wywiadu zwrócono szczególną uwagę na problem związany z barierami architektonicznymi, z którymi zmagają się przede wszystkim osoby ze szczególnymi potrzebami. Najczęściej poruszonymi problemami w tym zakresie były te związane z utrudnionym poruszaniem się po budynkach użyteczności publicznych np. problematyczne wejście do Urzędu Miejskiego – brak barierek ułatwiających pokonanie schodków, brak pochylni ułatwiającej dostanie się do budynku np. osobie na wózku inwalidzkim. Oprócz tego zwrócono uwagę na parkowanie pojazdów na chodnikach, co uniemożliwia swobodne przejście z punktu A do punktu B przez pieszego, przez co zmuszony jest on wejść bezpośrednio na jezdnię w celu ominięcia zaparkowanego pojazdu. Innym problemem będącym barierą dla osób ze szczególnymi potrzebami były odległości. Mieszkańcy wskazali, że aby dostać się do interesujących ich miejsc nie można tego dokonać na pieszo, konieczne jest wykorzystanie innych środków komunikacji.

Nawiązując do komunikacji i problemów z parkowaniem pojazdów w miejscach niedozwolonych, na obszarze rewitalizacji, warto poruszyć także kwestie niedostatecznie

rozwiniętej infrastruktury drogowej oraz niedostatecznych rozwiązań związanych z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania). Według raportu Systemu ewidencji wypadków w 2021 r. w samym mieście Rzepin doszło do 38 zdarzeń drogowych. Było to 11 bocznych zderzeń pojazdów, 10 najechań na pojazd unieruchomiony, 4 zderzenie pojazdów tylne, 3 najechania na słup, znak, 2 zderzenia pojazdów czołowe, po jednym najechaniu na zaporę kolejową, drzewo, 1 wywrócenie się pojazdu, 1 najechanie na zwierzę oraz 4 zdarzenia „inne”. Najwięcej, ponieważ aż 76,3% tych zdarzeń miało miejsce na jedni, a 15,7% na chodniku lub drodze dla pieszych, pozostałe miejsca zdarzeń to: droga, pas ruchu, śluza dla rowerów, wjazd, wyjazd z posesji i pobocze. Zdecydowana większość wypadków przydarzyła się w miejscach, gdzie nie było funkcjonującej sygnalizacji świetlnej, a ograniczenie prędkości wynosiło 50 km/h. Warto zaznaczyć, że wśród najniebezpieczniejszych ulic wskazanych w raporcie znalazły się ulice wchodzące w granice obszaru rewitalizacji, czyli ul. Poznańska, ul. Kościuszki, ul. Bohaterów Westerplatte, ul. Wojska Polskiego, ul. Ośniańska i ul. Księdza Kusiaka. Łącznie na obszarze rewitalizacji w 2021 roku doszło do 21 spośród 38 zdarzeń drogowych w mieście. Opisana wyżej sytuacja wskazuje na potrzebę kompleksowego podejścia do poprawy bezpieczeństwa drogowego w obszarze rewitalizacji.

Kolejnym zdiagnozowanym problemem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej była niska jakość i różnorodność podstawowych usług, a także niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Kwestie te mają znaczący wpływ na komfort życia mieszkańców oraz ogólną atrakcyjność tego obszaru. Pierwszym aspektem wskazanych problemów jest niska dostępność podstawowej opieki zdrowotnej. Mieszkańcy wyrażają swoje zaniepokojenie brakiem dostępu do wysokiej jakości opieki medycznej oraz długimi okresami oczekiwania na wizyty u specjalistów. To bez wątpienia kwestia zasadnicza dla zdrowia i dobrostanu mieszkańców. Warto zrozumieć, że brak dostępu do opieki zdrowotnej może negatywnie wpłynąć na jakość życia i wydolność społeczności. Kolejnym aspektem jest ograniczona różnorodność sklepów i lokali gastronomicznych. Na obszarze rewitalizacji brakuje miejsc, gdzie można by napić się kawy, zjeść obiad czy spotkać się ze znajomymi. Jedynym takim miejscem jest obecnie "Restauracja Mak" przy ul. Wojska Polskiego 21. To niewątpliwie problem, ponieważ różnorodność usług handlowych i gastronomicznych może znacząco wpłynąć na atrakcyjność miejsca oraz zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców. Innym poruszonym przez mieszkańców problemem była także niewystarczająca oferta kulturalna oraz brak miejsc do spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu. W kontekście kultury, mieszkańcy podkreślają brak dostępnych zajęć zwłaszcza w weekendy. W sobotę i niedzielę można korzystać z kina Chrobry działającego przy Miejskim Domu Kultury w Rzepinie (MDK). Poza kinem, MDK oferuje swoje usługi od poniedziałku do piątku co ogranicza dostępność kulturalnych wydarzeń i aktywności w czasie wolnym. Jest to jedynie przykład ograniczenia, które może wpłynąć na brak różnorodności i dostępności kulturalnych przeżyć dla mieszkańców. Jak wspomniano wcześniej na obszarze rewitalizacji działa Miejski Klub Sportowy "Ilanka", skupiający się głównie na piłce nożnej, przez co również może nie spełniać różnorodnych potrzeb społeczności. Miejscem do spędzania czasu wolnego jest niewątpliwie rzepiński Rynek, będący potencjalnym centrum życia społecznego, jednak jest on wykorzystywany głównie podczas uroczystych wydarzeń, co ogranicza jego codzienny

potencjał jako miejsce spotkań i aktywności społecznych. Brak dostępnego miejsca na świeżym powietrzu, które można by wykorzystać do organizowania spotkań, warsztatów czy innych aktywności społecznych, to kolejne wyzwanie tego obszaru. Rozwiązaniem tych problemów jest utworzenie ogólnodostępnej przestrzeni, funkcjonującej bez ograniczeń godzinowych, w której dzięki rozwojowi infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej oraz wsparcia dla różnorodnych działań społecznych możliwe będzie prowadzenie różnych aktywności. Oprócz przestrzeni na świeżym powietrzu (dawny park miejski w Rzepinie), którą będzie można wykorzystać w celu zniwelowania określonych problemów, gmina dysponuje niewykorzystanym budynkiem po dawnej telekomunikacji. Jest to kolejna przestrzeń, która po ponownym zagospodarowaniu może służyć lokalnej społeczności. Obiekt ten planuje się przekształcić w Centrum Usług Społecznych, które będzie miejscem spotkań dla osób ze szczególnymi potrzebami – dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób korzystających z pomocy społecznej, miejscem integracji i rozwoju tych szczególnych grup społecznych. Adaptacja istniejących przestrzeni na takie cele społeczne przyczyni się do większego zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i skutkować będzie poprawą jakości życia na obszarze rewitalizacji. Wspomniane przestrzenie staną się potencjałem do wykorzystania dla różnych instytucji zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji pełniących funkcje administracyjne, religijne, rekreacyjne oraz kulturalno-oświatowe. Do tego rodzaju instytucji należą: Urząd Miejski i Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Senior+, Zespół Szkół, Przedszkole Samorządowe nr 2 oraz Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzepinie.

Rycina 19 Zaniedbany dawny park miejski w Rzepinie, ul. Nadrzeczna

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

Rycina 20 Budynek dawnej telekomunikacji w Rzepinie, ul. Wojska Polskiego 25A

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych,
- niedostateczna dostępność przestrzeni i pomieszczeń krytych - głównie obiektów ukierunkowanych na jednostki organizacyjne gminy, świadczące usługi natury społecznej i kulturalnej,
- niewystarczająca i mało funkcjonalna przestrzeń, którą dysponuje Ośrodek Pomocy Społecznej, uniemożliwiająca działania pomocy społecznej na szerszą skalę,
- niska estetyka obszaru spowodowana występowaniem, zdewastowanych, opuszczonych terenów i pustostanów,
- niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej występujące na obszarze rewitalizacji są ściśle powiązane z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Analiza wskaźnikowa skupiająca się na stanie technicznym budynków mieszkalnych i komunalnych wykazała, że na obszarze rewitalizacji 2 na 3 z badanych wskaźników osiągnęły wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Udział budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków wyniósł 1,1%, gdzie średnia dla gminy osiągnęła wartość 0,34%. W przeliczeniu tego wskaźnika na 100 mieszkańców obszar rewitalizacji osiągnął wartości 0,50, a średnia dla gminy wyniosła 0,15. Z kolei liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych, będąca trzecim z analizowanych wskaźników, nie przekroczyła średniej gminnej – na obszarze rewitalizacji wskaźnik ten kształtował się na poziomie 0, a średnia gminna wyniosła 6,48%.

Taka sytuacja oznacza, że w obszarze rewitalizacji występują problemy związane ze stanem technicznym przestrzeni publicznej, głównie w zakresie złego stanu technicznego budynków mieszkalnych.

Tabela 10 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Średnia dla gminy
Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków	1,1%	0,34%
Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0,50	0,15
Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	0,0%	6,48%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

Aby poprawić zły stan techniczny wspomnianych w analizie wskaźnikowej budynków mieszkalnych proponuje się przeprowadzenie dokładnej oceny technicznej pozwalającej na identyfikację stopnia problemów oraz podjęcie odpowiednich działań naprawczych. Do takich działań zalicza się: prace naprawcze, izolacje termiczne, wymianę instalacji, a także konserwację i regularną pielęgnację budynków.

Występowanie obiektów w złym stanie technicznym, obiektów zniszczonych czy opuszczonych w przestrzeni negatywnie wpływa na estetykę i odbiór analizowanego obszaru przez mieszkańców i osoby przyjezdne. Wskazanie najistotniejszych obiektów i miejsc wraz z ich przeznaczeniem oraz aktualnym stanem przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 11 Charakterystyka obiektów publicznych w granicach obszaru rewitalizacji

Miejsce/obiekt publiczny	Funkcje, jakie pełni budynek	Stan techniczny (wewnętrzny, zewnętrzny) budynku i potrzeby inwestycyjne, termomodernizacyjne
Urząd Miejski w Rzepinie	budynek użyteczności publicznej	termomodernizacja (poprzez izolację stropu, poddasza, uszczelnienie lub wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), sieć ogrzewania, ocieplenie dachu, instalacja elektryczna, elewacja
Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie	budynek użyteczności publicznej	termomodernizacja, sieć ogrzewania, ocieplenie dachu
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Rzepinie	funkcje oświatowe	Dobry – potrzeba instalacji OZE
Zespół Szkół w Rzepinie	funkcje oświatowe	termomodernizacja i hydroizolacja (część budynku - Szkoła Podstawowa), instalacja OZE, prace adaptacyjne, poddasze, poziom -1
Środowiskowy Dom Samopomocy w Rzepinie	budynek użyteczności publicznej	dobry
Klub Senior+	funkcje kulturalne	dobry, potrzeba nadbudowy budynku
Urząd Pocztowy w Rzepinie	budynek użyteczności publicznej	dobry
Budynek do adaptacji przy ul. Wojska Polskiego 25A	pustostan	do całkowitego remontu, przebudowy, termomodernizacja, ocieplenie dachu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Rzepinie oraz wizji lokalnej.

Rycina 21 Przykłady przestrzeni wymagających poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

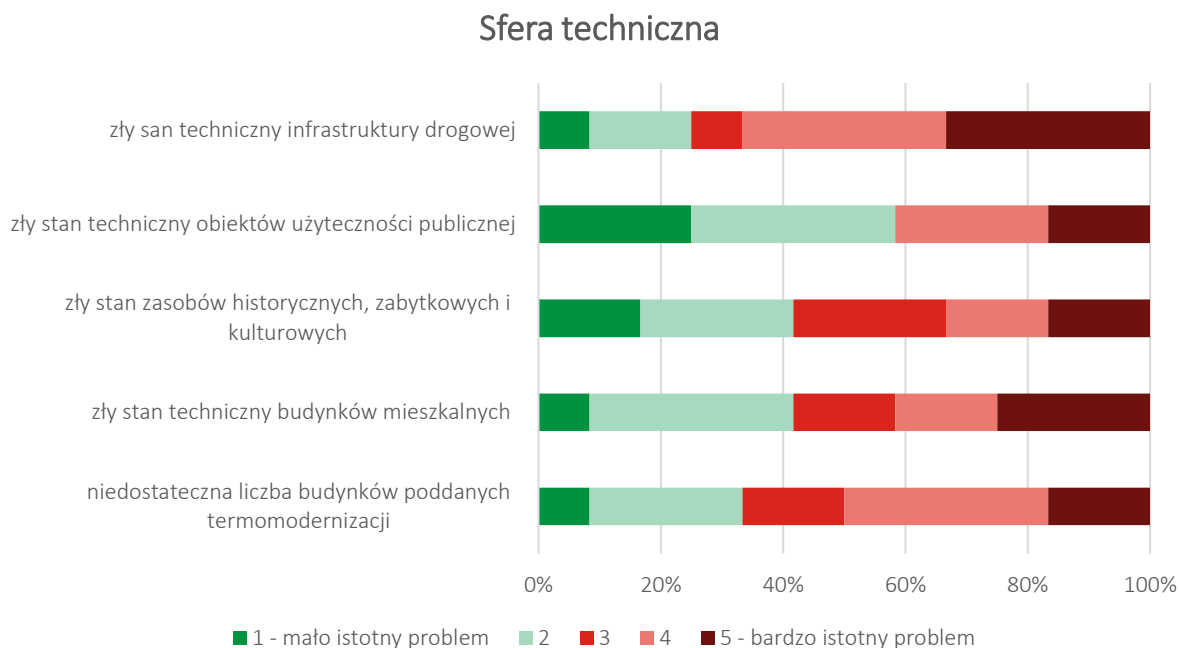
Oprócz budynków mieszkalnych, na obszarze rewitalizacji złym stanem technicznym odznaczał się przede wszystkim pustostan omawiany już kilkakrotnie w dokumencie, po dawnej telekomunikacji. Budynek znajduje się przy ul. Wojska Polskiego 25A w Rzepinie. Obiekt nie był utrzymywany przez dłuższy czas, przez co mocno niszczał pod wpływem warunków atmosferycznych, erozji, korozji oraz działalności ludzi (wandalizm). Takie miejsca często przyciągają niepożądane działania, brak zabezpieczeń (ogrodzenia, monitoringu), tylko potęguje eskalację tych problemów. Rozwiązanie problemów technicznych związanych z tym obiektem wymaga współpracy wielu interesariuszy, w tym władz lokalnych, właścicieli, inwestorów, społeczności lokalnej i ekspertów branżowych. Konieczne jest zbadanie, jakie prace konserwacyjne są potrzebne, aby przywrócić budynkowi odpowiednią strukturę i bezpieczeństwo.

Rycina 22 Stan techniczny budynku przy ul. Wojska Polskiego 25A w Rzepinie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.09.2023 r.

Aspekt problemów technicznych występujących na obszarze rewitalizacji, analogicznie do poprzednich podrozdziałów, zbadany został również na etapie badania ankietowego. Mieszkańcy wykazali, że najbardziej istotnymi problemami w sferze technicznej były: zły stan techniczny infrastruktury drogowej (8 na 12 osób odpowiedziało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem) i niedostateczna liczba budynków poddanych termomodernizacji (6 na 12 osób odpowiedziało, że jest to bardzo istotny lub istotny problem). Szczegóły przedstawia rycina poniżej.

Rycina 23 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze technicznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- występowanie obiektów przestrzeni publicznej wymagających odnowy/naprawy, w tym termomodernizacji,
- występowanie gminnych obiektów nieużytkowanych i niedoposażonych, stanowiących duży potencjał dla działań społecznych i kulturalnych – budynek po dawnej telekomunikacji.

3.4. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie na jego obszarze.

W gminie Rzepin istnieją różne instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które pracują wspólnie, aby wspierać rozwój społeczności lokalnej. Ich działania obejmują rozszerzanie dostępu do kultury, możliwości rozrywki, aktywnych form spędzania czasu, w tym uprawiania sportu oraz pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Te jednostki, które działają w obszarze rewitalizacji, mają duży potencjał do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na tym obszarze i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) – stanowi jednostkę organizacyjną działającą w formie jednostki budżetowej gminy Rzepin. Siedziba Ośrodka mieści się pod adresem ul. Plac Ratuszowy 1 w Rzepinie. Jednostka realizuje zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej. Działalność Ośrodka wspiera osoby i rodziny w działaniach zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do usamodzielnienia i umożliwienie funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wśród świadczeń pomocy społecznej wyróżnia się świadczenia pieniężne (np. zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne) oraz świadczenia niepieniężne (np. praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze).

W ramach OPS w Rzepinie funkcjonuje także „**Klub Senior +**” przy ul. Bohaterów Westerplatte 35 w Rzepinie. Celem Klubu Seniora jest rozpoznawanie potrzeb seniorów oraz rozwijanie ich zainteresowań, w tym identyfikowanie i rozumienie potrzeb starszych osób. Innym zadaniem jest organizacja atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego poprzez tworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni – zapewnienie starszym obywatelom możliwości aktywnego i satysfakcjonującego spędzania czasu poza domem oraz motywowanie seniorów do zawierania nowych znajomości i integracji.

Zespół Szkół w Rzepinie

W ramach Zespołu Szkół w Rzepinie funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące oraz Szkoła Podstawowa. Obie szkoły stanowią duży potencjał dla całej gminy Rzepin, ponieważ kształcą społeczeństwo od najmłodszych lat aż po wiek dojrzałości. Szkoły te tworzą społeczność uczniów, nauczycieli i pracowników. To miejsce, w którym uczniowie uczą się interakcji społecznych, budowania relacji, odpowiedzialności, umiejętności zawodowych czy dyscypliny. Oprócz tego Zespół Szkół przyczynia się do zachowania i promocji dziedzictwa kulturowego m.in. przez nauczanie historii, języka i tradycji, ale także przez organizację różnego rodzaju wydarzeń poczynając od rozpoczęcia roku szkolnego, uroczystych apeli, dni tematycznych po konkursy i wystawy.

Miejski Dom Kultury w Rzepinie (MDK)

Jest to placówka funkcjonująca w gminie od 2005 roku. Jej przedmiotowym działaniem jest edukacja kulturalna i wychowanie poprzez kulturę, tworzenie i udostępnianie dóbr kultury, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie wiedzą i sztuką, a także tworzenie warunków do korzystania z twórczości filmowej. Dzięki temu jest to jednostka o ogromnym potencjale. W ramach MDK działają zespoły muzyczne, grupy taneczne i recytatorskie. Swoimi występami uatrakcyjniają miejskie i gminne imprezy oraz festyny. Miejski Dom Kultury zapewnia także projekcję filmów w Kinie "Chrobry". Oprócz tego MDK posiada także Galerię RZart, w której organizowane są wystawy czasowe. Prezentują na nich swoją twórczość artyści lokalni, z kraju, ale i zza granicy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rzepinie (ŚDS)

Jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu działającą na rzecz osób przewlekłe psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. ŚDS jest przeznaczony dla osób powyżej 18 roku życia wykazujących zaburzenia psychiczne i niepełnosprawność intelektualną, które aktualnie nie wymagają leczenia szpitalnego, zamieszkałych na terenie gminy Rzepin i innych gmin. Siedziba ŚDS znajduje się pod adresem ul. Wojska Polskiego 30 w Rzepinie (w Zespole Szkół w Rzepinie). Jest on czynny od poniedziałku do piątku osiem godzin dziennie. Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest:

- zapewnienie rehabilitacji społecznej uczestnikom ŚDS,
- inspirowanie powstawania grup wsparcia i wzmacnianie więzi społecznych w środowisku,
- zapewnienie psychologicznej i psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Dużym potencjałem obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy Rzepin jest **aktywność licznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie całej gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury i rekreacji. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadania te realizowane są za pomocą spotkań edukacyjnych, akcji tematycznych, warsztatów zajęciowych, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wśród stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie gminy można wymienić m.in. Miejski Klub Sportowy Ilanka Rzepin, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Słoneczko”, Stowarzyszenie Seniorów Rzepińskich, Polski Związek Wędkarski, Koło nr 1, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło Terenowe, Parafialny Zespół Caritas w Rzepinie przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Oddz. w Rzepinie, Związek Inwalidów Wojennych Oddz. w Rzepinie, Koło Związku Sybiraków w Rzepinie, Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego, Hufiec ZHP Słubice, 6 Drużyna Harcerska „Dziki” z Rzepina, Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Rzepinie, Polski Związek Wędkarski, Koło nr 1 w Rzepinie, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Omega”.

Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Technikum Leśnego im. Prof. Jana Miklaszewskiego w Staroście, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej - Klub Sportowy „Zieloni” Lubiechnia Wielka, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Skate Team Kowalów”, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Piast” Rzepin, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Chrobry” Drzeńsko, Stowarzyszenie Gimnastyki, Akrobatyki i Sportu „PASSJA”, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Zorza” Kowalów, Siatkarski Klub Sportowy „Dziki” Kowalów. Część organizacji pozarządowych działa na terenie Rzepina i w jego centrum, co stanowi duży potencjał społeczny obszaru rewitalizacji. Lista organizacji działających na obszarze rewitalizacji wykazana została w poniższej tabeli.

Tabela 12 Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji

Nazwa podmiotu	Zakres działalności
Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Miejski Klub Sportowy „Ilanka Rzepin”	rozwój sportu kwalifikowanego, ze szczególnym uwzględnieniem piłki nożnej, krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych
Parafialny Zespół Caritas w Rzepinie przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	dobrowolne i bezinteresowne niesienie różnorodnych form pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów
Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Rzepinie	działalność przy Zespole Szkół w Rzepinie; wspieranie statutowych zadań ZS
Stowarzyszenie Seniorów Rzepińskich	poprawa warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałanie ich samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu
Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Słoneczko” w Rzepinie	reprezentowanie interesów osób z niepełnosprawnością i ich rodzin (opiekunów); rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających integrowaniu osób niepełnosprawnych ze środowiskiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Rzepinie.

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane. Wśród takich miejsc można wyróżnić:

Plac Ratuszowy w Rzepinie (Rynek)

Stanowi on punkt centralny miasta oraz ma istotne znaczenie dla tworzenia tożsamości lokalnej. Wokół Rynku znajdują się piętrowe domy mieszkalne przeważnie z przełomu XIX i XX wieku oraz Ratusz (siedziba Urzędu Miejskiego). W 2019 roku plac przeszedł kompleksowy remont – zlikwidowano wówczas ulicę i zamieniono ją w deptak, dokonano wycinki drzew i nowych nasadzeń, wprowadzono nową kanalizację deszczową, sieć wodociągową, linię

elektryczną, nowe oświetlenie, siedziska dla przechodniów, fontanny, ułożono nową kostkę brukową (w tym herb Rzepina). Dzięki tym działaniom przestrzeń ta stała się miejscem rekreacji i organizacji wydarzeń kulturalnych, przez co stała się atrakcyjna dla mieszkańców.

Dawny Park Miejski w Rzepinie

Jest to zielony teren w centrum Rzepina, nieopodal Rynku, który okalają ulice: Nadrzeczna, Poznańska i Zapłocie. W czasach przedwojennych rozpościerał się tu park miejski, przez który przepływała rzeka Ilanka. To miejsce było kiedyś urokliwym parkiem pełnym ścieżek dla spacerowiczów oraz drewnianych mostów nad rzeką, co nadawało mu wyjątkowy charakter. Wyróżniały go także estetyczne rabaty z kwiatami oraz roślinność różnej wysokości. Niestety, obecnie zaniedbanie i brak regularnej opieki spowodowały, że stracił on swój dawny urok i stał się miejscem nieprzyjemnym i zaniedbanym, które nie zachęca do spędzania w nim czasu. Prace rewitalizacyjne i regularna opieka nad terenem pozwolą przywrócić mu dawny urok oraz atrakcyjność. Dzięki tym działaniom miejsce to stanie się ponownie przyjemnym i zachęcającym do spędzania czasu na świeżym powietrzu, przyciągając mieszkańców, a także osoby przyjezdne.

Budynek po dawnej Telekomunikacji

Obiekt znajduje się przy ul. Wojska Polskiego 25A, zaraz za Poczta Polską, niegdyś stanowił on siedzibę infrastruktury telekomunikacyjnej. Jest to budynek o wyjątkowej architekturze i ogromnych możliwościach, obecnie niewykorzystywany, co z czasem grozi popadnięciem w ruinę. Kilka z jego pomieszczeń jest obecnie wynajmowanych przez firmę Orange, ale jego potencjał jest znacznie większy. Wokół budynku znajduje się także wolna przestrzeń oraz garaże. W ramach rewitalizacji planuje się przekształcenie obiektu i utworzenie miejsca, które skupi najważniejsze instytucje społeczne z terenu całej gminy, w tym z obszaru rewitalizacji. W obiekcie odbywać się będą różnorodne działania i wydarzenia, integrujące mieszkańców oraz wspierające rozwijanie usług społecznych. Szczególna uwaga poświęcona zostanie osobom narażonym na wykluczenie społeczne oraz osobom ze szczególnymi potrzebami. Potencjalne funkcje odnowionego budynku będą obejmować m.in. usługi wsparcia społecznego, zajęcia edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, a także dostęp do informacji i pomocy dla mieszkańców, w tym punkt ratownictwa medycznego. Ponowne zagospodarowanie budynku stanowi nie tylko szansę na przywrócenie świetności temu obiektowi, ale także na wzbogacenie życia społeczności lokalnej.

3.5. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, wywiad pogłębiony, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują

rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej gminy. Zatem potwierdziła się zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostce: R4 (centrum miasta Rzepin).

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zidentyfikowano w szczególności: niedostateczną liczbę miejsc integracji i spędzania czasu wolnego, związaną z tym niewielką aktywnością społeczną i niskim poziomem integracji wśród mieszkańców, a także niewielką aktywność społeczną mieszkańców w życiu publicznym, niedostatecznie rozbudowaną ofertę społeczną i kulturalną dla dzieci, młodzieży dorosłych i seniorów, niedostateczną przestrzeń będącą do dyspozycji podmiotów zajmujących się pomocą społeczną, wyludnianie się obszaru, odpływ młodych mieszkańców, pojawianie się aktów wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej, problemy z zakresu aktywności gospodarczej, niską świadomość ekologiczną mieszkańców, zanieczyszczenie powietrza przez stare, nieefektywne systemy grzewcze, brak dostosowania przestrzeni publicznej i budynków do osób ze szczególnymi potrzebami oraz zły stan techniczny budynków publicznych znajdujących się na obszarze rewitalizacji i degradację przestrzeni ogólnodostępnych.

Warto zwrócić uwagę na to, że problemy, które zaobserwowano, nie są przypadkowe, ale stanowią ciąg powiązanych ze sobą wydarzeń. Na przykład brak integracji mieszkańców oraz ograniczone zaangażowanie społeczności w życie publiczne często mają swoje źródło w innych istotnych problemach, takich jak brak dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego czy niedostateczna liczba zajęć pozalekcyjnych. Z kolei niski poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców może być powiązany z zaśmiecaniem przestrzeni publicznych i powstawaniem dzikich wysypisk śmieci. Ponadto, niewłaściwe dostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami lub zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury prowadzą do obniżenia jakości otoczenia jako całości. Rozumienie tych związków pomaga lepiej diagnozować i rozwiązywać trudności, z którymi borykają się mieszkańcy Rzepina.

Na podstawie przeprowadzonych analiz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono następująco:

1. Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, a także niskim zaangażowaniem społecznym oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców, istnieje potrzeba kształtowania więzi między ludźmi a miejscem, w którym mieszkają. Warto stworzyć przestrzenie, które umożliwią mieszkańcom budowanie poczucia przynależności do swojego otoczenia. Te przestrzenie pełnią funkcję miejsc, gdzie ludzie mogą spotykać się, wymieniać poglądy, informacje i doświadczenia oraz wspólnie dbać o miejsce, w którym żyją. Dzięki temu można przeciwdziałać obojętności wobec wspólnego dobra i przekonać ludzi, że dobro społeczne zależy od każdego z osobna, a razem można osiągnąć znacznie więcej. Działania, które mają na celu tworzenie nowych, bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców, pomagają również zapobiegać nadmiernemu spożywaniu alkoholu i innych używek w tych miejscach. Zadbana przestrzeń przyczynia się do tego, że osoby korzystające z niej przestają tolerować nieodpowiednie zachowania, które mogły wcześniej występować.

2. W kontekście tworzenia nowych przestrzeni dla mieszkańców oraz promowania integracji społecznej, ważne jest dostosowanie oferty zajęć spędzania czasu wolnego do indywidualnych potrzeb mieszkańców, uwzględniając również osoby o specjalnych potrzebach. Obecnie coraz częściej obserwuje się, że mieszkańcy mają dostęp do ograniczonej i niewystarczająco zróżnicowanej oferty zajęć. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań, które zachęcą ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. W tym celu należy wykorzystać potencjał Miejskiego Domu Kultury w Rzepinie oraz stowarzyszeń i fundacji działających na obszarze rewitalizacji.
3. W gminie zdiagnozowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego proponuje się sukcesywnie dostosowywać infrastrukturę publiczną do ich potrzeb, zwłaszcza budynki użyteczności publicznej, a także budynek po dawnej Telekomunikacji oraz teren po dawnym parku miejskim.
4. Problemem zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji był także odpływ ludzi młodych. Aby zaradzić temu w przyszłości warto rozwijać lokalny rynek pracy poprzez wspieranie przedsiębiorczości, tworzenie programów szkoleniowych i staży dla młodych absolwentów, a także inwestować w edukację i kulturę. Dążenie do stworzenia miejsca, gdzie młodzi ludzie widzą możliwość rozwoju zawodowego i osobistego, może zatrzymać odpływ i przyciągnąć nowe pokolenia do miasta, co przyczyni się do jego wzrostu i rozwoju. Wyżej opisany problem jest jednak powszechny dla miejscowości znajdujących się w bliskiej odległości od granicy państwa. Z uwagi na bliską odległość Niemiec i możliwość znalezienia tam lepiej płatnej pracy nie wszystkie problemy można wyeliminować.
5. W zakresie środowiskowym należy zwiększyć liczbę imprez i wydarzeń kulturalnych nawiązujących do ekologii dedykowanych dla najmłodszych uczniów, zaszczepiając w nich tym samym chęć zmian nawyków w przyszłości. Działania te przyczynią się do zwiększenia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, ponieważ dzieci będą nieść również przykład dla pozostałych członków rodziny i utrzymywać te nawyki u pozostałych pokoleń.
6. Aby kształtować przestrzeń zgodnie z zasadami ekologii należy także wdrażać rozwiązania OZE. Proponuje się wykorzystywać odnawialne źródła energii przy termomodernizacji budynków, zwłaszcza w przypadku budynków użyteczności publicznej. Do poprawy sytuacji złej jakości powietrza związanej z tzw. niską emisją zaleca się wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej z zastosowaniem technologii grzewczych wykorzystujących OZE. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych przyczyni się do ograniczenia zużycia energii ze źródeł kopalnych oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Należy pamiętać, iż prace termomodernizacyjne muszą zostać przeprowadzone zgodnie z wytycznymi i ustaleniami właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
7. Z uwagi na lokalizację obszaru rewitalizacji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podczas planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, należy każdorazowo uwzględniać wymagania i przepisy prawne dotyczące gospodarowania na tego typu obszarach.
8. Kolejnym problemem, który występuje na obszarze rewitalizacji, jest degradacja miejsc ogólnodostępnych oraz zły stan techniczny budynków publicznych. Aby poradzić sobie z tym wyzwaniem, sugeruje się przeprowadzenie prac budowlanych, które przywrócą tym obiektom ich pierwotny stan. Jednocześnie warto zastosować podejście projektowe, które uwzględni potrzeby różnych grup społecznych, aby zniwelować

ryzyko wykluczenia społecznego. Działania te pomogą przywrócić życie i funkcjonalność tym przestrzeniom, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

9. Priorytetem w Gminie Rzepin jest również rozwój infrastruktury sportowej. Poprawa dostępności do różnorodnych obiektów sportowych, takich jak boiska do piłki nożnej, place zabaw czy ścieżki rowerowe, nie tylko promują aktywny tryb życia mieszkańców, ale także integrują społeczność poprzez wspólne działania sportowe. Dodatkowo, inwestycje w infrastrukturę sportową mogą stymulować rozwój lokalnego biznesu, poprawiając atrakcyjność obszaru dla mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów. Dążenie do zrównoważonego rozwoju obejmującego aspekt fizyczny i społeczny przyczyni się do budowania silniejszej i bardziej zjednoczonej społeczności.
10. Problemy dotyczą także infrastruktury drogowej oraz związanym z tym bezpieczeństwem mieszkańców. Poprawa bezpieczeństwa może obejmować instalację dodatkowych oznakowań drogowych, wyznaczenia stref ograniczonej prędkości, modernizację skrzyżowań oraz poprawę oświetlenia publicznego. Skuteczne działania w obszarze branży drogowej mogą istotnie przyczynić się do zmniejszenia liczby wypadków drogowych oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2033 roku brzmi:

W 2033 roku obszar rewitalizacji będzie przykładem udanej transformacji przestrzeni, w której **mieszkańcy czerpią korzyści z lepszego życia i przyjaznego dla środowiska** miejsca do mieszkania, pracy i relaksu. Zaniedbany Park miejski stał się centrum kulturalnym, gdzie regularnie odbywają się różnorodne wydarzenia, wystawy, koncerty i spotkania społeczne. Dzięki temu mieszkańcy różnych grup wiekowych i kulturowych **aktywnie uczestniczą w tych wydarzeniach**, co poprawiło znacznie integrację społeczną. Obszar ten stał się także atrakcyjnym miejscem dla małych przedsiębiorców, którzy mogą lokalizować w parku swoje usługi. Nowo wyznaczony i odnowiony teren zieleni stanowi serce miasta. W nowym Centrum Usług Społecznych funkcjonują najważniejsze instytucje pełniące działania z zakresu usług opiekuńczych, zdrowotnych i społecznych. Dzięki koncentracji tak szerokiego wachlarza działań w jednym miejscu **mieszkańcy mogą korzystać z proponowanej oferty bez żadnych przeszkód**. Obszar rewitalizacji stał się miejscem, w którym zrównoważony rozwój idzie w parze z poprawą jakości życia społeczności lokalnej.

Dzięki przeprowadzonym działaniom rewitalizacyjnym, mieszkańcy obszaru rewitalizacji stanowią teraz świadome i zaangażowane społeczeństwo. Pozytywny wpływ rewitalizacji można zaobserwować nie tylko w przypadku mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także na całej gminnej społeczności. Ludzie korzystają z nowo utworzonej przestrzeni parkowej, a także odnowionej przestrzeni przy budynku dawnej Telekomunikacji w Rzepinie. Przestrzeń parkowa znajdująca się nieopodal Rynku stała się centrum aktywności, a liczne cykliczne wydarzenia kulturalne, ekologiczne, sportowe i edukacyjne sprzyjają integracji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Proces rewitalizacji przyczynił się także do odnowienia jednego z najważniejszych potencjałów obszaru rewitalizacji, w postaci kubaturowej – budynku po dawnej Telekomunikacji. Prace budowlane przyczyniające się do odnowy tego obiektu, sprawiły, że wygospodarowano w nim miejsce do pełnienia nowych funkcji oraz przebudowano pomieszczenia zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, dzięki czemu odgrywa ona jeszcze bardziej aktywną i zintegrowaną rolę w rozwoju społeczności lokalnej.

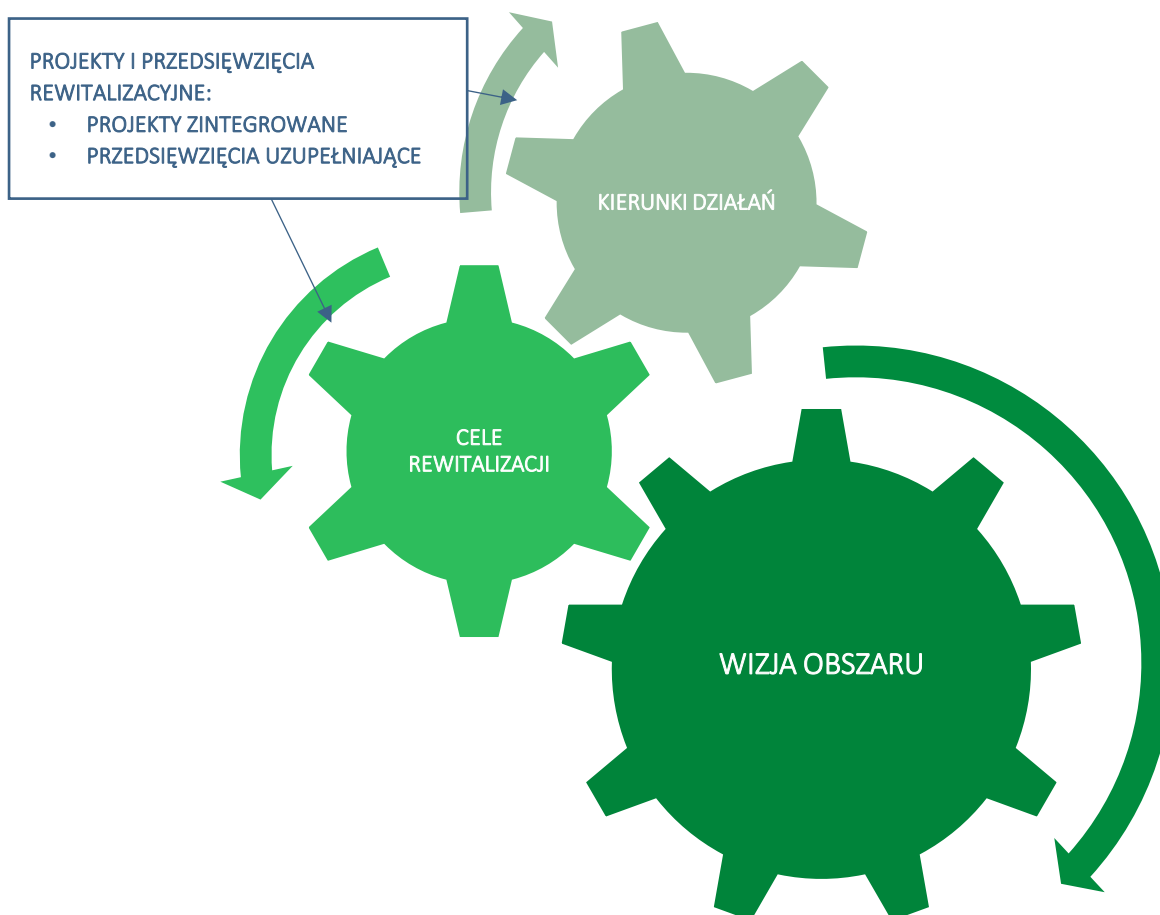
Obszary, które wcześniej były zaniedbane, teraz pełnią nowe funkcje społeczne – zostały zagospodarowane w sposób atrakcyjny i zrównoważony z zachowaniem zasad dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, dzięki czemu powstałe tereny są przyjazne dla wszystkich.

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas wywiadu pogłębionego i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiąmane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 7. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rycina 24 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 13 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 13 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwijanie nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych, wypoczynkowych oraz usługowych, dostosowanych do potrzeb społeczności	
Kierunek 1.1.	Poprawa integracji społecznej różnych grup mieszkańców poprzez usprawnienie dostępu i planowanie różnych aktywności, wydarzeń, spotkań i szkoleń.
Kierunek 1.2.	Zwiększenie oferty usług publicznych, w tym edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych, zdrowotnych i społecznych, w celu wspierania i rozwijania tych dziedzin.
Kierunek 1.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.4.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym tworzenie warunków dla lokowania nowych usług
Kierunek 1.5.	Tworzenie miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną, psychiczną i zdrowotną mieszkańców
CEL 2: Poprawa jakości środowiska poprzez rozwijanie przestrzeni zielonych w mieście oraz podejmowanie działań dostosowawczych do zmieniającego się klimatu	
Kierunek 2.1.	Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej
Kierunek 2.2.	Wyznaczenie nowych lub przebudowa istniejących terenów zieleni
Kierunek 2.3.	Stosowanie rozwiązań wykorzystujących elementy błękitno-zielonej infrastruktury
Kierunek 2.4.	Poprawa efektywności energetycznej poprzez likwidację lub wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, niskoemisyjne.
CEL 3: Podniesienie standardu obiektów i przestrzeni publicznych w zakresie dostępności, stanu technicznego, efektywności energetycznej, a także estetyki	
Kierunek 3.1.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej, sprzyjającej poszerzeniu grona odbiorców proponowanych usług
Kierunek 3.2.	Zapewnienie wysokiej jakości nowych lub przebudowa istniejących terenów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Kierunek 3.3.	Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców
Kierunek 3.4.	Wykorzystanie istniejących obiektów do pełnienia funkcji społecznych

Źródło: opracowanie własne.

6. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest gmina Rzepin. W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w gminie Rzepin, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 14 Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Jednym z kluczowych czynników wpływających na realizację tego celu jest zapewnienie skutecznie działającego państwa i instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. W SOR przedstawiono nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Podejście to opiera się na indywidualnym potencjale terytorialnym, inwestycjach, innowacjach, rozwoju, eksporcie oraz wysoko przetworzonych produktach. Fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. W SOR wyznaczono trzy cele szczegółowe: I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna). II. <u>Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie).</u> III. <u>Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).</u>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL) Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza cztery cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS)

Celem głównym SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Odnosi się on bezpośrednio do realizacji celów SOR.

Cel główny SRKS 2030 jest doprecyzowany przez trzy cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.

Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

W dokumencie nakreślono wizję przyszłościowego rozwoju regionu:

Województwo Lubuskie w 2030 roku to „zielona kraina inteligentnych technologii”, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców, co oznacza:

- region nowoczesnej, innowacyjnej, zielonej gospodarki, dzięki współpracy przedsiębiorców z nauką rozwijający inteligentne specjalizacje;
- region otwartego i wielokulturowego społeczeństwa, zapewniający wszystkim mieszkańcom dostępność i wysoką jakość usług publicznych, w tym ochrony zdrowia, edukacji, kultury i sportu z licznymi programami dla dzieci, młodzieży, seniorów i innych środowisk;
- region spójny przestrzennie, korzystający z dogodnego położenia przy zachodniej granicy Polski, wewnętrznie i zewnętrznie dobrze skomunikowany transportowo oraz sieciami teleinformatycznymi;
- region dorzecza Odry i Warty, pięknych jezior i lasów, skutecznie i odpowiedzialnie korzystający z bogactw naturalnych, zapewniający znakomite warunki do turystyki, rekreacji, produkcji zdrowej żywności i lubuskiego wina;

- region, w którym dwa największe miasta: Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski, wraz z obszarami funkcjonalnymi, współpracują ze sobą, rozwijają się dynamicznie i równomiernie, średnie i mniejsze miasta wzmacniają swoją rolę lokalnych i ponadlokalnych ośrodków rozwoju, w tym w partnerstwie miejsko-wiejskim, a na obszarach wiejskich kultywowane są tradycje, przy zapewnieniu wysokich standardów życia;

- region sprawnie zarządzany, efektywnie korzystający ze środków zewnętrznych, wspierający aktywność i współpracę obywateli, samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych.

Cel główny: Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców.

Powyższą wizję i cel główny odzwierciedlają następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna

1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji

1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku

1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy

1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu

1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji

1.6 Rozwój potencjału turystycznego

1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych

2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi

2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi

2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów

2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia

2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego

2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu

2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej

3. Integracja przestrzenna regionu

3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego

3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej

3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego

3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu

3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi

3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich

3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna

4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa

4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu

4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym

4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.

Nakreślona wizja rozwoju regionu lubuskiego zakłada wielokierunkowy rozwój pod względem przestrzennym, społecznym oraz gospodarczym. Zrównoważony rozwój w obrębie wszystkich stref funkcjonalno-przestrzennych pozwoli na osiągnięcie wizji rozwoju, wg której województwo lubuskie zapewni mieszkańcom utrzymanie wysokiego poziomu życia oraz zyska wysoką pozycję ekonomiczną na tle kraju.

Wykorzystanie innowacyjnego potencjału, nowoczesnych technologii i osiągnięć nauki pozwoli na wypromowanie obszaru jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania i rozwoju klasy kreatywnej, zapewniając dynamiczny wzrost gospodarczy, oparty na potencjale intelektualnym jego mieszkańców.

Cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

1.1. Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne;

1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich;

1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych;

1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny;

1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom.

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej;

2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy;

2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej;

2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego;

2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych;

2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego;

2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej;

2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego;

3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej;

3.3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej;

3.4. Rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych;

3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji;

3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej;

3.7. Rozwój sieci transportowej;

3.8. Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin;

3.9. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska;

3.10. Poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;

3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie;

3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa;

3.13. Efektywne zarządzanie regionem.

Dokumenty na poziomie ponadlokalnym

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2014-2022

Strategia zawiera wskazanie wizji i misji rozwoju powiatu słubickiego.

Wizja: Powiat Słubicki przyjaznym miejscem, gdzie żyje się dostatnio, wygodnie i bezpiecznie.

Misja: Celem Powiatu Słubickiego jest zadbanie o zrównoważony rozwój regionu, wysoką jakość życia, a także rozwój warunków dla rozwoju kapitału społecznego i współpracy transgranicznej.

Celem nadrzędnym jest rozwój potencjału położenia, zasobów i współpracy powiatu słubickiego. Celem powiatu jest zadbanie o jak najlepsze wykształcenie, bezpieczeństwo, zdrowie, rozrywkę mieszkańców, zapewnienie stabilnej gospodarki w poszanowaniu do środowiska naturalnego. Łączy on w sobie zarówno atrakcyjność do zamieszkania, inwestowania, czy też działalności społecznej. Rozwój nie może być sprzeczny z ochroną środowiska lub wpływać na ograniczenie poziomu bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego, socjalnego.

Realizacja strategii będzie przebiegała poprzez spełnienie określonych celów:

Cel strategiczny I – Rozwój gospodarki i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu.

Cel operacyjny 1 – Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu.

Cel operacyjny 2 – Wspieranie aktywności inwestycyjnej powiatu.

Cel operacyjny 3 – Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Cel operacyjny 4 – Rozwój potencjału turystyki i rekreacji na terenie powiatu.

Cel strategiczny II – Poprawa jakości życia.

Cel operacyjny 1 – Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego.

Cel operacyjny 2 – Podniesienie poziomu edukacji i kształcenie ustawiczne.

Cel operacyjny 3 – Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych.

Cel operacyjny 4 – Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Cel strategiczny III – Rozwój infrastruktury powiatu.

Cel operacyjny 1 – Poprawa infrastruktury komunikacyjnej.

Cel operacyjny 2 – Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej.

Cel operacyjny 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Cel operacyjny 4 – Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słubickiego na lata 2021-2027

Misja: Powiat Słubicki – atrakcyjny, nowoczesny, przyjazny, zapewniający bezpieczeństwo i zaspakajający potrzeby wszystkich mieszkańców, zachęcający do aktywności społecznej i obywatelskiej.

Strategia wyznacza cele strategiczne i operacyjne, które pozwalają na racjonalizację lokalnej polityki społecznej:

Cel strategiczny 1 – Zorganizowanie kompleksowego i efektywnego systemu wsparcia dzieci i rodziny.

Cel operacyjny 1. Wzmacnianie działań zapobiegających dezintegracji rodziny.

Cel operacyjny 2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cel operacyjny 3. Konsolidacja działań instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Cel strategiczny 2 – Budowanie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Cel operacyjny 1. Upowszechnianie i rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem.

Cel operacyjny 2. Wielokierunkowe wsparcie rodzin zastępczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel operacyjny 3. Zapewnienie wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 3 – Poprawa jakości życia seniorów.

Cel operacyjny 1. Promowanie potencjału osób starszych oraz zapobieganie ich marginalizacji.

Cel operacyjny 2. Rozwój sieci wsparcia dla seniorów.

Cel strategiczny 4 – Wzmacnianie systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością.

Cel operacyjny 1. Rozwój różnorodnych form wsparcia poprawiających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku.

Cel operacyjny 2. Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 5 – Udzielanie świadczeń zdrowotnych i specjalistycznych w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych.

Cel operacyjny 1. Doposażenie w profesjonalną aparaturę, sprzęt medyczny i modernizacja obiektów.

Cel operacyjny 2. Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Cel strategiczny 6 – Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Cel operacyjny 1. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia i pomocy osobom uwięzonym w przemoc.

Cel operacyjny 2. Działania profilaktyczne wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 7 – Wspieranie rozwoju lokalnego rynku pracy.

Cel operacyjny 1. Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.

Cel operacyjny 2. Rozwój sektora ekonomii społecznej.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Rzepin na lata 2016-2022

Wizja rozwoju: Utrzymanie i wzmocnienie funkcji miejskich gminy Rzepin przez co gmina stanie się znaczącym ośrodkiem gospodarczo-społecznym w regionie. Zintegrowana i aktywna lokalna społeczność, dynamicznie rozwijająca się gospodarka w oparciu o lokalny zasób i wykorzystanie czynnika lokalizacyjnego, wysokiej jakości oferta edukacyjna ukierunkowana na kształcenie zawodowe.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

Obszar 1 – lokalna gospodarka

1. Cel strategiczny I – wzrost atrakcyjności gospodarczej oraz wzrost pozycji konkurencyjnej gminy

Cele operacyjne:

1.1. Przygotowanie przestrzeni (organizacja i uzbrajanie terenów inwestycyjnych) pod aktywność gospodarczą

1.1.1. Strefa obsługi ruchu tranzytowego przy A2 (Autoport);

1.1.2. Strefa aktywności gospodarczej (ze zróżnicowaną ofertą dla małych i dużych przedsiębiorców) - inkubator przedsiębiorczości.

1.2. Tworzenie łańcucha produkcyjnego lokalnej gospodarki;

1.3. Promocja gospodarcza gminy;

1.4. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, poprawa jakości wymiany informacji oraz wzmacnianie więzi pomiędzy gminą a przedsiębiorcami;

1.5. Wspieranie strategicznych gałęzi wpływających na rozwój i rozpoznawalność gminy;

1.6. Rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna Starego Miasta;

1.7. Poprawa jakości infrastruktury technicznej na terenie gminy Rzepin;

1.8. Zintegrowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego gminy Rzepin.

2. Cel strategiczny II – Przygotowanie i promocja spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej gminy.

Cele operacyjne:

2.1. Opracowanie spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Działania promocyjne;

2.2. Budowa nowych obiektów rekreacyjnych oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej i sportowej.

Obszar 2 – aktywność społeczna

Cel strategiczny III – zwiększenie poziomu kapitału społecznego i usług publicznych.

Cele operacyjne:

3.1. Kreowanie warunków na rzecz aktywności społecznej (współpraca z mieszkańcami, NGO-sami i innymi aktywnymi podmiotami);

3.2. Zwiększanie potencjału instytucjonalnego administracji samorządowej poprzez wdrażanie nowoczesnych systemów zarządzania i podnoszenie kompetencji pracowników instytucji samorządowych;

3.3. Wspieranie aktywnej integracji i pomocy społecznej mieszkańców gminy (zwiększanie efektywności działalności podmiotów ekonomii społecznej oraz budowa płaszczyzny współpracy i koordynacji działań w sferze społecznej);

3.4. Wprowadzenie rozwiązań wspierających podejmowane inicjatywy lokalnej;

3.5. Wspieranie działań dotyczących sportu, profilaktyki i ochrony zdrowia.

Obszar 3 – edukacja

Cel strategiczny IV – poprawa dostępności do wysokiej jakości usług edukacyjnych na terenie gminy.

Cele operacyjne:

4.1. Dostosowanie do standardów krajowych i europejskich bazy technicznej i dydaktycznej obiektów oświatowych w gminie Rzepin;

4.2. Specjalizacja oferty szkolnictwa ponadgimnazjalnego;

4.3. Wsparcie oferty kształcenia zawodowego;

4.4. Oferta edukacji i kultury dla mieszkańców w różnym wieku;

4.5. Rozwój kompetencji kadry oświaty niezbędnych w nowoczesnej edukacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin na lata 2021-2027

Misja: Podniesienie jakości życia mieszkańców, wzmacnianie rodzin i stwarzanie im warunków do rozwoju, skuteczne aktywizowanie i integrowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
2. Zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 2: Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
2. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej.

Cel strategiczny 3: Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.

Cel strategiczny 4: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

Cel strategiczny 5: Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie lokalnych służb społecznych.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
2. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rzepin

Najnowsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzepin została przyjęta uchwałą Nr XXI/167/2016 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 7 września 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzepin.

W Studium wyszczególniono cele rozwoju miasta i gminy:

Jako główne cele rozwoju uznano osiągnięcie harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju zapewniającego zaspokojenie bieżących potrzeb oraz warunków umożliwiających wzrost poziomu jakości życia, a także zaspokojenia potrzeb następnych pokoleń.

Wyróżnia się następujące grupy celów:**1) Cele ekonomiczne - obejmujące:**

- rozwój lokalnego rynku pracy,
- restrukturyzację rolnictwa,
- rozwój usług o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym w tym w zakresie związanym z obsługą turystyki i transportu.

2) Cele społeczne - obejmujące:

- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
- zapewnienie odpowiedniego standardu usług dla zaspokojenia potrzeb lokalnych,
- zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej,
- zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

3) Cele przyrodnicze - obejmujące:

- zachowanie istniejących wartości środowiska oraz zahamowanie procesów jego degradacji, w tym ochrona jakościowa wód powierzchniowych i podziemnych w zlewni rz. Ilanki,
- poprawę zdrowotnych warunków życia mieszkańców,
- zachowanie wartości krajobrazowych i turystycznych gminy,
- zwiększenie lesistości zgodnie z „wojewódzkim programem zwiększenia lesistości do 2020 r”.

4) Cele kulturowe - obejmujące:

- zachowanie tożsamości kulturowej obszaru,
- zachowanie otwartych przestrzeni o najwyższych walorach krajobrazu przyrodniczo-kulturowego,
- rozszerzenie zakresu prawnej ochrony obiektów i zespołów zabudowy.

5) Cele przestrzenne - obejmujące:

- uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- eliminacja lub złagodzenie konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów w tym głównie z ciężarowego ruchu samochodowego.

Objaśnienie: podkreślone cele i kierunki działań wykazują spójność z celami i kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

7. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w gminie Rzepin zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składają się 2 podstawowe projekty zintegrowane oraz 2 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast przedsięwzięcia uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak ich realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których prace budowlane dotyczące kubatury i przestrzeni stworzą warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwią wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będą budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez gminę Rzepin we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji). Projekty, w których wskazano prace termomodernizacyjne zostaną uzgodnione z właściwym Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

7.1. LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Zielone brzegi rzeki Ilanki – odradzając Park Miejski w Rzepinie Przestrzenie parkowe od zawsze cenione były przez mieszkańców, stanowią one miejsca odpoczynku i relaksu, pozwalając społeczeństwu uciec od codziennego zgiełku. Są to miejsca, które przywracają kontakt człowieka z naturą poprawiając tym samym ich komfort psychiczny i fizyczny. Zdarza się jednak, że przez problemy własnościowe, zmiany zagospodarowania czy brak środków lub pomysłu na przestrzeń, parki stają się zaniedbane i zapomniane. W przeszłości, w czasach przedwojennych, nieopodal centrum miasta Rzepin, wzdłuż fragmentu rzeki Ilanki rozpościerał się park miejski. Była to przestrzeń z alejkami i ścieżkami pieszymi, na rzece umiejscowione były drewniane mosty dla przechodniów. Park charakteryzowała uporządkowana zieleń – klomby kwiatowe, zieleń wysoka i niska. Obecnie przestrzeń ta przez brak konserwowania i lata nieużytkowania utraciła swoje dawne walory, stała się miejscem zdewastowanym, nieprzyjemnym i zniechęcającym do przebywania w nim. Współcześnie, zgodnie z zasadami prowadzenia procesów rewitalizacji, planuje się przywrócenie i podniesienie wartości tego miejsca wraz z ponownym zagospodarowaniem i przystosowaniem do pełnienia szeregu nowych funkcji – tak aby park odpowiadał na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji występujące tu obecnie, a także aby umożliwić zniwelowanie lub całkowite wyeliminowanie problemów mogących pojawić się w przyszłości.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Rzepin
Potencjalni partnerzy
Miejski Dom Kultury w Rzepinie Klub Senior+ Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Park Miejski w Rzepinie ul. Nadrzeczna
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na podstawie przeprowadzonej analizy problemów występujących w różnych sferach w obszarze rewitalizacji stwierdzono szereg wyzwań, z którymi należało się zmierzyć przy planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach prowadzenia procesu rewitalizacji planuje się, że opisywane przedsięwzięcie pomoże rozwiązać problemy w sferze społecznej takie jak m.in.: niski poziom aktywności i integracji mieszkańców, niedostatecznie rozbudowana oferta społeczna i kulturalna dla dzieci, młodzieży i seniorów oraz niedostateczna współpraca pomiędzy poszczególnymi podmiotami w tym zakresie, niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców (w szczególności na terenie dawnego parku oraz jego sąsiedztwie – gromadzenie się osób spożywających alkohol), a także nasilające się zaśmiecanie obszaru rewitalizacji, akty wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej.

Niski poziom aktywności i integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynika z braku dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego, a także ograniczonej oferty kulturalnej. Najbardziej dotkniętą tą sytuacją grupą społeczną są dzieci i młodzież, którzy mają ograniczone możliwości znalezienia atrakcyjnych zajęć po zakończeniu lekcji. Widocznym problemem wśród tej grupy jest także uzależnienie od urządzeń elektronicznych, co prowadzi do spędzania znaczącej ilości czasu przed ekranami telefonów komórkowych czy telewizorów. Warto zaznaczyć, że młodsze dzieci czas wolny spędzać mogą na zajęciach organizowanych przez Miejski Dom Kultury (zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku do godz. 20:00). Brakuje jednak aktywności, które organizowane byłby w weekendy. Przy braku alternatywnych zajęć, spacerowanie po ulicach miasta staje się główną formą rozrywki dla młodych ludzi. Należy nadmienić, że w mieście funkcjonują stowarzyszenia, które umożliwiają rozwijanie pasji sportowych, w przeważającej ilości piłkę nożną, jednak niestety brak jest innych opcji dla pozostałej młodzieży. Rozwiązanie tego problemu wymagać będzie stworzenia bardziej zróżnicowanej oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Brak odpowiednich miejsc do spędzania czasu przez młodzież prowadzi do niechcianych zachowań i problemów społecznych, takich jak akty wandalizmu, zanieczyszczanie środowiska, oraz zakłócanie ciszy nocnej na obszarze rewitalizacji.

Warto także podkreślić, że przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na problemy pojawiające się w innych sferach – sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, takie jak m.in.: brak funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności, słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców, znaczna ilość „dzikich wysypisk śmieci”, zanieczyszczone ciekі wodne, niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych i rekreacyjnych, bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami, niska estetyka obszaru spowodowana wieloletnimi zaniedbaniami oraz zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych.

Aktualnie w centrum Rzepina brakuje miejsc, w których mogłyby otworzyć się lokalne gastronomiczne (sezonowe, mobilne, a nawet stacjonarne). Utworzenie przestrzeni pozwalającej na lokalizację nowych usług zmotywuje lokalnych przedsiębiorców do otwarcia nowych lokali. Problemy z zaśmiecaniem i zanieczyszczonymi ciekami wodnymi tyczą się zwłaszcza przestrzeni parkowej oraz bezpośrednio jej towarzyszącej. Jednym z głównych problemów jest obecność plastikowych odpadów w ciekі wodnym (rzece Ilance) i na jego brzegach. Opakowania, butelki i inne produkty z tworzyw sztucznych wyrzucane przez ludzi prowadzą do zanieczyszczenia wód i wpływają na zdrowie fauny i flory wodnej. Problemy z zaśmiecaniem tego terenu wynikają z braku odpowiednich koszy na śmieci i edukacji dotyczącej recyklingu i utylizacji odpadów. Wśród problemów przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych wspomnieć należy także o problemach związanych z barierami architektonicznymi. Obecnie Park Miejski jest przestrzenią ciężko dostępną dla wszystkich mieszkańców. Prace związane z rewitalizacją tej przestrzeni uwzględniać będą potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i nie tylko, dzięki czemu będzie to przestrzeń dostępna dla każdego.

Stan ten spowodowany jest m.in. wieloletnim zaniedbaniem przestrzeni parkowej, nieegzekwowaniem zaśmiecania i dewastowania tego terenu, brakiem zorganizowanej przestrzeni, w której możliwe byłoby wygospodarowanie miejsca na stałe dostępne jako przestrzeń rekreacyjna, przeznaczona do spacerowania, gier miejskich, relaksu, integracji i nawiązywania więzi sąsiedzkich – przestrzeni otwartej dla organizacji pozarządowych prowadzących działania społeczne i kulturalne oraz miejsca do prowadzenia małej gastronomii. Realizacja przedsięwzięcia polegającego na przywróceniu funkcjonowania dawnego Parku Miejskiego przyczyni się do znaczącej poprawy sytuacji we wszystkich badanych sferach. Poprzez rozbudowę lub przebudowę infrastruktury, dbałość o zieleni oraz zapewnienie atrakcyjnych miejsc do spędzania czasu, projekt ten przekształci obszar parku w przyjazne, bezpieczne i atrakcyjne miejsce dla mieszkańców. Dzięki temu, park odzyska swoją pierwotną funkcję jako przestrzeń rekreacyjna, kulturalna i społeczna.

Cel przedsięwzięcia

Realizacja projektu rewitalizacji ma na celu przywrócenie parkowi jego pierwotnego blasku i funkcji społeczno-rekreacyjnych. Poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne, pielęgnację zieleni, przebudowę lub rozbudowę infrastruktury oraz stworzenie atrakcyjnych miejsc do spędzania czasu, dążyć się będzie do stworzenia bezpiecznego i przyjaznego otoczenia. Przede wszystkim chodzi o to, aby park stał się miejscem, w którym mieszkańcy będą mogli cieszyć się przyrodą, spędzać czas na aktywnościach rekreacyjnych i kulturalnych oraz nawiązywać więzi społeczne, tworząc wspólnotę. Oprócz pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji projekt ma na celu aktywizację istniejących organizacji pozarządowych z terenu gminy Rzepin. Ważnym aspektem będzie także zwiększenie współpracy gminy Rzepin z organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami, a także włączenie ich w procesy planowania i wprowadzania zmian w projektowanej przestrzeni.

Celem projektu jest wykorzystanie niezagospodarowanych terenów przyrodniczych, które znajdują się w niedalekiej odległości od historycznego centrum miasta Rzepina, na cele rekreacyjne. Planuje się odnowić zaniedbane obszary dawnej przestrzeni parkowej nad rzeką Ilanką wraz z rozbudowaniem oferty turystycznej i rekreacyjnej miasta poprzez rozszerzenie obszaru parkowego oraz stworzenie dwóch sztucznych stawów i przystani dla łodzi i kajaków, zwanej "mariną". Tego rodzaju działania nie tylko zwiększą możliwości rekreacyjne dla mieszkańców miasta, ale także uczynią Rzepin bardziej atrakcyjnym punktem na mapie turystycznej Puszczy Rzepińskiej.

Dobrze zagospodarowana i dostępna dla wszystkich przestrzeń stwarza warunki do integracji, podejmowania oddolnych inicjatyw, wyzwań, pobudzania ambicji, kształtuje postawy dążenia do rozwoju i realizacji zamierzonych celów.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu przestrzeni parkowej, przywrócenie jej funkcjonowania, a także wykorzystanie do pełnienia nowych funkcji społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie dostępności terenu wraz z jego otoczeniem, poprzez zastosowanie rozwiązań na rzecz osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami.

Ponadto, warto podkreślić, że projekt rewitalizacji opiera się na wykorzystaniu lokalnego potencjału jakim jest przestrzeń parkowa. Po przeprowadzeniu wszelkich wymaganych prac, będzie to miejsce angażujące społeczność lokalną oraz lokalnych przedsiębiorców, co w przyszłości stymulować będzie rozwój lokalnej gospodarki. Poprzez współpracę i zaangażowanie społeczności, projekt będzie bardziej zrównoważony i skoncentrowany na potrzebach mieszkańców, co jest kluczowe dla tworzenia lepszych warunków życia w danej okolicy.

W efekcie, projekt rewitalizacji parku nie tylko przyczyni się do poprawy wyglądu i funkcjonalności przestrzeni miejskiej, ale także przyczyni się do wzmocnienia społeczności lokalnej i wykorzystania jej potencjału w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

Zakres realizowanych zadań

W odpowiedzi na wcześniej zidentyfikowane problemy, podjęto decyzję o kompleksowej rewitalizacji Parku Miejskiego w Rzepinie. Obecnie obszar ten charakteryzuje się stanem zaniedbania i brakiem właściwego zagospodarowania, co skutkuje jego degradacją i nieodpowiednim utrzymaniem. Jest to poważny problem, ponieważ przestrzeń ta, zamiast stanowić atrakcyjne i bezpieczne miejsce dla mieszkańców, stała się miejscem zdewastowanym, niebezpiecznym, odpychającym, w którym często spotykają się osoby borykające się z problemami związanymi z nadużywaniem alkoholu i innymi szkodliwymi substancjami.

Z uwagi na występowanie na tym terenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ustala się nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania

wodami powodziowymi, minimalizującej starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

Zakres planowanych działań rewitalizacyjnych został podzielony pomiędzy kilka modułów:

Moduł I: Poznanie potrzeb i analiza przestrzeni parkowej

W ramach pierwszego modułu zaplanowano prace polegające na diagnozie stanu istniejącego przestrzeni parkowej. Analiza pozwoli zidentyfikować istniejące problemy omawianej przestrzeni. W ramach tego modułu przewiduje się:

- Inwentaryzację Parku Miejskiego w Rzepinie wraz z przestrzenią go otaczającą w celu określenia problemów i potrzeb tego terenu (w tym inwentaryzacja zieleni),
- Inspekcję bieżącego stanu parku w celu identyfikacji istniejących barier architektonicznych i innych problemów,
- Uzyskanie wszelkich wymaganych pozwoleń wodnoprawnych w przypadku przekroczenia rzeki Ilanki, zgody administratora rzeki (m.in. uzyskanie prawa do dysponowania gruntem oraz uzgodnienia technicznego warunków realizacji inwestycji),
- Analizę jakości powietrza, wody i gleby, aby zidentyfikować problemy z zanieczyszczeniem,
- Przeprowadzenie ankiet i konsultacji społecznych, w tym spotkań z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi. W pytaniach ankietowych i podczas konsultacji należy pytać o potrzeby i sugestie dotyczące parku.

Etap diagnozy i analizy jest kluczowym elementem projektu przywracania świetności Parku Miejskiego, ponieważ dostarcza informacji i wskazówek potrzebnych do skutecznego planowania i realizacji działań mających na celu poprawę atrakcyjności i użyteczności tego miejsca.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,
- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Moduł II: Przywrócenie funkcjonalności dawnego Parku Miejskiego w Rzepinie

Moduł skoncentrowany jest na przedsięwzięciach infrastrukturalnych, dotyczy prac budowlanych, których celem jest przywrócenie zaniedbanego terenu zieleni jako parkowej przestrzeni rekreacyjno-sportowej. Poniżej przedstawiono rozwinięty plan dla tego modułu:

- Przygotowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego Parku Miejskiego w Rzepinie przy ul. Nadrzecznej,
- Uporządkowanie terenu Parku Miejskiego, w tym rozbiórka obiektów niszczących lub niezgodnych z koncepcją projektową,
- Uporządkowanie i uzupełnienia zieleni na terenie parku zgodnie z projektem rewitalizacji,
- Uporządkowanie drzewostanu zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją oraz wprowadzenie nowych nasadzeń zieleni, w tym założenie trawników i klombów kwiatowych,
- Lokalizacja placów o różnych funkcjach, stanowiących sprzężone wnętrza urbanistyczne, na utworzonej przez rozwidlenie rzeki sztucznej wyspie,
- Zastosowanie materiałów i rozwiązań projektowych umożliwiających korzystanie z przestrzeni parkowej wszystkim mieszkańcom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami – projektowanie uniwersalne, np. szerokie, równomierne ścieżki, ławki z odpowiednią wysokością i podparciem, tablice informacyjne,
- Utworzenie ścieżek pieszo-rowerowych oraz pieszych, w tym alejek parkowych. Ścieżki piesze zaprojektowane zostaną z zastosowaniem materiałów przepuszczalnych, dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami,

- Utworzenie pola namiotowego/kempingu – wytyczenie miejsca odpowiedniego do pełnienia takich funkcji, w tym utworzenie zaplecza sanitarno-higienicznego dla pola namiotowego,
- Utworzenie zaplecza sanitarnego, gastronomicznego i magazynowego, w tym wygospodarowanie placu odpowiedniego do sezonowej lokalizacji mobilnych lokali gastronomicznych i foodtrucków,
- Wprowadzenie elementów małej architektury, w tym:
 - Budowa „Bramy” u przyczółku mostu prowadzącego na wyspę, w postaci umieszczonych po obu stronach drogi murowanych kolumn,
 - Wieża zegarowa lub monument umieszczony na tarasie (jako punkt orientacyjny) - zorganizowanie konkursu architektonicznego rozstrzygającego o formie obiektu,
 - Siedziska na pomostach i podestach drewnianych,
 - Ławki na terenie parku: należy w szczególności lokalizować je wzdłuż szlaków komunikacyjnych, w miarę możliwości przodem do ścieżek i linii brzegowej,
 - Kosze na śmieci – rozmieszczenie równomierne przy szlakach komunikacyjnych, w szczególności przy skrzyżowaniach ścieżek,
 - Latarnie – przy ścieżkach pieszo-rowerowych oraz na placach,
- Utworzenie małej muszli koncertowej wraz z ławeczkami, przeznaczonej do lokalnych występów sezonowych (m.in. z zaangażowaniem Miejskiego Domu Kultury),
- Nowe punkty monitoringu miejskiego,
- Utworzenie tężni solankowej,
- Stosowanie rozwiązań wykorzystujących elementy błękitno-zielonej infrastruktury.

Przywrócenie Parku Miejskiego do ponownego użytkowania ma ogromne znaczenie zarówno dla ludzi jak i dla otaczającej przyrody. Odnowiony Park będzie miejscem do relaksu, spędzania czasu na świeżym powietrzu i aktywności rekreacyjnych. Spacer po zieleni, bieganie czy pikniki to tylko niektóre z aktywności, które będzie można uprawiać w parku. Aktywność na świeżym powietrzu sprzyja fizycznemu zdrowiu, ale także korzystnie wpływa na stan psychiczny, pomagając w redukcji stresu i poprawie samopoczucia.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,

- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Moduł III: Operacja czysta rzeka Ilanka

Moduł zakłada odnowienie koryta rzeki Ilanki wraz z oczyszczeniem, a także rozwidleniem rzeki oraz dostosowaniem jej pod funkcje rekreacyjne. W ramach jego realizacji planuje się:

- Oczyszczenie i konserwację koryta rzeki Ilanki (m.in. wykaszanie roślin z dna oraz brzegów rzeki, usuwanie roślin pływających i korzeniących się na dnie, usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi rzeki, usuwanie przeszkód naturalnych oraz wynikających z działalności człowieka),
- Rozwidlenie rzeki Ilanki, utworzenie umocnionego brzegu - „falachron”, oddzielający północny „mały staw” od głównego nurtu,
- Utworzenie nowego mostu nad rzeką Ilanką (pieszo-jezdni),
- Utworzenie przystani kajakowej i mariny,
- Po rozwidleniu rzeki, utworzenie przestrzeni kąpieliska z piaszczystą plażą i łagodnym zejściem do wody – na plaży zlokalizowane zostaną: plac zabaw, boiska sportowe, siłownia zewnętrzna, boisko do gry w boule,

Koryto rzeki Ilanki jest silnie zarośnięte roślinnością wodną, a skarpy brzegowe są gęsto porośnięte zakrzaczami. Zalegają tam również śmieci pozostawione przez człowieka, a także powalone drzewa. Tak zanieczyszczone koryto utrudnia prawidłowy przepływ wód, a także wpływa negatywnie na odbiór przestrzeni jako całości. Oczyszczenie rzeki ma kluczowe znaczenie dla ochrony środowiska i zdrowia publicznego. Czysta rzeka przyciąga ptaki, ryby i inne dzikie zwierzęta, co może zwiększyć atrakcyjność obszaru dla miłośników przyrody.

Tworzenie takich udogodnień przyczyni się także do poprawy jakości życia mieszkańców, zwłaszcza tych, którzy lubią spędzać czas na świeżym powietrzu i aktywnie korzystać z rzeki. Dostęp do mariny, przystani kajakowej i kąpieliska może zachęcać ludzi do aktywności rekreacyjnych i kontaktu z przyrodą. Dodatkowo przestrzeń ta może przyciągać turystów z innych regionów, co może wpłynąć na rozwój lokalnej gospodarki.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,
- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Moduł IV: Siła Współpracy – sezonowa oferta edukacyjno-sportowo-artystyczna

W ramach tego modułu zakłada się opracowanie planu regularnych wydarzeń, dostosowanych do różnych pór roku i różnych grup mieszkańców, na obszarze odnowionego Parku Miejskiego w Rzepinie. Jego celem jest stworzenie zróżnicowanej i dostępnej oferty kulturalnej, która będzie przyciągać i angażować różne grupy wiekowe mieszkańców oraz osób odwiedzających park.

Plan ten uwzględni istniejące wydarzenia, które odbywały się do tej pory na płycie Rynku oraz nowe inicjatywy wykorzystujące nową infrastrukturę np. małą muszlę koncertową czy boiska sportowe lub pole namiotowe. Istotnym elementem tego procesu będzie aktywne zaangażowanie mieszkańców zarówno z obszaru objętego rewitalizacją, jak i całej gminy. Mieszkańcy będą mieli możliwość uczestniczenia w konsultacjach społecznych, gdzie będą mogli decydować o planowanych wydarzeniach lub przekazywać własne pomysły. Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych i analizie ich wyników, opracowany zostanie plan wydarzeń, które będą organizowane w odnowionej przestrzeni Parku Miejskiego. Plan wydarzeń nadzorowany będzie przez lokalne instytucje kultury, a także organizacje pozarządowe i pozostałe jednostki organizacyjne gminy. W planie wydarzeń uwzględnione zostaną np. koncerty (z wykorzystaniem nowej muszli koncertowej), wystawy (o różnej tematyce, zaczynając od historii Rzepina), warsztaty artystyczne (np. florystyczne, ceramiczne) oraz warsztaty edukacyjne (nawiązujące m.in. do ekologii i problemów z zaśmiecaniem), czy nawet festiwale. Wydarzenia organizowane będą we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, lokalnymi liderami i innymi zainteresowanymi podmiotami.

Obecnie wśród pomysłów poszerzenia oferty kulturalnej gminy znalazły się:

- Organizacja półkolonii z animatorem,
- Nocowanie pod gołym niebem,
- Warsztaty gastronomiczne i florystyczne,
- Zawody kajakowe,
- Zawody pt. „Popłyn czym się da po Ilance” polegające na samodzielnej budowie środka transportu i wykorzystaniu go w zawodach,
- Utworzenie ścieżek edukacyjnych nawiązujących np. do fizyki i astronomii – w różnych lokalizacjach parku,
- Utworzenie ogrodu społecznego i dźwiękowego,
- Organizowanie w czasie letnim ogniska dla mieszkańców.

Organizacja wydarzeń, imprez i zajęć opartych na nowej infrastrukturze może skutkować zatrudnieniem dodatkowych osób, co przyczyni się do wzrostu aktywności gospodarczej tego obszaru.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,

- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

W praktyce oznacza to, że Park Miejski stanie się centrum aktywności społeczności lokalnej, oferując różnorodne wydarzenia i zajęcia przez cały rok. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli okazję korzystać z nowej infrastruktury i aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym i rekreacyjnym swojej okolicy. Współpraca z różnymi podmiotami, w tym stowarzyszeniami i jednostkami oświatowymi, pozwoli na jeszcze bogatszą ofertę wydarzeń, które będą dostosowane do różnych grup wiekowych i zainteresowań. Wszystko to przyczyni się do ożywienia i poprawy jakości życia na tym obszarze.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne, dlatego warto zaznaczyć, że realizacja poszczególnych modułów odbędzie się w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z odnowionych przestrzeni. Przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwijanie nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych, wypoczynkowych oraz usługowych, dostosowanych do potrzeb społeczności

Kierunek 1.1. Poprawa integracji społecznej różnych grup mieszkańców poprzez usprawnienie dostępu i planowanie różnych aktywności, wydarzeń, spotkań i szkoleń

Kierunek 1.2. Zwiększenie oferty usług publicznych, w tym edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych, zdrowotnych i społecznych, w celu wspierania i rozwijania tych dziedzin.

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym tworzenie warunków dla lokowania nowych usług

Kierunek 1.5. Tworzenie miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną, psychiczną i zdrowotną mieszkańców

CEL 2: Poprawa jakości środowiska poprzez rozwijanie przestrzeni zielonych w mieście oraz podejmowanie działań dostosowawczych do zmieniającego się klimatu

Kierunek 2.1. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Kierunek 2.2. Wyznaczenie nowych lub przebudowa istniejących terenów zieleni

Kierunek 2.3. Stosowanie rozwiązań wykorzystujących elementy błękitno-zielonej infrastruktury

CEL 3: Podniesienie standardu obiektów i przestrzeni publicznych w zakresie dostępności, stanu technicznego, efektywności energetycznej, a także estetyki

Kierunek 3.3. Zapewnienie wysokiej jakości nowych lub przebudowa istniejących terenów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Kierunek 3.4. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.5. Wykorzystanie istniejących obiektów do pełnienia funkcji społecznych

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 500 000,00 zł Moduł II: 25 000 000,00 zł Moduł III: 5 000 000,00 zł Moduł IV: 2 000 000,00 zł łącznie: 32 500 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)	Moduł I: 2024-2025 Moduł II: 2027-2030 Moduł III: 2025-2028 Moduł IV: 2031-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej i kulturalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych, • rozszerzenie oferty społecznej i kulturalnej dla dzieci, młodzieży i seniorów poprzez odnowienie przestrzeni parkowej wraz z wprowadzeniem i opracowaniem nowego planu oferty kulturalnej, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zmniejszenie liczby aktów wandalizmu oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w sąsiedztwie parku, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, • zwiększenie dostępu do terenów zielonych, • budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych, • poprawa wyglądu, funkcjonalności, estetyki i trwałości budynku oraz jego najbliższego otoczenia.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Powierzchnia terenu zagospodarowanego w ramach prac rewitalizacyjnych	ok. 140 000 m ²	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba utworzonych terenów zielonych	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba utworzonych obiektów infrastrukturalnych	1 szt.	Dokumentacja gminna
Liczba powstałych nowych punktów monitoringu miejskiego	8 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Liczba osób korzystających z nowopowstałej przestrzeni parkowej	1000 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców raz do roku, dokumentacja gminna
Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeni parkowej	12 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z przestrzeni parkowej	6 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań, dokumentacja gminna
Liczba zastosowanych elementów z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w przestrzeni parkowej	5 szt.	Dokumentacja gminna, fotoprotokół
Powierzchnia ponownie zagospodarowanej przestrzeni	14 ha	Dokumentacja gminna

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2	
Inwestycja w społeczność: Adaptacja budynku na Centrum Usług Społecznych Proces rewitalizacji wskazuje na istotność aspektu społecznego. Aby osiągnąć trwałe i efektywne zmiany na obszarze objętym rewitalizacją, należy dążyć do poprawy jakości życia mieszkańców, niwelowania wykluczenia społecznego oraz podejmowania działań mających na celu ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych. W rewitalizacji społecznej kluczowym aspektem jest organizacja różnych wydarzeń, które mają na celu integrowanie i zaangażowanie lokalnej społeczności. W gminie Rzepin zauważa się jednak brak odpowiedniej przestrzeni, która umożliwiłaby rozwijanie usług społecznych. Wiele organizacji cierpi na brak odpowiedniej siedziby, są to przede wszystkim: Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Klub Seniora. Na obszarze gminy Rzepin istnieje budynek – siedziba dawnej telekomunikacji, który mógłby zostać przekształcony w miejsce skupiające najważniejsze instytucje społeczne (znajduje się on pod adresem: ul. Wojska Polskiego 25A, Rzepin, w granicach obszaru rewitalizacji). Dostosowanie tego budynku do nowych celów pozwoliłoby na integrację mieszkańców oraz rozwijanie usług społecznych, szczególnie dla osób, które są narażone na wykluczenie społeczne lub mają specjalne potrzeby. Obecnie budynek ten nie jest zagospodarowany, kilka spośród wielu pomieszczeń wynajmuje firma Orange.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Rzepin	
Potencjalni partnerzy	
Ośrodek Pomocy Społecznej	

Klub Senior + Środowiskowy Dom Samopomocy Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Budynek przy ul. Wojska Polskiego 25A w Rzepinie
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano znaczne nasilenie problemów społecznych. Wyraża się to m.in. w wysokiej liczbie osób bezrobotnych na 100 mieszkańców lub w przeliczeniu tego wskaźnika na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, co wskazywać może również na problemy z ubóstwem. W rezultacie wiele rodzin mieszkających na tym terenie potrzebuje dodatkowego wsparcia, zarówno finansowego, jak i psychologicznego. Wywiad pogłębiony oraz wizja lokalna pozwoliły także wykazać, że na obszarze rewitalizacji brak jest miejsc, które integrują mieszkańców. Centrum Usług Społecznych byłoby miejscem spotkań dla osób ze szczególnymi potrzebami – dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób korzystających z pomocy społecznej, miejscem integracji i rozwoju tych szczególnych grup społecznych. Aby sprostać tym wyzwaniom, niezbędna będzie adaptacja opuszczonego budynku oraz dostosowanie infrastruktury do lokalnych potrzeb. Obecna siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS), który dzieli swoją przestrzeń z Urzędem Miejskim w Rzepinie, jest ograniczona pod względem dostępnej powierzchni użytkowej. Problemy z brakiem odpowiedniej przestrzeni do realizacji powierzonych zadań dostrzega się również w przypadku Środowiskowego Domu Samopomocy, który obecnie zlokalizowany jest w Zespole Szkół w Rzepinie i nie posiada własnej, odrębnej siedziby oraz Klub Seniora, który cieszy się tak dużym powodzeniem, iż zajmowana do tej pory siedziba nie jest już wystarczająca. W związku z tym konieczne jest dostosowanie infrastruktury, aby móc lepiej odpowiadać na potrzeby społeczności na obszarze rewitalizacji. Na obszarze zidentyfikowano również problem w sferze technicznej w postaci budynków w złym stanie technicznym oraz w sferze przestrzenno-funkcjonalnej – występowanie obiektów, które nie pełnią obecnie żadnej funkcji. Takim budynkiem, jak wspomniano wcześniej, jest dawna siedziba Telekomunikacji w Rzepinie. Jednym z głównych mankamentów technicznych obiektu jest niedostosowanie do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także jego niska efektywność energetyczna, co wpływa na pogorszenie jakości powietrza (niska emisja).
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest utworzenie lokalizacji, w której mieścić się będzie Centrum Usług Społecznych, miejsce skupiające instytucje związane z pomocą społeczną: Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Senior +, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Punkt Ratownictwa Medycznego. Przedsięwzięcie to ma na celu utworzenie odpowiednio zagospodarowanej przestrzeni społecznej, która będzie miejscem spotkań lokalnej społeczności oraz rozwoju działań wspierających o charakterze samopomocowym.
Zakres realizowanych zadań
W ramach projektu planowane są działania zarówno infrastrukturalne, jak i społeczne. Należy przeprowadzić prace budowlane budynku, polegające na przebudowie lub rozbudowie budynku oraz dostosować go do wszelkich wymagań dotyczących dostępności obiektu. Zakres rzeczowy

inwestycji obejmuje prace projektowe, budowlane, zakup wyposażenia, uzyskanie niezbędnych pozwoleń.

Przedsięwzięcie obejmuje moduły:

Moduł I: Adaptacja budynku na cele społeczne

Moduł I będzie obejmował będzie działania infrastrukturalne polegające na odnowie całego budynku oraz dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji. Budynek musi spełniać wszelkie wymagania dotyczące dostępności, co przyczyni się do zwiększenia możliwości poruszania się osób ze szczególnymi potrzebami. Przewiduje się roboty budowlane architektoniczne, konstrukcyjne, instalacji wodnokanalizacyjnej, centralnego ogrzewania oraz instalacji elektrycznej realizowane na podstawie projektu budowlanego.

Zakres robót budowlanych niezbędnych do wykonania przy rozbudowie budynku:

- prace przygotowawcze: zabezpieczenia placu, wygradzenia, organizacja placu budowy,
- roboty rozbiórkowe,
- roboty budowlane zgodne z dokumentacją techniczną (w tym kompleksowa termomodernizacja obiektu),
- roboty instalacyjne wewnętrzne,
- prace wykończeniowe i montaż wyposażenia wg projektu architektonicznego,
- instalacja windy dla osób z niepełnosprawnościami,
- procedury prób i odbiory.

Rozbudowa będzie polegała na zmianie parametrów użytkowych budynku.

Łączna powierzchnia budynku poddana adaptacji wynosić będzie około 1600 m² znajdzie się tu przestrzeń dla Klubu Senior+, Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Ratownictwa Medycznego.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,

- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Moduł II: Odnowa i uporządkowanie terenów zieleni wokół budynku wraz z utworzeniem miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych

W ramach tego modułu przewiduje się zaprojektowanie i zagospodarowanie otoczenia budynku zlokalizowanego przy ul. Wojskowej 25A w Rzepinie, w celu poprawy funkcjonalności przestrzeni oraz zwiększenia jej dostępności. Przed przystąpieniem do prac budowlanych konieczne jest opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej zagospodarowania terenów zieleni. Zakres planowanych działań inwestycyjnych obejmować będzie m.in.:

- oczyszczenie terenu poprzez usunięcie samosiewów oraz starych roślin o nieestetycznym pokroju z zachowaniem cennych zespołów roślinnych, obejmujących roślinność wysoką (drzewa) i niską (krzewy),
- oczyszczenie terenu z gruzu, śmieci i innych zanieczyszczeń,
- zinventaryzowanie stanu istniejącego terenu,
- wyrównanie/wyprofilowanie terenu oraz prace renowacyjne,
- plantowanie terenu wraz z przygotowaniem i zasianiem trawy,

- zagospodarowanie terenu, w tym zamontowanie energooszczędnego oświetlenia, monitoringu, elementów małej architektury,
- wykonanie nasadzeń drzew, krzewów oraz bylin kwitnących,
- wytyczenie przestrzeni dla poszczególnych funkcji: chodniki dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, miejsca odpoczynku i integracji,
- dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,
- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Moduł III Wspólnota dla wszystkich – utworzenie nowych siedzib dla instytucji społecznych

W zaadaptowanym na nowe funkcje budynku po dawnej Telekomunikacji wygospodarowana zostanie w nim przestrzeń dla takich instytucji jak:

Środowiskowy Dom Samopomocy

Przeniesienie Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS) z obecnego miejsca, które jest częścią Zespołu Szkół w Rzepinie, do nowej siedziby w budynku po dawnej Telekomunikacji stanowi nie tylko konieczność, ale także otwiera nowe możliwości dla tej instytucji. Obecna sytuacja, w której Szkoła dąży do odzyskania swoich pomieszczeń, zmusza ŚDS do znalezienia nowego miejsca, co jest wyzwaniem, ale także szansą na dalszy rozwój i poszerzenie swojej działalności. Nowy lokal będzie przestrzenią bardziej dostosowaną do potrzeb osób uczęszczających do ŚDS, co poprawi jakość oferowanych usług. Ważnym krokiem ku rozwojowi tej placówki jest także planowane zwiększenie miejsc, dzięki czemu będzie można świadczyć pomoc większej ilości osób.

Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy będzie:

1. zapewnienie rehabilitacji społecznej uczestnikom ŚDS,
2. inspirowanie powstawania grup wsparcia i wzmacnianie więzi społecznych w środowisku,
3. zapewnienie psychologicznej i psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

ŚDS realizuje swoje zadania w szczególności poprzez aktywizację psychospołeczną uczestników ŚDS prowadzoną w formie postępowania wspierająco-aktywizującego.

Klub Senior +

Obecny lokal, usytuowany przy Rynku w Rzepinie, który do dziś pełni rolę siedziby Klubu Senior +, okazał się niewystarczający pod względem przestrzeni i zasobów. Dlatego, planuje się utworzenie drugiego Klubu Senior +, w budynku po dawnej Telekomunikacji. Ta transformacja pozwoli na lepsze dostosowanie miejsca do potrzeb seniorów, zapewniając bardziej komfortowe i funkcjonalne warunki dla różnorodnych aktywności i zajęć oferowanych przez Klub. Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na miejsca spotkań dla osób starszych planuje się również zwiększenie miejsc w Klubie Seniora (w nowej siedzibie). Nowa lokalizacja stanie się nie tylko miejscem aktywności i integracji, ale także centrum wsparcia i rozwoju dla seniorów, co ma istotne znaczenie dla jakości życia tej grupy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Nową siedzibę uzyska także zlokalizowany do tej pory w budynku Urzędu Miejskiego w Rzepinie Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). Podobnie jak w przypadku dwóch wyżej wymienionych placówek, OPS boryka się z problemem zbyt małej przestrzeni do prowadzenia swoich statutowych działalności. W ramach swoich działań OPS realizuje szereg zadań, takich jak udzielanie pomocy materialnej, świadczenie pomocy psychologicznej i terapeutycznej, koordynacja działań związanych z programami socjalnymi, czy też prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie samopomocy. Przeniesienie siedziby OPS do nowej lokalizacji to działanie mające na celu usprawnienie tych wszystkich zadań, poprawę dostępności usług społecznych i stworzenie bardziej sprzyjającego środowiska dla klientów, którzy potrzebują wsparcia.

Punkt Ratownictwa Medycznego

Z uwagi na zgłaszane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całej gminy Rzepin zapotrzebowanie na usługi medyczne, w ramach tego modułu planuje się również utworzenie Punktu Ratownictwa Medycznego wraz z wypożyczalnią sprzętu. Jest on niezbędnym elementem opieki zdrowotnej, który umożliwia szybką reakcję na nagłe sytuacje medyczne, zapewnia profesjonalną opiekę pacjentom i przyczynia się do zwiększenia szans na przeżycie w przypadku wypadków czy chorób nagłych. Jest to kluczowy składnik systemu opieki zdrowotnej gminy, który ma na celu ochronę i wsparcie zdrowia i życia mieszkańców.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,
- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Podsumowując, umiejscowienie Środowiskowego Domu Samopomocy, Klubu Seniora, Ośrodka Pomocy Społecznej i Punktu Ratownictwa Medycznego w jednym budynku jest niezwykle przydatnym przedsięwzięciem, które skupia uwagę na potrzebach mieszkańców, efektywności działań oraz poprawie jakości życia.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Koncepcja architektoniczna zagospodarowania budynku i jego najbliższego otoczenia zewnętrznego będzie zawierała rozwiązania umożliwiające swobodne korzystanie z przestrzeni osobom dotkniętym różnymi formami niepełnosprawności oraz osobom starszym, osobom z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp. Dla planowanych pomieszczeń będzie wykonana nowa klatka schodowa wyposażona w windę dla likwidacji barier architektonicznych. Ponadto wszystkie pomieszczenia zlokalizowane będą na jednym poziomie bez stopni, łącznie z dostosowaniem pryszniców z bezstopniowymi kabinami z odwodnieniem liniowym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwijanie nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych, wypoczynkowych oraz usługowych, dostosowanych do potrzeb społeczności

Kierunek 1.1. Poprawa integracji społecznej różnych grup mieszkańców poprzez usprawnienie dostępu i planowanie różnych aktywności, wydarzeń, spotkań i szkoleń.

Kierunek 1.2. Zwiększenie oferty usług publicznych, w tym edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych, zdrowotnych i społecznych, w celu wspierania i rozwijania tych dziedzin.

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

CEL 2: Poprawa jakości środowiska poprzez rozwijanie przestrzeni zielonych w mieście oraz podejmowanie działań dostosowawczych do zmieniającego się klimatu

Kierunek 2.4. Poprawa efektywności energetycznej poprzez likwidację lub wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, niskoemisyjne.

CEL 3: Podniesienie standardu obiektów i przestrzeni publicznych w zakresie dostępności, stanu technicznego, efektywności energetycznej, a także estetyki

Kierunek 3.1. Eliminacja wszelkich barier architektonicznych, funkcjonalnych i komunikacyjnych, które stanowią przeszkodę dla pełnego zaangażowania osób o specjalnych potrzebach w życie społeczne, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w miejscach użyteczności publicznej.

Kierunek 3.2. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej, sprzyjającej poszerzeniu grona odbiorców proponowanych usług.

Kierunek 3.3. Zapewnienie wysokiej jakości nowych lub przebudowa istniejących terenów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Kierunek 3.4. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.5. Wykorzystanie istniejących obiektów do pełnienia funkcji społecznych

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4 000 000,00 zł Moduł II: 1 000 000,00 zł Moduł III: 3 000 000,00 zł łącznie: 8 000 000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP), PFRON	Moduł I: 2024-2030 Moduł II: 2024-2030 Moduł III: 2024-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wzmacnianie kapitału społecznego,
- promocja i ochrona zdrowia,
- wspieranie rodziny,
- wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami,
- pobudzanie aktywności obywatelskiej,
- poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynku.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
--------------------	---------	------------------------------

Liczba zrewitalizowanych obiektów	1 szt.	Protokół odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	1 szt.	Protokół odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba wprowadzonych nowych usług w ramach działalności Centrum Usług Społecznych (CUS)	4 szt.	Regulamin placówek funkcjonujących w CUS
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z usług Centrum Usług Społecznych	200 os./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników, ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	Min. 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba usuniętych barier architektonicznych	5 szt.	Dokumentacja projektowa, fotoprotokół
Liczba przestrzeni udostępnionych do pełnienia nowych funkcji	1 szt.	Dokumentacja projektowa, fotoprotokół

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 17 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – PU nr 1

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Zrównoważone rozwiązania na terenie Parku Miejskiego w Rzepinie: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna
Podmiot realizujący
Gmina Rzepin
Lokalizacja
Park Miejski w Rzepinie przy ul. Nadrzecznej
Charakterystyka przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie uzupełniające zakłada utworzenie sieci kanalizacyjnej, gazowej, elektrycznej i wodociągowej w Parku Miejskim w Rzepinie. Działania te są uzupełnieniem projektu dotyczącego przywrócenia tej przestrzeni jako funkcjonalnej i atrakcyjnej dla wszystkich mieszkańców. Przedsięwzięcie uzupełniające jest integralną częścią głównego projektu przywracania parku. Bez odpowiedniej infrastruktury, park nie będzie w pełni funkcjonalny i dostosowany do potrzeb mieszkańców.

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnej sieci kanalizacyjnej, gazowej, elektrycznej i wodociągowej w Parku Miejskim w Rzepinie, co poprawi jakość życia mieszkańców oraz dostępność usług publicznych w parku.

Przedsięwzięcie zakłada:

- zaprojektowanie sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej oraz instalacji gazowej, elektrycznej, telekomunikacyjnej,
- uzyskanie wszelkich wymaganych pozwoleń wodnoprawnych w przypadku przekroczenia rzeki Ilanki, zgody administratora rzeki (m.in. uzyskanie prawa do dysponowania gruntem oraz uzgodnienia technicznego warunków realizacji inwestycji),
- oświetlenie zewnętrzne parku.

Sieci kanalizacyjna, gazowa, elektryczna i wodociągowa są kluczowymi elementami infrastruktury, które pozwolą na długofalowy rozwój parku i jego możliwość adaptacji do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

Z uwagi na występowanie na tym terenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ustala się nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej straty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet Gminy Rzepin,

- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwijanie nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych, wypoczynkowych oraz usługowych, dostosowanych do potrzeb społeczności

Kierunek 1.5. Tworzenie miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną, psychiczną i zdrowotną mieszkańców

CEL 3: Podniesienie standardu obiektów i przestrzeni publicznych w zakresie dostępności, stanu technicznego, efektywności energetycznej, a także estetyki

Kierunek 3.3. Zapewnienie wysokiej jakości nowych lub przebudowa istniejących terenów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Kierunek 3.4. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Szacowana wartość przedsięwzięcia

2 000 000, 00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 18 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych - PU nr 2

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Zielone Światło – rozbudowa oświetlenia miejskiego
Podmiot realizujący
Gmina Rzepin
Lokalizacja
Cały obszar rewitalizacji
Charakterystyka przedsięwzięcia
Z uwagi na podwyższony poziom przestępczości oraz problemy z zachowaniem bezpieczeństwa drogowego, planuje się dodatkowe oświetlenie przejść dla pieszych i rozbudowę oświetlenia w całym mieście (na obszarze rewitalizacji). Te działania nie tylko poprawią bezpieczeństwo mieszkańców, ale także przyczynią się do obniżenia kosztów związanych z utrzymaniem systemu oświetlenia oraz zmniejszą emisję zanieczyszczeń wynikającą z produkcji energii elektrycznej. W miejscach, gdzie to możliwe, planuje się zainstalować oświetlenie zasilane ze źródeł energii odnawialnych, co dodatkowo przyczyni się do redukcji zużycia energii pochodzącej z paliw kopalnych oraz zwiększy niezależność systemu oświetlenia. Planowane działania obejmują wprowadzenie nowoczesnego systemu zdalnego sterowania ruchem drogowym, który opiera się na zaawansowanych rozwiązaniach z obszaru smart city. Z uwagi na występowanie na tym terenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ustala się nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych. <u>Potencjalne źródła finansowania:</u> - Budżet Gminy Rzepin, - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP).
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 3: Podniesienie standardu obiektów i przestrzeni publicznych w zakresie dostępności, stanu technicznego, efektywności energetycznej, a także estetyki Kierunek 3.3. Zapewnienie wysokiej jakości nowych lub przebudowa istniejących terenów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
Szacowana wartość przedsięwzięcia
1 000 000, 00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięcie kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach infrastrukturalnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. KONCENTRACJA PROGRAMU

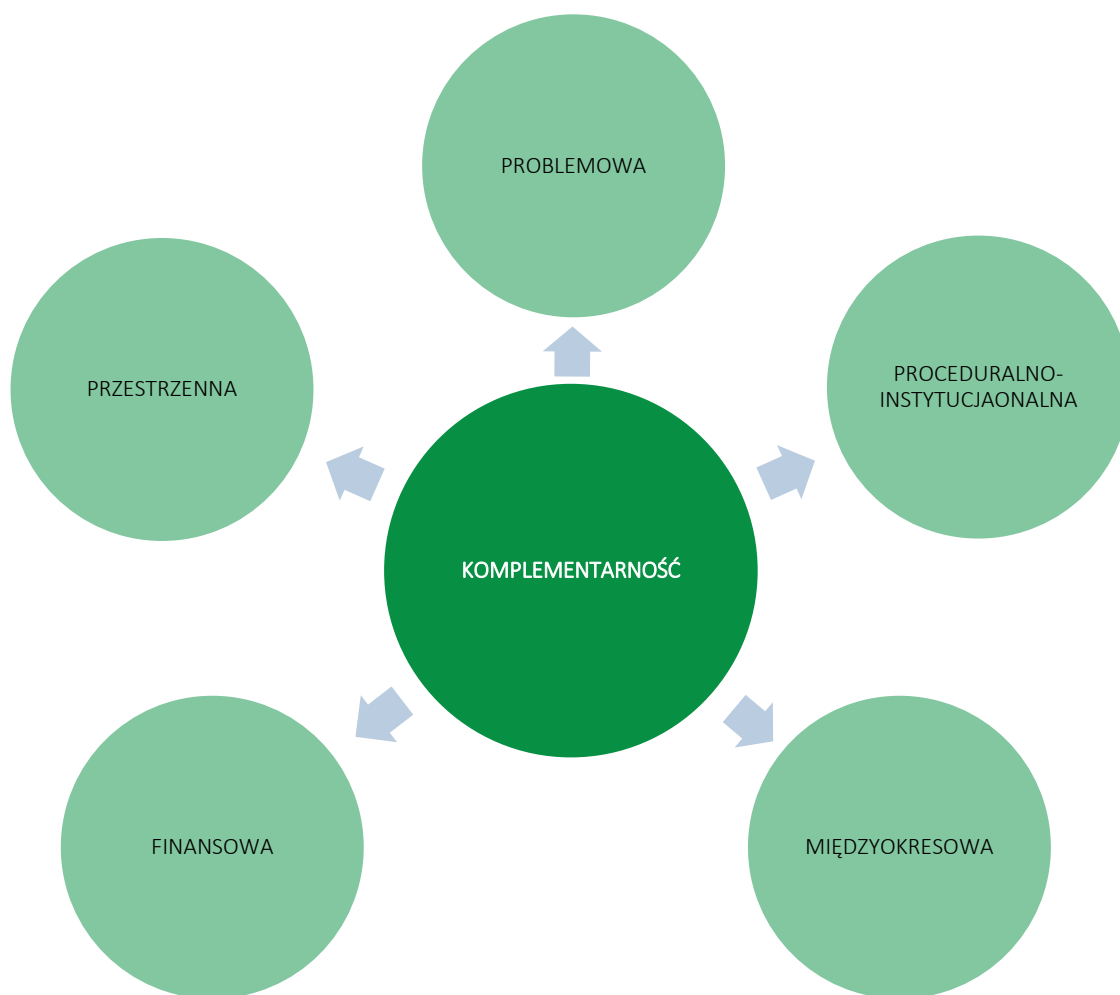
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gminy Rzepin zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji dodatkowo pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej i środowiskowej.

Wszystkie planowane podstawowe i pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami lub przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Pomimo, iż działania są prowadzone w różnych częściach obszaru, to znacząco oddziałują pomiędzy sobą prowadząc do efektu synergii.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zobrazowana została w załączniku nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczyniać się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 7.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 7.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej	środowiskowej
PZ nr 1	Zielone brzegi rzeki Ilanki – odradzając Park Miejski w Rzepinie					
PZ nr 2	Inwestycja w społeczność: Adaptacja budynku na Centrum Usług Społecznych					
PU nr 1	Zrównoważone rozwiązania na terenie Parku Miejskiego w Rzepinie: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna					
PU nr 2	Zielone Światło – rozbudowa oświetlenia miejskiego					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2
PZ nr 1	Zielone brzegi rzeki Ilanki – odradzając Park Miejski w Rzepinie		
PZ nr 2	Inwestycja w społeczność: Adaptacja budynku na Centrum Usług Społecznych		
PU 1	Zrównoważone rozwiązania na terenie Parku Miejskiego w Rzepinie: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna		
PU2	Zielone Światło – rozbudowa oświetlenia miejskiego		

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W związku z tym, za planowanie, realizację oraz nadzór nad GPR odpowiadać będzie Urząd Miejski w Rzepinie, który współpracuje z różnorodnymi podmiotami, takimi jak jednostki organizacyjne, instytucje, organizacje i społeczności lokalne. Wdrożenie gminnego programu rewitalizacji nie zawsze wymaga tworzenia zupełnie nowych struktur zarządczych czy powoływania nowych podmiotów. Zazwyczaj najlepsze wyniki osiąga się poprzez zintegrowanie zadań związanych z rewitalizacją w istniejącą, sprawdzającą się strukturę organizacyjną gminy.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z zapisów innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programach. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań.

Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Budowa wiejskiego klubu kultury w Drzeńsku	399 984,91 zł	262 480,80 zł	Gmina Rzepin
2.	Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej w Gminie Rzepin	127 749,36 zł	86 933,44 zł	Gmina Rzepin

3.	Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej w Gminie Rzepin w roku szkolnym 2006/2007	40 388,00 zł	27 451,72 zł	Gmina Rzepin
4.	Wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży wiejskiej	31 044,75 zł	21 125,95 zł	Gmina Rzepin
5.	„Rozbudowa kina „Chrobry” w Rzepinie z przeznaczeniem na Dom Kultury”	3 108 669,45 zł	1 212 681,44 zł	Miasto i Gmina Rzepin
6.	Dostosowanie sieci wodociągowej Rzepina do standardów Unii Europejskiej	1 254 986,49 zł	870 318,25 zł	Gmina Rzepin
7.	Rozwój bazy sportowo-turystycznej w Kowalowie	161 198,71 zł	106 662,60 zł	Gmina Rzepin
8.	Turystyczne przyłączenie Gminy Rzepin do sieci komunikacyjnej regionu PRO Europa Viadrina	3 693 954, 13 zł	2 770 465,60 zł	Gmina Rzepin
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Termomodernizacja budynków oświatowych w Gminie Rzepin	4 547 772,93 zł	3 183 441,05 zł	Gmina Rzepin
2.	Uregulowanie systemu gospodarki ściekowej w aglomeracji Rzepin	5 248 821,04 zł	2 990 771,43 zł	Gmina Rzepin
3.	Indywidualizacja z Gminą Rzepin	143 696,10 zł	122 141,69 zł	Gmina Rzepin
4.	Uczeń z Charakterem w Szkole Podstawowej w Rzepinie	132 667,06 zł	112 767,00 zł	Gmina Rzepin
5.	Wsparcie instrumentami aktywnej integracji mieszkańców Gminy Rzepin	381 295,63 zł	324 101,29 zł	Gmina Rzepin / Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie
6.	Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej w Kowalowie	958 846,26 zł	479 346,00 zł	Gmina Rzepin
7.	Zabudowa studni artezyjskiej przy ul. Poznańskiej w Rzepinie	35 000,00 zł	16 988,23 zł	Gmina Rzepin
8.	Adaptacja budynku handlowego na budynek świetlicy wiejskiej w Kowalowie	549 197,45 zł	360 129,48 zł	Gmina Rzepin
9.	Urządzenie placu zabaw dla dzieci mieszkających na osiedlu Hanki Sawickiej w Rzepinie	43 554,00 zł	24 990,00 zł	Gmina Rzepin
10.	Budowa boiska do piłki nożnej w Radowie	163 351,46 zł	78 228, 36 zł	Gmina Rzepin

11.	Rozbudowa budynku świetlicy wiejskiej w Drzeńsku	401 876,20 zł	261 382,00 zł	Gmina Rzepin
12.	Urządzenie placu zabaw przy kompleksie sportowo-rekreacyjnym w Rzepinie	49 813,77 zł	25 000,00 zł	Gmina Rzepin
13.	Urządzenie terenów rekreacyjnych we wsiach Giny Rzepin	240 274,32 zł	150 835,00 zł	Gmina Rzepin
14.	Budowa altany rekreacyjnej we wsi Lubiechnia Mała	63 379,90 zł	46 029,18 zł	Gmina Rzepin
15.	Modernizacja boiska przy ul. Lipowej w Rzepinie	106 759,83 zł	40 000,00 zł	Gmina Rzepin
16.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczego na świetlicę wiejską w Staroście	1 444 714,06 zł	459 521,00 zł	Gmina Rzepin
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Rzepin	15 714 297,80 zł	8 346 176,51 zł	Gmina Rzepin
2.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Rzepin - etap II	4 629 464,68 zł	1 998 926,38 zł	Gmina Rzepin
3.	Żłobek Samorządowy „Jarzębinka” w Rzepinie.	949 245,00 zł	806 858,25 zł	Gmina Rzepin
4.	Żłobek w Rzepinie się rozrasta!	703 243,76 zł	597 757,19 zł	Gmina Rzepin
5.	Gmina Rzepin dla seniorów!	371 612,50 zł	315 870,62 zł	Gmina Rzepin
6.	Z nauką pod rękę	237 713,75 zł	202 056,69 zł	Gmina Rzepin
7.	Stawiamy na przedszkolaki!	181 709,50 zł	154 453,07 zł	Gmina Rzepin
8.	Wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Rzepinie i Publicznej Szkole Podstawowej w Kowalowie	175 799,50 zł	149 429,57 zł	Gmina Rzepin
9.	Wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych w Liceum Ogólnokształcącym im. S. Staszica w Rzepinie	132 625,25 zł	112 731,46 zł	Gmina Rzepin / Zespół Szkół w Rzepinie

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

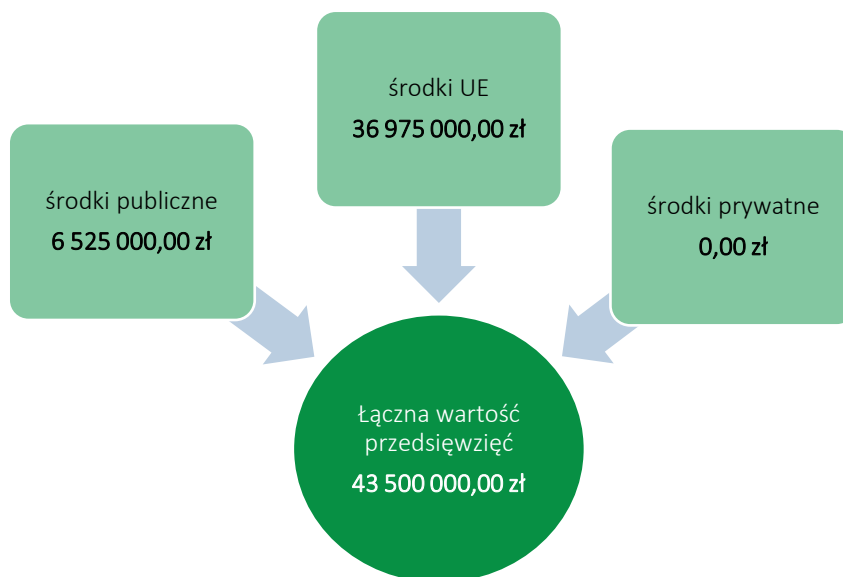
Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa lubuskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne, środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 43,5 mln zł, z czego 6,52 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu gminy Rzepin, a 36,97 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 85% dofinansowania).

Rycina 25 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Zielone brzegi rzeki Ilanki – odradzając Park Miejski w Rzepinie	Gmina Rzepin	32 500 000,00 zł	4 875 000,00 zł	27 625 000,00 zł	0	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PZ NR 2	Inwestycja w społeczność: Adaptacja budynku na Centrum Aktywności Lokalnej	Gmina Rzepin we współpracy z organizacjami pozarządowymi	8 000 000,00 zł	1 200 000,00 zł	6 800 000,00 zł	0	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP), PFRON
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU nr 1	Zrównoważone rozwiązania na terenie Parku Miejskiego w Rzepinie: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna	Gmina Rzepin	2 000 000, 00 zł	300 000,00zł	1 700 000,00 zł	0	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
PU nr 2	Zielone Światło – rozbudowa oświetlenia miejskiego	Gmina Rzepin	1 000 000, 00 zł	150 000,00 zł	850 000,00 zł	0	- Budżet gminy Rzepin - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie 8.1., dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, PPP)
Ogółem			43 500 000,00 zł	6 525 000,00 zł	36 975 000,00 zł	0,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne.

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Rzepina. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z wyznaczonym przez niego pracownikiem Urzędu Miejskiego.

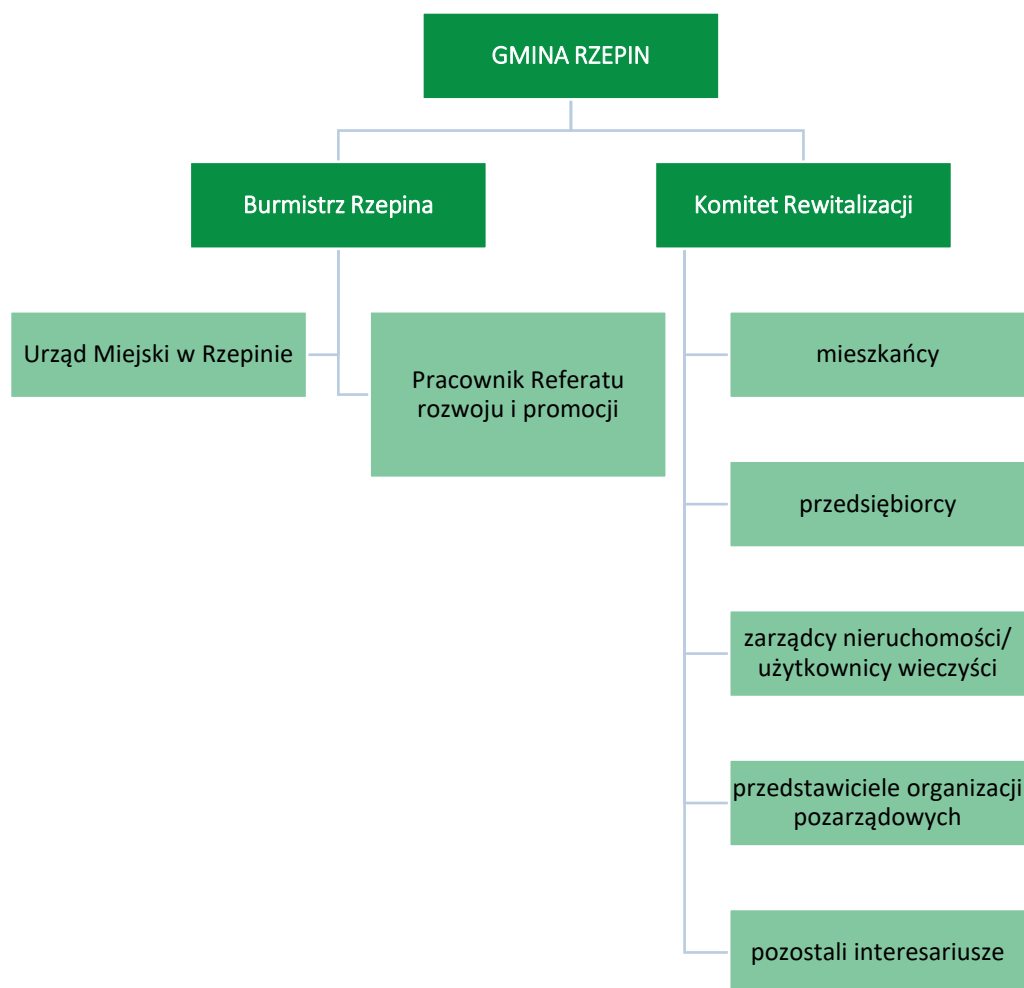
Do zadań Burmistrza Rzepina oraz pracowników Urzędu Miejskiego należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniotwórczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Rzepin. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy

zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza Rzepina, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033.

Rycina 26 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin

Źródło: opracowanie własne.

10.2. KOSZTY ZARZĄDZANIA

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w gminie Rzepin ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łącznie liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 1 etat. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Miejskiego w Rzepinie w 2021 roku wyniosło 5.590,69 zł, co stanowiło około 67 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Należy jednak pamiętać, że koszty wynagrodzeń pracowników zostały przedstawione w ramach pracy na pełen etat, z kolei faktyczne zadania związane z Programem będą wykonywane przez nich w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na jednego pracownika będą niższe.

10.3. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Rzepin jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2024 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2033 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2023-2026	2027-2029	2030-2032	2033
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR	Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023-2026	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2027-2029	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2030-2032	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok 2033
Wyznaczenie osoby z Referatu rozwoju i promocji z Urzędu Miejskiego w Rzepinie odpowiedzialnej za	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2030 (do 31 marca 2031 r.), 2031 (do 31 marca	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2033 (do 31 marca 2034 r.)

koordynowanie procesu wdrażania GPR Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.) i 2026 (do 31 marca 2027 r.),	2029 r.) i 2029 (do 31 marca 2030 r.)	2032 r.) i 2032 (do 31 marca 2032 r.)	
Powołanie Komitetu Rewitalizacji (na przełomie roku 2023/2024) Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2024-2026 (do 30 kwietnia 2027 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2027-2029 (do 30 kwietnia 2030 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2030-2032 (do 30 kwietnia 2033 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za rok 2033 (do 30 kwietnia 2034 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2024-2033

Źródło: opracowanie własne.

11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom gminy Rzepin,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin. Od 17 maja do 18 czerwca 2023 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały wraz z załącznikami, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 10 maja 2023 roku w następujących formach:

- na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej: <https://rzepin.bip.net.pl>;
- na stronie internetowej www.rzepin.pl;

- na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Rzepinie, Plac Ratuszowy 1, 69-110 Rzepin;
- w mediach społecznościowych.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin, dostępne były na stronie internetowej gminy Rzepin, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Rzepinie. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. W dniu 6 czerwca 2023 roku zorganizowano również spotkanie konsultacyjne o charakterze otwartym. Wzięło w nim udział 6 osób. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 12.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 7 września 2023 roku odbył się wywiad pogłębiony z mieszkańcami, w tym także liderami społecznymi i przedstawicielami jednostek organizacyjnych gminy oraz przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Rzepinie. W tym dniu przeprowadzona została również wizja lokalna po obszarze rewitalizacji.

Również na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

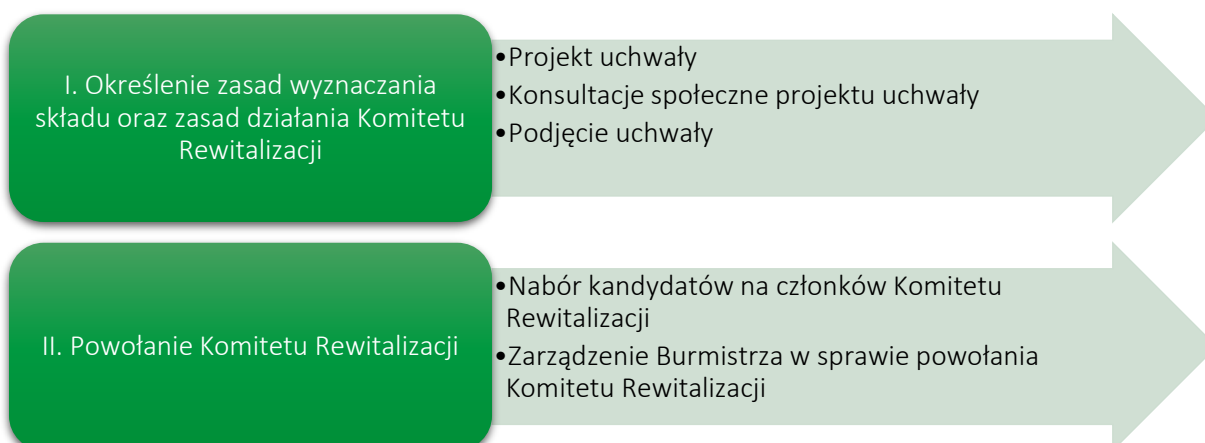
Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. Kolejnym etapem

będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą mogli się znaleźć:

- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawiciele właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;
- przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Rzepinie, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Rzepin, w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- przedstawiciele Rady Miejskiej w Rzepinie.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań.

Otwarcie zrewitalizowanych obiektów na potrzeby działań jednostek organizacyjnych gminy oraz organizacji pozarządowych pozwoli na lepsze dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb interesariuszy i bardziej efektywne wykorzystanie środków. Takie działania wpłyną również na

zwiększenie poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. MONITORING PROGRAMU

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będą pracownicy Urzędu Miejskiego z Referatu rozwoju i promocji, prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033), który corocznie przygotowywać będzie pracownik Urzędu Miejskiego z Referatu promocji i rozwoju we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Rzepina przy pomocy pracownika Urzędu Miejskiego z Referatu rozwoju i promocji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie oraz ogłaszany będzie na stronie podmiotowej gminy Rzepin w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Rzepina wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego z Referatu rozwoju i promocji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Rzepin wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto pracownik Urzędu Miejskiego w Rzepinie z Referatu rozwoju i promocji odpowiedzialny będzie za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, pracownik ten będzie mógł wnioskować do Burmistrza Rzepina i Rady Miejskiej w Rzepinie o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla gminy Rzepin są to:

- UCHWAŁA NR LIV/342/2022 RADY MIEJSKIEJ W RZEPINIE z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Rzepin w latach 2022-2026;
- UCHWAŁA NR XIV/112/2016 RADY MIEJSKIEJ W RZEPINIE z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Rzepin.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. WSKAZANIE ZAKRESU ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Obszar rewitalizacji, jak i całej gminy Rzepin objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzepin, przyjętym na mocy Uchwały Nr XXI/167/2016 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 7 września 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzepin.

Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, że nie wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033.

Zwraca się jednak uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 10 ust. 2 pkt 14a wskazuje na konieczność określenia w studium obszarów zdegradowanych. W aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzepin brak jest uwzględnionych obszarów zdegradowanych wyznaczonych uchwałą Nr LXXV/483/2023 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Rzepin. Wskazuje się zatem na potrzebę uspoźnienia Studium w zakresie określenia obszarów zdegradowanych.

16.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

W granicach obszaru rewitalizacji nie obowiązują żadne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poza obszarem rewitalizacji, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

2 ZAŁĄCZNIKI

2.1 ZAŁĄCZNIK NR 1: PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik stanowi osobną kartę dokumentu.

2.2 ZAŁĄCZNIK NR 2: TABELA EWALUACYJNA

Tabela 24 Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2020)	Wartość docelowa (2033)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	8,9%	6,82%
		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	6,00	8,00
		Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	2,40	1,40
		Liczba osób korzystających z nowopowstałej przestrzeni parkowej	0	1000 os./rok
		Liczba wydarzeń organizowanych w przestrzeni parkowej	0	12 szt./rok
		Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z przestrzeni parkowej	0	6 szt./rok
		Liczba osób korzystających z usług Centrum Usług Społecznych	0	200 os./rok
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Liczba zastosowanych elementów z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w przestrzeni parkowej	0	5 szt.
		Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć proekologicznych	0	6 szt./rok
		Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	0	1241 os.
Cel 3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5.	Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	0	Min 25%
		Liczba usuniętych barier architektonicznych	0	7 szt.
		Powierzchnia ponownie zagospodarowanej przestrzeni	0	161 000 m ²
		Liczba przestrzeni udostępnionych do pełnienia nowych funkcji	0	2 szt.

Źródło: opracowanie własne.

2.3 ZAŁĄCZNIK NR 3: KARTA OCENY PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO

Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

Źródło: opracowanie własne.

2.4 SPIS TABEL

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Rzepin	9
Tabela 2 Obszary zdegradowane na terenie gminy Rzepin, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer	11
Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla gminy Rzepin w podziale na jednostki analityczne.....	11
Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin.....	20
Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin ...	38
Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin	43
Tabela 7 Realizacja Programu „Czyste Powietrze” w gminie Rzepin na stan 30.06.2023 r.	44
Tabela 8 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie lubuskiej w 2022 roku	45
Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin	51
Tabela 10 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz gminy Rzepin	57
Tabela 11 Charakterystyka obiektów publicznych w granicach obszaru rewitalizacji	58
Tabela 12 Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji	64
Tabela 13 Cele i kierunki rewitalizacji	71
Tabela 14 Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji	72
Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 1	82
Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 2	90
Tabela 17 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – PU nr 1.	96
Tabela 18 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych - PU nr 2...	98
Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	101
Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	102
Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich	103
Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	108
Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	112
Tabela 24 Tabela ewaluacyjna.....	123
Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033.....	124

2.5 SPIS RYCIN

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie gminy Rzepin	10
Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Rzepin	13
Rycina 3 Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji gminy Rzepin	14
Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji	17
Rycina 5 Mapa istniejących zabytków nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji wpisanych do Ewidencji Zabytków.....	19
Rycina 6 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji według ankietowanych.....	23
Rycina 7 Przykłady aktów wandalizmu w postaci graffiti na obszarze rewitalizacji - okolice Zespołu Szkół i Rynku w Rzepinie.....	26
Rycina 8 Sytuacja demograficzna w granicach obszaru rewitalizacji	29
Rycina 9 Ocena potrzeb działań rewitalizacyjnych według ankietowanych	31
Rycina 10 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych	32
Rycina 11 Przyczyny zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji według ankietowanych	33
Rycina 12 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym w obszarze rewitalizacji według ankietowanych	34
Rycina 13 Przykłady przedsiębiorstw świadczących usługi występujących na obszarze rewitalizacji (okolice rynku w Rzepinie oraz lokale przy ul. Wojska Polskiego)	41
Rycina 14 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych	42
Rycina 15 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych	46
Rycina 16 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych	47
Rycina 17 Przykłady zaśmieconych miejsc na obszarze rewitalizacji – przy dawnym parku miejskim oraz okolicach Rynku w Rzepinie.....	48
Rycina 18 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno- funkcjonalnej według ankietowanych.....	52
Rycina 19 Zaniehbany dawny park miejski w Rzepinie, ul. Nadrzeczna.....	55
Rycina 20 Budynek dawnej telekomunikacji w Rzepinie, ul. Wojska Polskiego 25A	56
Rycina 21 Przykłady przestrzeni wymagających poprawy stanu technicznego na obszarze rewitalizacji	59
Rycina 22 Stan techniczny budynku przy ul. Wojska Polskiego 25A w Rzepinie.....	60
Rycina 23 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych	61
Rycina 24 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji.....	70
Rycina 25 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	107
Rycina 26 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin	111

Uzasadnienie

Zasady oraz tryb przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji określone zostały w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej realizacja w zakresie właściwości stanowią zadania własne gminy. Proces rewitalizacji prowadzony jest na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji, w związku z czym Rada Miejska w Rzepinie przyjęła uchwałę nr LXXVIII/503/2023 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych (diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku). Tak przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań, które – konsekwentnie wdrażane i realizowane – będą prowadziły do sukcesywnego wychodzenia z sytuacji kryzysowej lub przynajmniej minimalizowania jej skutków. W programie ujęto działania, które w najbliższych latach winny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych, ale również z innych środków publicznych oraz prywatnych. Połączenie aktywności wielu osób i instytucji, także różnych środków, w tym właśnie zarówno publicznych, jak i prywatnych pozwoli w sposób kompleksowy rozwiązać wszystkie zdiagnozowane w dokumencie problemy.

Gminny Program Rewitalizacji współtworzony był przy udziale interesariuszy rewitalizacji w postaci uczestnictwa w warsztatach rewitalizacyjnych oraz spacerze z wizją lokalną. Po ukończeniu prac nad projektem, został on szeroko konsultowany w dniach od 3 listopada 2023 r. do 4 grudnia 2023 r. Uwagi można było zgłaszać w formie papierowej, w postaci odpowiedzi na ankiety oraz podczas spotkania konsultacyjnego, które przeprowadzono dnia 22 listopada 2023 r. W trakcie konsultacji nie wpłynęły uwagi do projektu w żadnej z powyższych form. Ostatnim etapem było opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji przez instytucje wskazane w art. 17, ust. 2, pkt 4 ustawy o rewitalizacji. Ponadto zgodnie z opinią przedstawioną w piśmie z dn. 20 listopada 2023 r. nr sprawy WZŚ.411.178.2023.DT Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim uzgodnione zostało odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rzepin na lata 2023-2033, umożliwi prowadzenie w Gminie Rzepin przez interesariuszy kompleksowego i zaplanowanego procesu rewitalizacji oraz uruchomi narzędzia i instrumenty jego wsparcia. W związku z tym zasadne jest przyjęcie wyżej wymienionego dokumentu.